

การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

สัณห์พัฒน์ อรุณธารี

GRAD VRU

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2558

THE DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL FOR ENHANCING THE
LIVING BEHAVIOR BASED ON THE SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY
FOR THE STUDENTS OF RAJABHAT UNIVERSITIES IN THE SOUTH

SANHAPHAT ARUNTHARI

GRAD VRU

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
IN CURRICULUM AND INSTRUCTION
GRADUATE SCHOOL
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

2015

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ชื่อนักศึกษา สันหพัฒน์ อรุณธารี

รหัสประจำตัว 52B74680109

ปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษา คงทอง)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิติพร พิษณุกุล)

..... กรรมการ

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ คชสิทธิ์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ คชสิทธิ์)

..... กรรมการ

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัณฑ์ฤทัย คลังพหล)

(อาจารย์ ดร.สุวรรณ จ้อยทอง)

..... กรรมการและเลขานุการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษา คงทอง)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิ

(อาจารย์ ดร.ไพจิตร สดวกการ)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์ธนิษ ศรีวิหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 17 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้
นักศึกษา	สัณห์พัฒน์ อรุณธารี
รหัสประจำตัว	52B74680109
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษา คงทอง
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ คชสิทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัณฑ์ฤทัย คลังพหล

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ 2) พัฒนา รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ และ 3) ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ใช้วิธีการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคการเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการโดยเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ในระยะที่ 2 การพัฒนาแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ซึ่งใช้ผลการศึกษาในระยะที่ 1 โดยสังเคราะห์ร่วมกับแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบการสอน เพื่อยกร่างรูปแบบการสอนและให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของรูปแบบก่อนนำไปทดลองใช้ ระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ทดลองใช้รูปแบบการสอนกับนักศึกษา คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 40 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม ระยะเวลาทดลอง จำนวน 8 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 30 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 4 ตัวเลือก มีความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.89 แบบสังเกต

พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแบบสัมภาษณ์การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถิติพื้นฐานที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละของความถี่ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัย พบว่า

1. จากการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และสามารถร่วมกันอธิบายพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้ร้อยละ 65.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษามากที่สุด คือ สถานภาพทางเศรษฐกิจ (0.273) รองลงมาคือ สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย (0.272) สิ่งแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย (0.252) การอบรมเลี้ยงดู (0.171) สถานภาพทางครอบครัว (0.141) และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (0.130) ตามลำดับ โดยสามารถอธิบายพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ในการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ได้รูปแบบการสอนที่ออกแบบการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ตามธรรมชาติหรือสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน การสร้างโอกาสในการเรียนรู้ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง การพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบด้วยกระบวนการเชิงคุณภาพ และการเพิ่มทักษะความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความสามารถในการปฏิบัติให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยมีขั้นตอนสำคัญคือ (1) ขั้นการวางแผนการเรียนรู้ตามธรรมชาติ สอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน (2) ขั้นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ (3) ขั้นการพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ และ (4) ขั้นเพิ่มทักษะความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการปฏิบัติ

3. ผลของการศึกษาการใช้รูปแบบการสอน พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการพึ่งพาตนเอง เรื่องความมีวินัย ความตรงต่อเวลา และความประหยัด เพิ่มขึ้นจากเดิมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.50 ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ เรื่องความสามัคคี เพิ่มขึ้นจากเดิมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เรื่องทักษะการวางแผน เพิ่มขึ้นจากเดิมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.50 ส่วนการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการใช้รูปแบบการสอน นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Thesis Title	The Development of an Instructional Model for Enhancing the Living BehaviorBased onthe Sufficiency Economy Philosophyfor the Students of Rajabhat Universities in the South
Student	Sanhaphat Arunthari
Student ID	52B74680109
Degree	Doctor of Philosophy
Field of study	Curriculum and Instruction
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr.Usa Kongthong
Thesis Co-Advisors	Associate Professor Dr.Sombat Kotchasith Assistant ProfessorDr.Kanreutai Klangpahol

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the casual factors affecting the living behavior based on the Sufficiency Economy Philosophy of students of Rajabhat Universities in the South, 2) developan instructional model to enhance the living behavior based on the Sufficiency Economy Philosophy for students of Rajabhat Universities in the South and 3) investigate the results of the proposed model to enhance the living behavior based on the Sufficiency Economy Philosophy for students of Rajabhat Universities in the South. The study was divided into 3 phases, including Phase 1: Studied the causal factors affecting the living behavior based on the Sufficiency Economy Philosophy for students of Rajabhat Universities in the South by synthesizing the documents and related theories and concepts. Focus group discussion with 10 experts was conducted to determine a research framework and create a5-rating scale questionnaire with a reliability of 0.95. The content validity of the questionnaire was examined by 7 experts. The sample size was obtained by using Krejcie & Morgan table. The sample was 300 first year students of faculty of education from Rajabhat Universities in the Southstudying in second semester of academic year 2014. The sample was selected by multistage random sampling. The data was analyzed by using stepwise multiple regression analysis. Phase 2: Developed aninstructional model to enhance the living behavior based on the Sufficiency Economy Philosophy for students of Rajabhat Universities in the South using the results from phase 1 with related concepts and theories including research about the development of instructional model to create the model. The content validity of the model was examined by 5 experts. Phase 3: Investigated the results of the proposed model to enhance the living behavior based on the Sufficiency Economy Philosophy for students of Rajabhat Universities in the South. The

developed model was used with 40 first-year students in academic year 2014, Faculty of Education, Phuket Rajabhat University obtained by cluster random sampling. The duration of experiment was 8 weeks(30 hours). The instruments used were an 4 alternatives multiple choice achievement test, an observation form about living behavior based on the Sufficiency Economy Philosophy and interview form about the living behavior. The data were analyzed by mean, standard deviation, percentage and repeated measure ANOVA.

The results of the study revealed that.

1. From studying the casual factors affecting the living behavior based on the Sufficiency Economy Philosophy found that, as a whole, there was high relation and could explain the students' living behavior 65.70%, at the 0.05 level of significance. When considering in each factor ranking from highest to lowest, it was found that the factors affecting the living behavior based on the Sufficiency Economy Philosophy at the highest level was economic status (0.273), the second highest was environment inside the university (0.272), environment outside the university (0.252), child-raising style (0.171), family status (0.141) as well as the ability of critical thinking (0.130), could explain the living behavior of the students at the 0.05 level of significance.

2. In development an instructional model to enhance the living behavior based on the Sufficiency Economy Philosophy. The proposed model was emphasized the natural learning process or situations related to the students' daily life. The model promoted the learning opportunities between teachers and students and among students, systematic knowledge development with quality process, including the skills and abilities for the application of knowledge in their daily life. The model comprised of 4 steps: (1) Planning for learning according to the nature and situation in daily life, (2) Creating learning opportunity, (3) Developing Knowledge systematically, and (4) Increasing critical thinking and practical ability skills.

3. The results of using the instructional model found that, the students' learning behavior in the aspect of self reliance on discipline, punctuality, and thrifty increased at the highest level (32.50 %), in the aspect of social services on unity increased at the highest level (40.00 %) and in the aspect of daily life application on the planning skills increased at highest level (22.50 %). For the measurement of achievement, after using the instructional model, the students' application of knowledge and understanding about Sufficiency Economy Philosophy to use in daily life was significantly higher at the 0.05 level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีความกรุณาอย่างสูงของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษา คงทอง ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องของ วิทยานิพนธ์ จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ รวมถึงรองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ศุขสิทธิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนต์ฤทัย คลังพหล กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยเล่มนี้เป็นอย่างมาก ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอ กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิติพร พิษยกุล อาจารย์ ดร.สุวรรณา จ้อยทอง รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์ และอาจารย์ ดร.ไพจิตร สดวกการ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็น คณะกรรมการสอบคุชฎินิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจแก้ไขให้ข้อเสนอแนะใน การปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภา กาหฬิ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ผู้บังคับบัญชาที่ได้ให้ความช่วยเหลือและความอนุเคราะห์ทำให้งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์

คุณค่า ประโยชน์และคุณความดีอันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่อง สักการบูชาพระคุณบิดา-มารดา พล.ต.ต.สัญญา-นางภคจิรา อรุณธารี ที่ได้ให้ชีวิต การศึกษา การอบรมเลี้ยงดู และวางรากฐานชีวิตแก่ผู้วิจัยตลอดมา ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่วางรากฐานการศึกษา และประสิทธิ์ ประสาทวิชาความรู้จนทำให้ผู้วิจัยสามารถศึกษาในระดับคุชฎินิพนธ์ตามความมุ่งหวังที่มีมาแต่เยาว์วัย และทำงานวิจัยเล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดี

สัณห์พัฒน์ อรุณธารี

GRAD VRU

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.4 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการสอน.....	12
2.2 ทฤษฎีรูปแบบการสอนตามแนวคิดการพัฒนาด้านจิตพิสัยของบลูม.....	20
2.3 ทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาเกี่ยวกับพฤติกรรม.....	21
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์.....	24
2.5 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น.....	25
2.6 แนวคิด ทฤษฎี หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	27
2.7 การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	30
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
3.1 ระยะเวลาที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้.....	58
3.2 ระยะเวลาที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้.....	62
3.3 ระยะเวลาที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้.....	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 สรุปรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
4.1 ระยะเวลาที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้.....	69
4.2 ระยะเวลาที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้.....	78
4.3 ระยะเวลาที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้.....	86
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	101
5.1 วิธีดำเนินการวิจัย.....	101
5.2 สรุปผลการวิจัย.....	102
5.3 อภิปรายผลการวิจัย.....	106
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	112
บรรณานุกรม.....	114
ภาคผนวก.....	123
ภาคผนวก ก รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้.....	124
ภาคผนวก ข แบบสอบถามปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้.....	193
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ การสนทนากลุ่ม (Focus Group).....	208
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	210
ภาคผนวก จ รูปภาพการทดลองใช้รูปแบบการสอน.....	213
ประวัติผู้วิจัย.....	219

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	70
4.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคใต้ ด้านการพึ่งพาตนเอง.....	74
4.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคใต้ ด้านการบำเพ็ญประโยชน์.....	75
4.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคใต้ ด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน.....	76
4.5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคใต้โดยรวม.....	77
4.6 การหาดัชนีค่าความสอดคล้องของรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้.....	83
4.7 ผลการทดสอบก่อนการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคใต้.....	87
4.8 สรุปผลการทดสอบก่อนการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้.....	89
4.9 ผลการทดสอบหลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคใต้.....	89
4.10 สรุปผลการทดสอบหลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้.....	91
4.11 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้.....	92

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.12	94
สรุปผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้าง พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้.....	

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดรูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้.....	5
1.2	ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยแต่ละระยะ.....	6
3.1	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้.....	56
3.2	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้.....	57
3.3	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้.....	58
3.4	สรุปรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	66
4.1	กรอบแนวคิดในการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้....	69
4.2	การเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านการพึ่งพาตนเอง.....	95
4.3	การเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านการบำเพ็ญประโยชน์.....	96
4.4	การเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน.....	97
4.5	การเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้.....	100

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. (2550-2554) เป็นแผนที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และยึดหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญานำทางในการบริหารและพัฒนาประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. (2555-2559) ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงกว่าช่วงที่ผ่านมา ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8-10 สังคมไทยได้เผชิญปัญหาหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัวชุมชน สังคม จนถึงระดับประเทศ ซึ่งได้มีส่วนเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 จึงเป็นการนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่ พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกัน ยังจำเป็นต้องบริหารจัดการแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้หลักการพัฒนาพื้นที่การกิจ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมไทย ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียรมีสติปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

จากแนวคิดเบื้องต้นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้เล็งเห็นความสำคัญเรื่อง คุณธรรมมีนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา ยึดหลักคุณธรรมและสำนึกในคุณค่าของปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง สันติวิธีและวิถีประชาธิปไตย โดยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของคนไทยควรมี คือ มีความวิริยะ มีฉันทะ ความอดทน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความเมตตา มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัยในตนเอง มีน้ำใจต่อผู้อื่น มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

ด้วยสถานะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้พ่อแม่ต้องขวนขวายหารายได้ จนทำให้บทบาทหน้าที่ของครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม ทำให้พ่อแม่มีเวลาให้ลูกน้อยลงเพราะส่วนใหญ่ต้องทำงานนอกบ้านเพื่อหารายได้มาเกื้อหนุนครอบครัว แม้แต่วิถีการอบรมเลี้ยงดูลูก การถ่ายทอดค่านิยมของครอบครัวไทยแบบดั้งเดิมได้เปลี่ยนไป ด้วยเหตุที่พ่อแม่มีเวลาน้อยลงทำให้การ อบรมเลี้ยงดูจะเป็นไปในแบบเข้มงวดกดขี่ในเชิงปล่อยปละละเลย ขาดความใกล้ชิดเอาใจใส่อย่าง จริงจังทำให้ลูกเกิดความรู้สึกขาดความอบอุ่น จึงต้องแสวงหาจากที่อื่นโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องอัน เป็นสาเหตุให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่สังคมไม่ต้องการ เป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของ สังคม เช่น การแสดงความก้าวร้าว การเสพยาเสพติด เป็นต้น (สวัสดี สมวัชรจิต, 2541)

สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันพฤติกรรมการดำรงชีวิตของวัยรุ่นไทยได้เปลี่ยนไปจาก เดิมอันเนื่องมาจากการไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่ เปลี่ยนแปลงไปได้ ซึ่งหากไม่สามารถปรับตัวจะส่งผลให้ขาดทักษะในการแก้ปัญหา ขาดวิจารณญาณ ในการดำรงชีวิต ตลอดจนไม่รู้จักรับบทบาทหน้าที่ของตนเอง (ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2549) โดยเฉพาะ ในสถานการณ์ปัจจุบันที่สภาพสังคมและค่านิยมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้เยาวชนมี แนวคิดและค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ซึ่งเยาวชนบางส่วนอาจขาดการไตร่ตรองและรอบ ครอบในการตัดสินใจ เช่น เรื่อง พฤติกรรมการเลือกใช้สินค้าชนิดต่างๆ ว่าถ้าเป็นของไม่มียี่ห้อหรือไม่ เป็นที่ยอมรับในหมู่กลุ่มเพื่อนหรือสังคม สินค้าอื่นๆ ก็จะไม่เป็นที่สนใจและถูกเลือกซื้อ เพราะถ้าเลือก มาใช้แล้วจะรู้สึกไม่มั่นใจ กลัวจะเข้ากับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ เข้าสังคมไม่ได้ (ยิ่งลักษณ์ สุขแก้ว, 2548) และพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ต้องเลือกใช้โทรศัพท์ที่ทันสมัยและมีราคาสูง เพื่อทำตัวให้ เหมือนเพื่อนๆ โดยมีพฤติกรรมการใช้สินค้าเหมือนๆ กัน จึงจะได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน (ฐิติพร พรไพรินทร์, 2548) แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในเยาวชนในระดับวัยรุ่นส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นเป็นเพราะว่าต้อง เผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมรอบตัวต่างๆ มากมาย เช่น เยาวชนมีการดื่มเหล้า สูบบุหรี่ ติดยาเสพติด และชอบทดลองเสี่ยงภัย ทำให้เกิดอุบัติเหตุ ซึ่งเป็นอุปนิสัยที่ต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ไม่มีสัมพันธ์ภาพอันดีกับพ่อแม่ เข้ากับเพื่อนฝูงไม่ได้ มีปัญหาการเรียนและปัญหาครอบครัว (สุริยัน อันทองทิพย์, 2550)

สถาบันทางการศึกษาจึงสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่จัดสิ่งแวดล้อม กระบวนการ เนื้อหา สารระ กิจกรรม วิธีการที่เหมาะสมกับการพัฒนาของมนุษย์ มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดคุณสมบัติทาง สร้างสรรค์ หากสถาบันไม่สามารถดำเนินบทบาทได้ตามข้างต้น จะส่งผลให้ผู้เรียนขาดทักษะในการ ดำเนินชีวิตที่เหมาะสม ไม่เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม เลียนแบบวัฒนธรรมทุนนิยม ทั้งเรื่องการกินอยู่ การแต่งกาย การพักผ่อนหย่อนใจ และวิถีชีวิตที่ผิวเผินฟุ้งเฟ้อ แสดงถึงการที่ผู้เรียนไม่สามารถเลือกรับ

ปรับตัวให้ได้คุณลักษณะที่ดีของคนในวัฒนธรรมอื่น เช่น นิยัรักการอ่าน รักความยุติธรรม มีความรับผิดชอบ มีวินัย และรู้จักพึ่งตนเอง (มงคล ศัยยกุล และชญาณิชฎ รุ่งรังสี, 2550)

เยาวชน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนจบจากมัธยมอยู่ในระหว่างวัยรุ่นตอนปลายได้ก้าวเข้าสู่สังคมในระบบการศึกษาอุดมศึกษาและมีบทบาทเป็นนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาประสบปัญหาในการดำเนินชีวิต การวางแผน การบริหารจัดการเวลา การมีเพื่อน การอยู่ในสังคม การใช้จ่ายและพฤติกรรมที่ติดตัวมามีมาตั้งแต่สมัยที่เรียนมัธยมไม่สามารถปรับเปลี่ยนได้ บางคนขาดความอดทน บางคนใช้จ่ายเกินความจำเป็น บางคนอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ไม่สนใจเรียน มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ไม่มีภูมิคุ้มกันหรือทักษะชีวิต นักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา นักศึกษาที่มีโอกาสได้มาเรียนร่วมกัน มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน และมาอยู่ในสังคมที่มีความแตกต่างกัน แต่ได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของการนำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาของชุมชนและท้องถิ่นที่มีบทบาทในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 มุ่งเน้นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 มีเหตุปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการสร้างเสริมพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

1.2.2 จะมีวิธีการใดที่จะเสริมสร้างพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

1.2.3 จะทราบได้อย่างไรว่าวิธีการดังกล่าวได้ผลหรือไม่ในการเสริมสร้างพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

1.3.2 เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

1.3.3 เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

1.4 กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดของการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

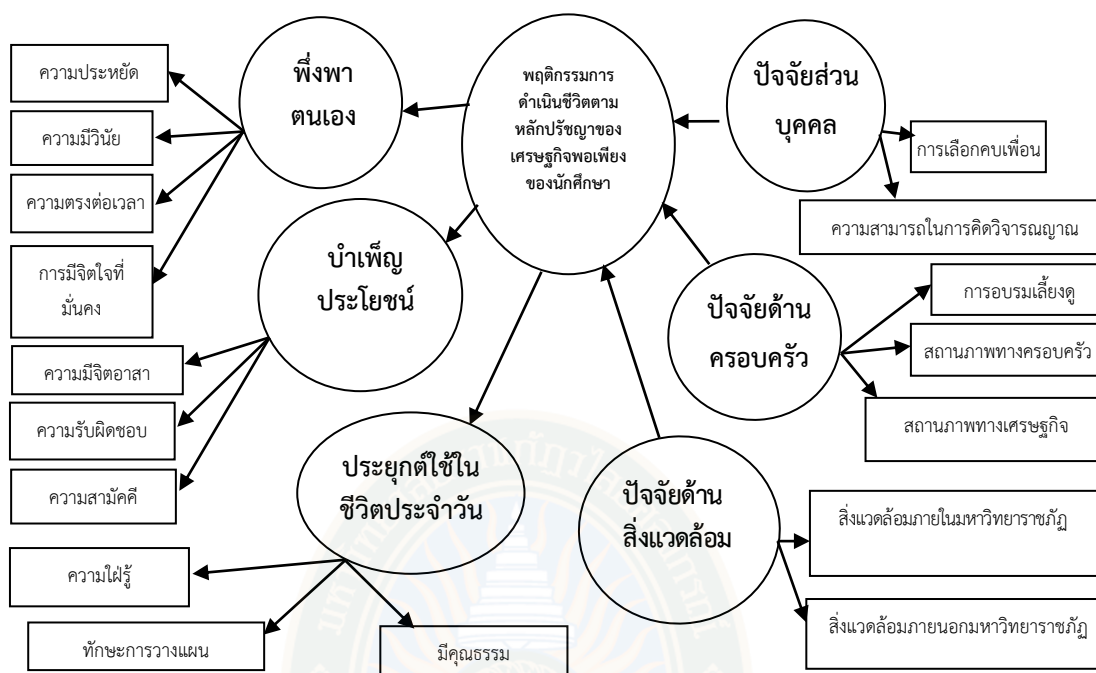
1.4.1 ระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ขั้นที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10-11 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบกับแนวคิดที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ แล้วเก็บประมวลสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถาม ลักษณะการใช้คำถาม ภาษาและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามที่กำหนดให้ และพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่มุ่งวัดหรือค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำแบบสอบถามความคิดเห็นดังกล่าวไปดำเนินการทดลอง (Try Out) กับนักศึกษาที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุ เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และลักษณะการแจกแจงของตัวแปร โดยใช้สถิติ Multiple Regression ในการทำนายตัวแปร โดยใช้โปรแกรม SPSS ซึ่งสามารถแสดงเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1.1

GRAD VRU

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดรูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

1.4.2 ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา รวมทั้งวิเคราะห์ผลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 แล้วทำการสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ดังกล่าว

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการร่างรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน รวม 30 ชั่วโมง เอกสารประกอบการสอนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบบันทึกพฤติกรรม

ขั้นที่ 3 นำรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในร่างรูปแบบการศึกษาดังกล่าว โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบการสอบกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่มุ่งวัดหรือค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง

1.4.3 ระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ขั้นที่ 1 ทดลองใช้รูปแบบการสอนที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ และได้มีการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว โดยนำมาทดลองใช้จริงกับนักศึกษา คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 40 คน

ขั้นที่ 2 หาประสิทธิผลของรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยใช้รูปแบบของการวัดซ้ำ (Repeated Measures Designs) วัดซ้ำโดยกำหนดช่วงเวลาในการวัด 3 ครั้ง โดยมีระยะเวลาเป็นช่วง 1 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยแต่ละระยะ ดังภาพที่ 1.2

ภาพที่ 1.2 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยแต่ละระยะ

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ระยะเวลาที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

1.5.1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาหลักการ แนวคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

1.5.1.2 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,847 คน

1.5.2 ระยะเวลาที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

1.5.2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา รวมทั้งวิเคราะห์ผลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1

1.5.2.2 ยกร่างรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการสอน และให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในร่างรูปแบบการสอนดังกล่าว โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบการสอนกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่มุ่งวัดหรือค่า IOC

1.5.3 ระยะเวลาที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

1.5.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การทดลองใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

1.5.3.2 ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำนวน 40 คน

1.5.4 ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.4.1 ตัวแปรต้น รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐกิจพอเพียง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557 – มีนาคม 2558

1.5.4.2 ตัวแปรตาม พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1.6.1 การเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิต หมายถึง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่ดี ให้ดี และพฤติกรรมที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย พฤติกรรมการดำเนินชีวิต 3 ด้าน คือ การพึ่งพาตนเอง การบำเพ็ญประโยชน์ และการประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

1.6.1.1 การพึ่งพาตนเอง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการใช้หลักพฤติกรรม ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การประหยัด การมีวินัยในตนเอง การมีจิตใจที่มั่นคง และความตรงต่อเวลา

1) การประหยัด หมายถึง รู้จักการใช้จ่ายของบุคคล อย่างมีเหตุมีผล โดย ใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น ด้วยการทำบันทึกบัญชีรายรับรายจ่าย วิเคราะห์บัญชี รายรับรายจ่าย การลดรายจ่าย และใช้ชีวิตอย่างพอควร

2) การมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุม อารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง โดยเกิดจากการสำนึกขึ้นมาเองและ ก่อให้เกิดความเจริญต่อตนเองและผู้อื่นโดยไม่ขัดต่อระเบียบของสังคมและศีลธรรม มีความตั้งใจ และ มั่นใจในพฤติกรรมที่แสดงออกมาว่าเป็นสิ่งที่ดีต่อตนเองและสังคม

3) การมีจิตใจที่มั่นคง หมายถึง การส่งเสริมศาสนาที่ตนนับถือ ทำให้ตนเอง มีจิตใจที่มั่นคง เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ มีจิตใจตั้งมั่น มีจิตสำนึกที่ดีด้วยการฝึกสมาธิก่อนเรียน มีการสวดมนต์ หรืออธิษฐานตามหลักศาสนาที่ตนเองนับถือเป็นประจำ

4) ความตรงต่อเวลา หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเอง ในการเริ่มทำ เลิกงานให้เป็นไปตามที่กำหนดหรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ รวมถึงการการปฏิบัติตนต่อการณ์ตามบุคคล

1.6.1.2 การบำเพ็ญประโยชน์ หมายถึง การมีจิตใจที่เสียสละและฝึกฝนตนเองให้ พร้อมที่จะแนะนำและช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ โดยการฝึกทักษะต่างๆ ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม โดยเกิดขึ้นจากจิตใจไม่มีข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ใดๆ สั่งให้ทำ ได้แก่ การมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี

1) การมีจิตอาสา หมายถึง การมีจิตใจที่เสียสละ ช่วยเหลือแบ่งปัน ไม่ว่าจะ เป็นสิ่งของ เงินตรา รวมถึงการให้ความช่วยเหลือด้วยกำลังและร่างกาย แรงสมองที่ตนมี เรียกได้ ว่าเป็นการเสียสละในสิ่งที่ตนมีอยู่แล้ว และแบ่งปันให้กับผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน

2) ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของตนตามภาวะที่เป็นอยู่ ด้วยความเต็มใจ และความตั้งใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

3) ความสามัคคี หมายถึง ความร่วมมือ ร่วมคิดและร่วมกำลังกายซึ่ง แสดงออกถึง ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน ร่วมใจกันปฏิบัติงานให้ บรรลุผลตามที่ต้องการ เกิดงานการอย่างสร้างสรรค์ เพื่อประโยชน์ต่อส่วนร่วม

1.6.1.3 การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หมายถึง การนำหลักการสั้นๆ ง่ายๆ แห่ง ความพอเพียง ซึ่งเพียงพอที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและปรับใช้ในการเรียนและการ ทำงาน ได้แก่ ความใฝ่รู้ และทักษะการวางแผน

1) ความใฝ่รู้ หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

2) ทักษะการวางแผน หมายถึง ความชัดเจน และความเข้าใจในเรื่องราวใด เรื่องหนึ่ง การประเมินผลการทำงาน ที่มีการกำหนด หรือมีเป้าหมายที่ชัดเจนก่อนการทำงาน ขณะ ปฏิบัติงานและการติดตามผล

1.6.2 ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะของแต่ละบุคคลที่มีความสามารถ ในการคิด วิเคราะห์ในสถานการณ์ต่างๆ และการเลือกคบเพื่อนทั้งภายนอกและภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏ

1.6.2.1 การเลือกคบเพื่อน หมายถึง ความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่แสดงออกต่อเพื่อน และการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ที่แสดงออกถึงการถึงการยอมรับ เห็นคุณค่า เห็นความสามารถและ ประเมินค่าตนเองและเพื่อนที่จะเลือกคบได้ออกมาให้เป็นที่ยอมรับ ยกย่องและได้รับการยอมรับจากเพื่อน ตลอดจนมีความเชื่อมั่นว่าตนและเพื่อนที่เลือกคบเป็นคนที่เพื่อนฝูงชื่นชมพร้อมทั้งให้ความไว้วางใจ

1.6.2.2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง การคิดที่ผ่านการวิเคราะห์ ไตร่ตรอง อย่างรอบคอบ และประเมินข้อมูล เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปและตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผล ว่าสิ่ง ที่พิจารณามีความเหมาะสมและดีหรือไม่อย่างไร

1.6.3 ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง เป็นสถาบันที่อบรมสั่งสอน ชัดเจนและส่งผลต่อ พฤติกรรมของนักศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม ประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดู สถานภาพทาง ครอบครัว และสถานภาพทางเศรษฐกิจ

1.6.3.1 การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง สถาบันครอบครัว ประกอบด้วยพ่อแม่หรือ ผู้ปกครองที่สามารถเลี้ยงดูและอบรมนักศึกษาได้อย่างเหมาะสมโดยอาศัยประสบการณ์ เพื่อให้บุคคล ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตให้เป็นประโยชน์กับตนเอง ครอบครัว และสังคม

1.6.3.2 สถานภาพทางครอบครัว หมายถึง สภาพที่เป็นอยู่ของสถาบันครอบครัวที่มีการ กำหนดสถานภาพ สิทธิ หน้าที่ของบุคคลอันพึงปฏิบัติต่อกันในสังคม อาจจะมีสถานภาพเป็น ครอบครัวเดี่ยว หรือครอบครัวใหญ่

1.6.3.3 สถานภาพทางเศรษฐกิจ หมายถึง สภาพความเป็นอยู่และฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งอาจจะมีความพร้อมในด้านการเงิน การงาน หรืออาจจะไม่มีสภาพพร้อม ในด้านการเงิน การงาน และส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในครอบครัวทั้งด้านสุขภาพกายและ สุขภาพจิต

1.6.4 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่เป็นสิ่งมีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิตที่ส่งผล ต่อพฤติกรรมของนักศึกษา ได้แก่ สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏ และสิ่งแวดล้อมภายนอก มหาวิทยาลัยราชภัฏ

1.6.4.1 สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏ หมายถึง สภาพเศรษฐกิจและสังคม และการเติบโตทางเศรษฐกิจภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้แก่ สภาพอาคาร บุคลากร อาจารย์ผู้สอน และเพื่อนที่เรียนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกทั้งทางร่างกายและจิตใจของนักศึกษา

1.6.4.2 สิ่งแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏ หมายถึง สภาพเศรษฐกิจและสังคม การเติบโตทางเศรษฐกิจภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้แก่ ที่พักอาศัย เพื่อน ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ เป็นต้น ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกทั้งทางร่างกายและจิตใจ

1.6.5 รูปแบบการสอน หมายถึง แนวทางหรือวิธีการในการจัดการเรียนรู้ที่ดำเนินไปอย่างมีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.6.6 การพัฒนารูปแบบการสอน หมายถึง การสร้างขั้นตอนหรือวิธีการในการจัดการเรียนรู้ที่ดำเนินไปอย่างมีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.6.7 การหาประสิทธิผล หมายถึง วิธีการที่สะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากสิ่งไม่ดีให้ดีขึ้นและสิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น โดยผ่านกระบวนการวัดและประเมิน โดยใช้วิธีการสังเกต การทดสอบ การตอบแบบสอบถาม และการบันทึกพฤติกรรม เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปอย่างเป็นระบบ

1.6.8 รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ เรียกว่า รูปแบบการสอนนก (NOKS Model) หมายถึง รูปแบบการสอนที่มีกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามธรรมชาติหรือเรียนรู้จากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน และเป็นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง โดยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ จนผู้เรียนเกิดทักษะในการปฏิบัติงานกิจกรรมและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตที่พึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม

N: (Natural) หมายถึง การเรียนรู้ตามธรรมชาติซึ่งเป็นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงตามความสนใจทั้งภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย ที่สามารถนำมาบูรณาการใช้ในการเสริมสร้างพฤติกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม

O: (Opportunity) หมายถึง การสร้างโอกาสในการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนทุกขั้นตอน ตลอดจนให้ผู้เรียนได้เสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม โดยสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันทั้งภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย

K: (Knowledge) หมายถึง การให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมกระตือรือร้นดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม จนเกิดความตระหนักในการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

S: (Skill) หมายถึง การเพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมให้กับผู้เรียนในด้านความสามารถในการวางแผน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบ และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จนเกิดเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม

1.6.9 นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ หมายถึง ผู้มีสภาพเป็นนักศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

1.6.10 เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางการดำเนินชีวิตและวิธีปฏิบัติตนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ในการดำเนินชีวิตให้ดำเนินไปในทางสายกลางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การพึ่งตนเอง การบำเพ็ญประโยชน์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ประโยชน์ด้านการปฏิบัติ

1.7.1.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกระตือรือร้นดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

1.7.1.2 ได้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกระตือรือร้นดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

1.7.1.3 ผลจากการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างพฤติกรรมกระตือรือร้นดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

1.7.2 ประโยชน์ด้านวิชาการ

หน่วยงานทางการศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานทางด้านวิชาการ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในประเด็นอื่นๆ หรือพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการสอน
- 2.2 ทฤษฎีรูปแบบการสอนตามแนวคิดการพัฒนาด้านจิตพิสัยของบลูม
- 2.3 ทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาเกี่ยวกับพฤติกรรม
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น
- 2.6 แนวคิด ทฤษฎี หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.6.1 พระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท
 - 2.6.2 ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.6.3 หลักการพึ่งตนเองตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.7 การพัฒนารูปแบบการสอนเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.7.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา
 - 2.7.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล
 - 2.7.1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว
 - 2.7.1.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม
 - 2.7.2 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.7.2.1 การพึ่งพาตนเอง
 - 2.7.2.2 การบำเพ็ญประโยชน์
 - 2.7.2.3 การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการสอน

2.1.1 ความหมายของรูปแบบการสอน

นักวิชาการ ได้ให้ความหมายของรูปแบบการสอนทั้งในลักษณะที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ซึ่งพอจะสรุปความหมายของรูปแบบการสอนที่นักวิชาการส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นไว้ได้ดังต่อไปนี้

ฉันทนา ภาคบังกช (2542) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง แผนหรือแบบซึ่งสามารถใช้สอนในห้องเรียน หรือการสอนพิเศษในกลุ่มย่อย หรือเพื่อจัดสื่อการสอน ซึ่งรวมถึงหนังสือ ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และรูปแบบการสอนรายวิชา รูปแบบการสอนแต่ละ

รูปแบบจะเป็นแนวในการออกแบบการสอนที่ช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่รูปแบบนั้นกำหนด

กาญจนา कुमारิกซ์ (2542) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง แผนแสดงการเรียนการสอนสำหรับนำไปใช้สอนในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด แผนดังกล่าวจะแสดงถึงลำดับความสอดคล้องกัน ภายใต้หลักการของแนวคิดพื้นฐานเดียวกัน ประกอบด้วย การสอน วิธีสอน กระบวนการสอน ขั้นตอนและกิจกรรมการสอน และการวัดและประเมินผล

ละมัย โคตรโสภา (2547) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง โครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆในการสอน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา ขั้นตอนการสอน การประเมินผลโดยผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนดและมีประสิทธิภาพ

สายสุนีย์ เต็มสินสุข (2548) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง ชุดของการวางแผนที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบการสอน ใช้ในการจัดกระทำเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้

ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง (2553) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง แบบแผนหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นเป็นอย่างไรระบบระเบียบมีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่างๆ โดยอาศัยวิธีสอน และเทคนิคการสอนต่างๆ เข้ามาช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสอนของครูเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

วัฒนา ก้อนเชื้อรัตน์ (2547) กล่าวว่า ความหมาย รูปแบบการสอน Model of Teaching หรือ Teaching Model อธิบายไว้ดังนี้

1. รูปแบบการสอน หมายถึง แบบหรือแผนของการสอน จะมีจุดเน้นที่เฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่ง รูปแบบการสอนแต่ละรูปแบบจึงอาจมีจุดหมายที่แตกต่างกัน
2. รูปแบบการสอน หมายถึง แผนหรือแบบซึ่งสามารถใช้สอนในห้องเรียนหรือสอนพิเศษเป็นกลุ่มย่อย หรือเพื่อจัดสื่อการสอน ซึ่งรวมถึง หนังสือ ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และหลักสูตรรายวิชา รูปแบบการสอนแต่ละรูปแบบ จะเป็นแนวในการออกแบบการสอนที่ช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่รูปแบบนั้นๆ กำหนด
3. รูปแบบการสอน หมายถึง แผนแสดงการเรียนการสอน สำหรับนำไปใช้สอนในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ให้มากที่สุดแผนดังกล่าวจะแสดงถึงลำดับความสอดคล้องกัน ภายใต้หลักการของแนวคิดพื้นฐานเดียวกัน องค์ประกอบทั้งหลาย ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา ทักษะที่ต้องการสอน ยุทธศาสตร์การสอน วิธีการสอน กระบวนการสอน ขั้นตอนและกิจกรรมการสอนและการวัดและประเมินผล

กิ่งแก้ว อารีรักษ์ และคนอื่นๆ (2548) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอน (Instructional Model) หมายถึง แผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดเป็นระบบอย่างสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎีหลักการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือ และได้รับการพิสูจน์ ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของรูปแบบนั้นๆ โดยทั่วไปแบบ

แผนการดำเนินการสอนดังกล่าว มักประกอบด้วยทฤษฎี/หลักการที่รูปแบบนั้นยึดถือและกระบวนการสอนที่มีลักษณะเฉพาะ อันจะนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายเฉพาะที่รูปแบบนั้นกำหนด ซึ่งผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นแบบแผนหรือแบบอย่างในการจัดและดำเนินการสอนอื่นๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเช่นเดียวกัน

จอยส์ และเวลล์ (Joyce & Weil, 1992) กล่าวว่า รูปแบบการสอน (Teaching Model) หมายถึง แบบหรือแผนของการสอนแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ที่จะใช้ในการจัดกระทำ เพื่อให้เกิดผลแก่ผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการสอนนั้น

เซย์เลอร์ และคนอื่นๆ (Saylor & et al., 1981) กล่าวว่า รูปแบบการสอน (Teaching Model) หมายถึง แบบ หรือ แผน (Pattern) ของการสอนที่มีการจัดกระทำพฤติกรรมขึ้น จำนวนหนึ่งซึ่งมีความแตกต่างกัน เพื่อจุดมุ่งหมาย หรือจุดเน้นเฉพาะเจาะจงอย่างหนึ่งอย่างใด

ดังนั้นรูปแบบการสอน หมายถึง โครงสร้างที่แสดงถึงองค์ประกอบต่างๆ ของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยหลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา ลำดับขั้นตอนการสอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน แผนการสอน สื่อการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.1.2 การจัดกลุ่มรูปแบบการสอน

การจัดกลุ่มรูปแบบการสอนมีนักการศึกษาทั้งประเทศไทยและต่างประเทศได้จัดกลุ่มรูปแบบการสอนไว้ดังนี้

เซย์เลอร์ และคนอื่นๆ (Saylor & et al., 1981; อ้างถึงใน กรมวิชาการ, 2542) ได้จัดรูปแบบการสอนไว้ตามรูปแบบของหลักสูตร 5 แบบ ได้แก่

1. รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตร เน้นเนื้อหาวิชา เช่น การบรรยาย อภิปราย และถามคำถาม
2. รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตร เน้นสมรรถภาพ เช่น การให้ทำแบบฝึกหัด การฝึกฝนและบทเรียนแบบโปรแกรม
3. รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตร เน้นคุณลักษณะ เช่น การค้นคว้าเป็นกลุ่ม การเรียนแบบสืบสวนสอบสวน
4. รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตร เน้นกิจกรรม และปัญหาสังคม เช่น การร่วมกิจกรรม
5. รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตร เน้นความต้องการ และความสนใจของนักเรียน เช่น การเรียนแบบเอกเทศ หรือเรียนด้วยตนเอง

จอยส์ และเวลล์ (Joyce & Weil, 1986; อ้างถึงใน กรมวิชาการ, 2542) ได้จัดรูปแบบการสอนเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. รูปแบบการสอนที่เน้นการจัดกระบวนการ หรือกระบวนการคิด ได้แก่ การสอนมโนทัศน์ (Concept Attainment) การสอนคิดเชิงอนุมาน (Inductive Thinking) การสอนและฝึกฝน การคิดสืบค้น (Inquire Training) การสอนยุทธศาสตร์ประจำ (Memorization)

2. รูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาคน เช่น การสอนแบบไม่สั่งการ (Non Directive Teaching) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้คำปรึกษา ให้นักเรียนสามารถนำตนเองในการเรียน การสอนเพื่อฝึกให้นักเรียนตระหนักในตนเอง

3. รูปแบบการสอนที่เน้นปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ การสอนแบบค้นคว้าเป็นกลุ่ม (Group Investigation) การแสดงบทบาทสมมติ

4. รูปแบบการสอนที่เน้นการปรับพฤติกรรม ได้แก่ การสอนเพื่อการควบคุมตัวเอง (Learning Self Control) การเรียนแบบรู้รอบ (Mastery Learning)

คูล (Cole, 1987; อ้างถึงใน บัญชา จันมาคือ, 2548) ได้เสนอการแบ่งประเภท รูปแบบการสอนเป็น 6 ประเภท คือ

1. รูปแบบการสอนที่เน้นคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ เน้นการพัฒนาบุคลิกภาพของ ครูให้เหมาะสมตามอุดมคติ

2. รูปแบบการสอนแนวพฤติกรรมนิยมเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน ในห้องเรียน โดยครูเป็นผู้ใช้เทคนิคการวางเงื่อนไข

3. รูปแบบการสอนที่เน้นการฝึกทักษะการสอน ใช้พัฒนาครูให้มีทักษะที่จำเป็นใน การสอนหรือที่เรียกว่า การสอนแบบจุลภาค

4. รูปแบบการสอนที่เน้นบทบาทของผู้สอน โดยเน้นให้ครูมีบทบาทแบบผสมคือ เป็นทั้งผู้แนะแนว ผู้ช่วยเหลือ ผู้นิเทศ ผู้บริการ และผู้นำกลุ่ม

5. รูปแบบการสอนที่เน้นกลวิธีหรือเทคนิค โดยมีความเชื่อว่าเนื้อหาวิชาใดๆ ต้องใช้ เทคนิคเฉพาะหรือวิธีสอนที่เจาะจง

6. รูปแบบการสอนเน้นหลักการสอน โดยมีความเชื่อว่ามีแนวทางที่มีคุณค่าต่อการ สอนเนื้อหาต่างๆ ครูต้องรู้จักการตัดสินใจ เลือกยุทธศาสตร์การสอนและเทคนิคการสอนให้เหมาะสม กับทุกๆ เนื้อหา

จอยซ์ และเวลล์ (Joyce & Weil, 2009; อ้างถึงใน ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง, 2553) ได้ จัดการกลุ่มของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ 4 กลุ่ม

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะทางสังคม (Social Model) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาบุคคลในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ โดยใช้หลักการประนีประนอมในการแก้ปัญหา และสร้างสัมพันธ์ไมตรีกับผู้อื่น การมีส่วนร่วมกับผู้อื่น การมีส่วนร่วมกับผู้อื่นโดยใช้หลักการประชาธิปไตย และการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ รูปแบบการเรียนการสอนแบบนี้ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนแบบสืบสอบจากกลุ่ม (Group Investigation) รูปแบบการเรียนการสอนแบบซีก้าน (Jurisprudential Inquiry) เป็นต้น

2. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาด้านการประมวลข้อมูลสารสนเทศ (Information Processing Model) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งเน้นความสำคัญ ที่สมรรถภาพในการคิดและวิธีการในการพัฒนากระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้เรียน ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนมโนทัศน์ (Concept Attainment) รูปแบบการเรียนการสอนคิดเชิงอุปมาน (Inductive Thinking) รูปแบบการเรียนการสอนฝึกการคิดสืบสอบ (Inquiry Training) รูปแบบการ สอนจำ (Mnemonics) เป็นต้น

3. รูปแบบการเรียนการสอนเน้นการพัฒนาบุคคล (Personal Models) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาตัวบุคคลโดยเน้นที่กระบวนการสร้าง และการพัฒนาตัวบุคคลทั้งทางด้านกายจิตใจและอารมณ์ มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพการณ์รอบๆ ตัว เช่น รูปแบบการเรียนการสอนโดยอ้อม (Non-directive) รูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตัวเอง (Self-esteem)

4. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน โดยใช้หลักการของการให้สิ่งเร้าและการตอบสนอง เช่น รูปแบบการเรียนการสอนแบบรอบรู้ (Mastery Learning) รูปแบบการเรียนการสอนทางตรง (Direct Instruction) เป็นต้น

ดังนั้นการจัดกลุ่มรูปแบบการสอน หมายถึง การจัดประเภทหรือแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนไว้เป็นหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำรูปแบบการสอนประเภทต่างๆ ไปใช้ให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในแต่ละด้าน

2.1.3 การพัฒนารูปแบบการสอน

การพัฒนารูปแบบการสอน เป็นการแสดงลำดับขั้นตอนในรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความคิดเห็นไว้ดังนี้

สายสุนีย์ เตมสินสุข (2548) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพควรประกอบด้วย การวิเคราะห์ การออกแบบ การพัฒนา การนำไปใช้และการประเมิน โดยมีลักษณะของความสัมพันธ์แบบบันไดเวียนที่สามารถใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงการดำเนินการได้ในทุกขั้นตอนขณะดำเนินการเรียนการสอนและอาจมีการซ้ำวงจรเพื่อยืนยันความถูกต้องและเหมาะสมของรูปแบบการสอนกับบริบทที่ศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การวิเคราะห์ เป็นระยะของการสร้างความเข้าใจในการดำเนินการและเข้าใจในบริบทของสิ่งที่จะดำเนินการ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการออกแบบรูปแบบการสอน เช่น การวิเคราะห์ผู้เรียน วิเคราะห์บริบทแวดล้อม วิเคราะห์เป้าหมายการเรียนรู้ หรือความคาดหวังในตัวผู้เรียน เอกสารการเรียนรู้ ภาระงาน แหล่งความรู้ และการศึกษาวิเคราะห์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เป็นระยะของการเตรียมการเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างสอดคล้องสัมพันธ์กัน

2. การออกแบบ เป็นระยะของการใช้หนทาง วิธีการ หรือยุทธศาสตร์ต่างๆ ที่ดีที่สุดเหมาะสมที่สุดสำหรับการจัดเรียงลำดับ ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ให้สัมพันธ์กัน และเป็นระยะของการศึกษา และตัดสินใจเลือกวิธีการหรือรูปแบบที่สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายเรียนรู้ได้ ซึ่งผู้ออกแบบต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักการ แนวทฤษฎีการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มต่างๆ และการออกแบบ เนื้อหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการประเมินที่เหมาะสม หมายความว่า ต้องออกแบบให้ครบตามองค์ประกอบของรูปแบบการสอน ในแนวทางที่ผู้ออกแบบเลือกและตัดใจที่จะนำมาใช้ นอกจากนี้การสร้างเครื่องมือ การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผู้เรียน ประเมินขั้นตอนหรือสื่อต่างๆ ควรได้รับการออกแบบในระยะนี้ การออกแบบการสอน ขึ้นอยู่กับความเชื่อในทฤษฎีและหลักการในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้เกิดการปฏิบัติที่แตกต่างกันไปตามความเชื่ออื่นๆ ดังนั้นการศึกษาในเรื่องของทฤษฎีการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การออกแบบการสอน หรือการออกแบบการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนจึงเป็นสิ่งที่นักออกแบบต้องให้ความสำคัญ

การออกแบบการสอนที่ดี จึงต้องศึกษาให้ชัดเจนในเรื่องกระบวนการเรียนรู้และการเรียนรู้ของแต่ละทฤษฎีการเรียนรู้ เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการบ่งบอกถึงหลักการของรูปแบบการสอน อันจะเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ตามองค์ประกอบของรูปแบบการสอนที่เหลืออยู่ให้สัมพันธ์กันต่อไป โดยองค์ประกอบที่เหลืออยู่เหล่านั้น ได้แก่ วัตถุประสงค์ เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้

3. การพัฒนา เป็นระยะการสร้างและพัฒนาสื่อ ปรับปรุงการเรียนการสอน ยุทธศาสตร์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ ในระยะนี้จะเข้าสู่การสร้างและพัฒนา รูปแบบในแนวทางที่ได้ออกแบบไว้ รวมทั้งมีการสร้าง สาร และกระบวนการสื่อ การประเมินให้เป็น รูปธรรมมากขึ้น โดยพัฒนาขึ้นให้ครบทุกองค์ประกอบของรูปแบบการสอน หลังจากนั้นอาจมีการหา ประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนที่ได้สร้างขึ้น

4. การนำไปใช้เป็นระยะของการจัดการ การดำเนินการสอนที่มีประสิทธิภาพและ การยืนยันประสิทธิผลของรูปแบบการสอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อบกพร่อง อันจะนำไปสู่ หนทางในการแก้ไขให้รูปแบบนั้นมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

5. การประเมินเป็นการศึกษาข้อบกพร่องของการพัฒนารูปแบบการสอนซึ่งสามารถ ทำได้ในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ และสามารถประเมินเพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบทั้งก่อน ระหว่าง และการดำเนินการ หรือถ้ามีความจำเป็น สามารถดำเนินการซ้ำอีกครั้งหลังจากปรับปรุงแก้ไขแล้ว

ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง (2553) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้กรณีศึกษาทาง ศาสตร์การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักศึกษา วิชาชีพครู มีสาระสำคัญตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน (Research-R1:Analytic) ในขั้นตอนนี้ได้ศึกษาและ วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการสอน ซึ่งเมื่อได้ข้อมูลจากการ วิเคราะห์เบื้องต้น จากวิธีการออกแบบวิธีคิดผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Desired Outcomes) ทำให้ได้ แนวทางในการสังเคราะห์รูปแบบการสอนโดยใช้กรณีศึกษาทางศาสตร์การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณในขั้นต่อไป

2. ออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอน (Development (D1): Design and Development) ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นการออกแบบร่างรูปแบบการสอนและหาประสิทธิภาพโดย ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาดำเนินการขั้นออกแบบและพัฒนาเครื่องมือต่างๆ ควบคู่ ไปโดยอาศัยได้จากขั้นการวิเคราะห์พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง เป้าหมายและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของรูปแบบ การสอนที่ชัดเจนและใช้เป็นแนวทางเพื่อการตัดสินใจในการกำหนดองค์ประกอบของร่างรูปแบบการ สอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาวิชาชีพครู ทั้งนี้ขั้นตอน และกระบวนการของร่างรูปแบบการสอน เรียกว่ารูปแบบการสอนโดยใช้กรณีศึกษาทางศาสตร์การ เรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาวิชาชีพครู พีซี เอสเอสซี (PCSSC Model) ประกอบด้วยกระบวนการที่เป็นการปฏิบัติ 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการเรียนรู้ (Preparation) ประกอบด้วย

1.1 ผู้สอนสร้างความสนใจนักศึกษาและแจ้งจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียน

1.2 ผู้สอนทบทวนความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้ใหม่ก่อนเข้าสู่
กรณีศึกษา

1.3 ผู้สอนเติมเต็มความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็น
ขั้นที่ 2 ขั้นนำเสนอกรณีศึกษา (Case Presentation) ประกอบด้วย

2.1 ผู้สอนนำเสนอกรณีศึกษาที่มีประเด็นหรือมุมมองต่อปัญหาและแนวทางการ
แก้ปัญหาอย่างหลากหลาย และปัญหาหรือคำถามที่ต้องประเมินและตัดสิน

2.2 นักศึกษาสะท้อนประเด็นหรือมุมมองต่อปัญหา

2.3 นักศึกษาเข้ากลุ่มตามแนวคิดในการมีประเด็นหรือมุมมองต่อปัญหาที่
เหมือนหรือคล้ายกันแล้วร่วมศึกษาปัญหาที่สนใจร่วมกัน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรรคหาวิธีการแก้ไข (Selection of Solution) เป็นขั้นที่ให้นักศึกษา
ร่วมกันวิเคราะห์ สะท้อน อภิปรายและประเมินวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้ศาสตร์การเรียนการสอนที่
เกี่ยวข้องเป็นฐานของการคิดหาคำตอบของแต่ละกลุ่ม ตามกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
ประกอบด้วย

3.1 การกำหนดเป้าหมายของการคิด

3.2 การนิยามปัญหาหรือคำถาม

3.3 การพิจารณาข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

3.4 การกำหนดสมมติฐานที่เป็นไปได้

3.5 การประเมินและตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผล

ขั้นที่ 4 ขั้นแบ่งปันประสบการณ์ (Sharing with Group) เป็นขั้นที่นักศึกษากลุ่ม
ย่อยเสนอวิธีการแก้ปัญหาต่อกลุ่มใหญ่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันประสบการณ์แก่กัน

ขั้นที่ 5 ขั้นสืบสานสร้างความรู้ใหม่ (Construction for New Knowledge)
ประกอบด้วย

5.1 นักศึกษาแต่ละคนอภิปรายแนวทางการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน

อนาคต

5.2 นักศึกษาสะท้อนมุมมองเกี่ยวกับการเรียนรู้ และสรุปสาระสำคัญของ

ของการเรียนรู้

3. นำรูปแบบการสอนไปใช้ (Research (R₂): Implementation) ในขั้นนี้เป็นขั้นตอน
ของการนำรูปแบบต้นแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ ตามหลักการ แนวคิดและแนวทางการ
ปฏิบัติ โดยมีกระบวนการในการปฏิบัติ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการเรียนรู้ (Preparation)

ขั้นที่ 2 ขั้นนำเสนอกรณีศึกษา (Case Presentation)

ขั้นที่ 3 ขั้นสรรคหาวิธีการแก้ไข (Selection of Solution) ประกอบด้วย

3.1 การกำหนดเป้าหมายของการคิด

3.2 การนิยามปัญหาหรือคำถาม

3.3 การพิจารณาข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

3.4 การกำหนดสมมติฐานที่เป็นไปได้

3.5 การประเมินและตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผล

ขั้นที่ 4 ขั้นแบ่งปันประสบการณ์ (Sharing with Group)

ขั้นที่ 5 ขั้นสืบสานสร้างความรู้ใหม่ (Construction for New Knowledge)

4. ปรับปรุงรูปแบบการสอน (Development (D2): Evaluation) เป็นขั้นตอนของการนำผลการประเมินรูปแบบการสอนหลังการทดลองร่างรูปแบบการสอนโดยใช้กรณีศึกษาทางศาสตร์การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาไปทดลองใช้ในขั้นตอนที่ 3 ซึ่งประมวลผลการปฏิบัติทุกองค์ประกอบเพื่อพิจารณาทบทวนและปรับปรุงรูปแบบต้นร่างการสอนและตรวจสอบความสมบูรณ์จากการนำรูปแบบไปทดลองใช้จริงก่อนที่จะนำไปใช้เผยแพร่ต่อไป

ดังนั้นรูปแบบการสอนโดยใช้กรณีศึกษาทางศาสตร์การเรียนการสอน หมายถึง แบบแผนของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาทางศาสตร์การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาวิชาชีพครูที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบโดยแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ในการสอน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย 1) ขั้นเตรียมการเรียนรู้ (Preparation) 2) ขั้นนำเสนอกรณีศึกษา (Case Presentation) 3) ขั้นสรรคหาวิธีการแก้ไข (Selection of Solution) 4) ขั้นแบ่งปันประสบการณ์ (Sharing with Group) 5) ขั้นสืบสานสร้างความรู้ใหม่ (Construction for New Knowledge) และเงื่อนไขของการนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย ระบบสังคม ระบบสนับสนุน และหลักการตอบสนอง.

ดังนั้นสรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการสอนจึงเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน กำหนดหลักการเป้าหมาย และองค์ประกอบของรูปแบบการสอน แล้วจึงกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบการสอนไปใช้จึงประเมินรูปแบบการสอนแล้วปรับปรุงรูปแบบการสอนให้มีความสมบูรณ์

2.1.4 การนำเสนอรูปแบบการสอน

การนำเสนอรูปแบบการสอน เป็นการอธิบายถึงรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนโดยละเอียด ดังที่ จอยซ์ และเวล (Joyce & Weil, 1992; อ้างถึงใน กรมวิชาการ, 2544ก) ได้กล่าวถึงการนำเสนอรูปแบบการสอนไว้ 4 ระยะ ดังนี้

1. ระยะที่ 1 การให้คำแนะนำเบื้องต้นของรูปแบบการสอน เป็นการอธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ของรูปแบบการสอนประกอบด้วยเป้าหมายของรูปแบบทฤษฎี ข้อสมมติหลักการและแนวคิดสำคัญที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการสอน

2. ระยะที่ 2 รูปแบบการสอน เป็นการอธิบายถึงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยละเอียด ประกอบด้วย

2.1 ขั้นตอนการสอนตามรูปแบบการสอน เป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนการสอนหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2 หลักการของการปฏิสัมพันธ์ เป็นการอธิบายถึงบทบาทของผู้สอนผู้เรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนซึ่งในแต่ละรูปแบบจะมีความ

แตกต่างกัน เช่น บทบาทของผู้สอนอาจเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม เป็นผู้อำนวยความสะดวก เป็นผู้แนะแนว เป็นแหล่งข้อมูล เป็นต้น

2.3 หลักการของการตอบสนอง เป็นการบอกถึงวิธีการแสดงออกของผู้สอนต่อผู้เรียน การตอบสนองการกระทำของผู้เรียน เช่น การให้รางวัลแก่ผู้เรียน การให้อิสระในการแสดงความคิดเห็น การไม่ประเมินว่าถูกหรือผิด เป็นต้น

2.4 ระบบการสนับสนุนการเรียนการสอน เป็นการอธิบายถึงเงื่อนไขหรือสิ่งจำเป็นที่จะทำให้การใช้รูปแบบนั้นได้ผล เช่น รูปแบบการสอนแบบฝึกทักษะ ผู้เรียนจะต้องได้ฝึกการทำงานในสถานที่และใช้อุปกรณ์ ที่ใกล้เคียงสภาพการทำงานจริง

3. ระยะที่ 3 การนำรูปแบบการสอนไปใช้เป็นการให้คำแนะนำ และตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการนำรูปแบบการสอนไปใช้ให้ได้ผล เช่น ควรใช้กับเนื้อหาประเภทใด ควรใช้กับผู้เรียนระดับใด เป็นต้น

4. ระยะที่ 4 ผลที่ได้จากการใช้รูปแบบการสอน ทั้งผลทางตรงและทางอ้อมเป็นการระบุถึงผลของการใช้รูปแบบการสอนที่คาดว่าจะเกิดแก่ผู้เรียนทั้งผลทางตรง ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของรูปแบบการสอนนั้น และผลทางอ้อมซึ่งเป็นผลพลอยได้จากการใช้รูปแบบการสอนนั้น ซึ่งจะเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการพิจารณาและเลือกรูปแบบการสอนไปใช้

ดังนั้นสรุปได้ว่า การนำเสนอรูปแบบการสอนนั้น ผู้สอนต้องมีเป้าหมายวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนก่อน ต้องเข้าใจทฤษฎี หลักการเนื้อหา ขั้นตอนทุกขั้นที่มีความเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างรูปแบบการสอนที่นำไปใช้ได้จริง โดยวิธีการสอนที่มุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติและการประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.2 ทฤษฎีรูปแบบการสอนตามแนวคิดการพัฒนาด้านจิตพิสัยของบลูม (Instructional Model Based on Bloom's Affective Domain)

ทฤษฎี หลักการ และแนวคิดของรูปแบบการสอนตามแนวคิดการพัฒนาด้านจิตพิสัยของบลูม (Bloom, 1956; อ้างถึงใน ไพโรจน์ เนียมนาค, 2554) ได้จำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ (Cognitive Domain) ด้านเจตคติและความรู้สึก (Affective Domain) และด้านทักษะ (Psycho-motor Domain) ซึ่งในด้านจิตพิสัยหรือความรู้สึกนั้นผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบการพัฒนาด้านจิตพิสัยของบลูมนี้ ผู้เรียนจะได้รับการปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์จนถึงระดับที่สามารถปฏิบัติได้จนเป็นนิสัย นอกจากนั้นผู้เรียนยังได้เรียนรู้กระบวนการในการปลูกฝังค่านิยมให้เกิดขึ้น ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปปลูกค่านิยมอื่นๆ ให้แก่ตนเองและผู้อื่นต่อไป

โดยบลูมได้นำเสนอแนวคิดดังกล่าวเพื่อใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน แต่ก็สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อช่วยปลูกฝังค่านิยมให้แก่ผู้เรียนได้

บลูมได้จัดชั้นการเรียนรู้ไว้ 5 ชั้น ประกอบด้วย

ชั้นที่ 1 การรับรู้ค่านิยม ผู้สอนจัดประสบการณ์หรือสถานการณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ค่านิยมนั้นอย่างใส่ใจ เช่น กรณีตัวอย่างที่เป็นประเด็นปัญหาขัดแย้งเกี่ยวกับค่านิยมนั้น คำถามที่ท้าทาย

ความคิดเกี่ยวกับค่านิยมนั้น เป็นต้น ในขั้นนี้ผู้สอนควรพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมต่างๆ เช่น การรู้ตัว การเต็มใจรับรู้ และการควบคุมการรับรู้ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 การตอบสนองต่อค่านิยม ผู้สอนจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีโอกาสตอบสนองต่อค่านิยมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น ให้พูดแสดงออกความคิดเห็นต่อค่านิยมนั้น ให้ลองทำตามค่านิยมนั้น ให้สัมภาษณ์หรือพูดคุยกับผู้ที่มีความค่านิยมนั้น เป็นต้น ในขั้นนี้ผู้สอนควรพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมต่างๆ เช่น การยินยอมตอบสนอง การเต็มใจตอบสนองและความพึงพอใจในการตอบสนอง เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การเห็นคุณค่าของค่านิยม ผู้สอนจัดประสบการณ์หรือสถานการณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าของค่านิยมนั้น เช่น การให้ลองปฏิบัติตามค่านิยมแล้วได้รับการตอบสนองที่ดี เห็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตนเองหรือบุคคลอื่นที่ปฏิบัติตามค่านิยมนั้น เห็นโทษหรือได้รับโทษจากการละเลยไม่ปฏิบัติตามค่านิยมนั้น เป็นต้น ในขั้นนี้ผู้สอนควรพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมต่างๆ เช่น การยอมรับคุณค่านั้น การชื่นชอบในคุณค่านั้นและความผูกพันในคุณค่านั้น

ขั้นที่ 4 การจัดระบบค่านิยม เมื่อผู้เรียนเห็นคุณค่าของค่านิยมและเกิดเจตคติที่ดีต่อค่านิยมนั้น และมีความโน้มเอียงที่จะรับค่านิยมนั้นมาใช้ในชีวิตของตน ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนพิจารณาค่านิยมนั้นกับค่านิยมหรือคุณค่าอื่นๆ ของตน ในขั้นนี้ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมสำคัญ เช่น การสร้างมโนทัศน์ในคุณค่านั้น และการจัดระบบในคุณค่านั้น เป็นต้น

ขั้นที่ 5 การสร้างลักษณะนิสัย ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามค่านิยมนั้นอย่างสม่ำเสมอ โดยติดตามผลการปฏิบัติและให้ข้อมูลป้อนกลับและการเสริมแรงเป็นระยะๆ จนกระทั่งผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จนเป็นนิสัย ในขั้นนี้ผู้สอนควรพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรม เช่น การมีหลักยึดในการตัดสินใจ การปฏิบัติตามหลักยึดนั้นจนเป็นนิสัย เป็นต้น ซึ่งไม่สามารถทำได้ในระยะเวลาอันสั้น ต้องอาศัยเวลาโดยเฉพาะในขั้นที่ 4 และ 5 ต้องการเวลาในการปฏิบัติ ซึ่งอาจจะมากน้อยแตกต่างกันไปในผู้เรียนแต่ละคน

2.3 ทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาเกี่ยวกับพฤติกรรม

2.3.1 ความหมายของพฤติกรรม

การศึกษาจิตวิทยาเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ จะช่วยให้เราเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้จากการแสดงออกในด้านต่างๆ ของมนุษย์ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

กันยา สุวรรณแสง (2538) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง กิริยา อาการ บทบาท ลีลา ท่าทีการประพฤติปฏิบัติ การแสดงออกให้ปรากฏ สัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ ตา ปาก หู จมูก และผิวหนัง

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำที่สามารถมองเห็นได้หรือสังเกตเห็นได้ เช่น การเดิน การนอน การเล่น แต่พฤติกรรมบางชนิดจะไม่สามารถมองเห็นได้อย่างธรรมดา ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการสังเกต และการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์บางชนิดเข้าช่วย ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมนั้นได้

ระพีพรรณ ถานะตาล (2549) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำ การแสดงออก ความประพฤติ หรือกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ที่สามารถสังเกตได้โดยตรง เช่น การร้องเพลง การเคลื่อนไหว การพูด หรือใช้เครื่องมือวัดได้โดยอ้อม เช่น การจำ การคิด การแก้ปัญหา การเดินของซีพจร

ภาณุวัฒน์ ศิวะสกุลราช (2558) กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีความหมายครอบคลุมการแสดงออกทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ ซึ่งถ้าเป็นการแสดงออกทางด้านร่างกาย ก็แสดงออกมาให้เห็นได้อย่างชัดเจน เช่น เดิน วิ่ง นอน หรือกระโดด เป็นต้น แต่ถ้าเป็นการแสดงออกที่อยู่ในกระบวนการของจิตใจ ก็จะไม่แสดงออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน ซ้ำซ่อนอยู่ภายในจิตใจ เช่น ความคิด ความรู้สึก หรือแรงจูงใจ เป็นต้น เมื่อไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรงแล้ว ก็ต้องอาศัยการคาดเดาสรุบ เอาจากการกระทำต่างๆ ที่สามารถสังเกตเห็นได้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การแสดงกิริยา อาการ และการกระทำที่แสดงออกให้สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง หรือใช้เครื่องมือในการวัดพฤติกรรมนั้นเพื่อให้สามารถคาดเดาสรุบจากการกระทำต่างๆ เหล่านั้นได้

2.3.2 ความสำคัญของการศึกษาพฤติกรรม

จากเป้าหมายของการศึกษาพฤติกรรมอันประกอบด้วยเป้าหมายเพื่อการอธิบาย พฤติกรรม เป้าหมายเพื่อการพยากรณ์พฤติกรรม เป้าหมายเพื่อการเข้าใจพฤติกรรม และเป้าหมายเพื่อการควบคุมพฤติกรรมนั้น หากการศึกษาพฤติกรรมบรรลุเป้าหมายดังกล่าวก็จะส่งผลต่อผู้ศึกษา และมีความสำคัญต่อบุคคลและสังคม ซึ่งอาจกล่าวเป็นข้อๆ ถึงความสำคัญของความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรม สรุปความสำคัญของการศึกษาพฤติกรรมได้ดังนี้ (ภาณุวัฒน์ ศิวะสกุลราช, 2558)

1. ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมช่วยให้ผู้ศึกษาเกิดความเข้าใจตนเอง คือ จากการศึกษาธรรมชาติพฤติกรรมของมนุษย์ในแง่มุมต่างๆ จะช่วยให้ผู้ศึกษาเกิดความเข้าใจตนเองไปด้ว จากความเข้าใจตนเองก็นำไปสู่การยอมรับตนเอง และได้แนวทางปรับตน พัฒนาดน เลือกลงเส้นทางชีวิตที่เหมาะสมแก่ตน

2. ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมช่วยให้ผู้ศึกษาเกิดความเข้าใจผู้อื่น คือ ความรู้ด้านพฤติกรรมอันเป็นข้อสรุปจากคนส่วนใหญ่ ช่วยเป็นแนวทางเข้าใจบุคคลใกล้เคียงและผู้แวดล้อม ช่วยให้ยอมรับข้อดีข้อจำกัดของกันและกัน ช่วยให้เกิดความเข้าใจ ยอมรับ มีสัมพันธภาพที่ดี และช่วยการจัดวางตัวบุคคลได้เหมาะสมขึ้น

3. ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมช่วยบรรเทาปัญหาสังคม คือ เรื่องปัญหาสังคมอันมีปัจจัยหลายประการนั้น ปัจจัยของปัญหาสังคมที่สำคัญมากส่วนหนึ่งมาจากปัญหาพฤติกรรมของบุคคลในสังคม อาจจะเป็นปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาเบี่ยงเบนทางเพศ ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว ลักขโมย ความเชื่อที่ผิด การลอกเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น ซึ่งความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมจะช่วยให้ได้แนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการปรับตัวของบุคคลต่อไป

4. ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมช่วยเสริมสร้างพัฒนาคุณภาพชีวิต คือ จากความเข้าใจในอิทธิพลของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมต่อพฤติกรรม ช่วยให้ผู้ศึกษารู้จักเลือกรับปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมเพื่อพัฒนาตนทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ช่วยให้เข้าใจธรรมชาติภายในตน เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นแนวมาสู่การเสริมสร้างพัฒนาตนและบุคคลอื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม

2.3.3 วิธีการศึกษาพฤติกรรม

วิธีการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ เป็นวิธีการที่ถูกนำมาใช้ในการแสวงหาความรู้ และสาเหตุที่มาของการเกิดพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา

เรียม ศรีทอง (2542) กล่าวว่า เพื่อให้ได้ความรู้อย่างเชื่อถือได้นั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเพราะจะนำไปสู่เป้าหมายที่สำคัญ ซึ่งได้แก่การอธิบาย (Explain) การทำนาย (Predict) และการควบคุมพฤติกรรม (Control) สิ่งที่ต้องคำนึงถึงการใช้วิธีใดในการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ คือวิธีการนั้นจะมีความตรง (Validity) ซึ่งหมายถึงวิธีการนั้นสามารถวัดหรือกำหนดสิ่งที่สอดคล้อง ความคงที่ของสิ่งที่จะวัดหรือศึกษานั้นไม่เปลี่ยนแปลงไปเปลี่ยนมา วิธีการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์โดยทั่วไปมีดังนี้

1. การรายงานตนเอง (Self Report) เป็นวิธีการที่ทำให้ผู้ที่มีประสบการณ์หรือมีความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ รายงานความคิดออกมา แล้วผู้ศึกษาจะนำคำรายงานเหล่านั้นมาทำการวิเคราะห์พฤติกรรมต่อไป ซึ่งมีวิธีการดังนี้

1.1 การคิดออกเสียง (Think Aloud) เป็นการคิดที่ให้ผู้คิดรายงานความคิดและการกระทำในขณะที่แก้ปัญหา ซึ่งสามารถทำได้ทั้งในขณะที่มีกิจกรรมหรือหลังจากเสร็จกิจกรรมก็ได้

1.2 การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการศึกษาพฤติกรรมของบุคคล จากการสนทนาที่มีจุดมุ่งหมายระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ต้องเตรียมการมาเป็นอย่างดีว่าจะสัมภาษณ์เรื่องอะไร อย่างไร จึงจะได้ข้อมูลเพียงพอในการประเมินพฤติกรรม

1.3 การใช้แบบสอบถามและสำรวจ (Questionnaires and Surveys) เป็นการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลที่มีจำนวนมากและสามารถได้คำตอบอย่างรวดเร็วและประหยัด ค่าใช้จ่ายแบบสอบถามหรือแบบสำรวจที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ปลายปิด มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และการจัดอันดับ (Order Scale)

2. การสังเกต (Observation) เป็นการศึกษาพฤติกรรมที่ได้รับความนิยมมากในปัจจุบันเพราะเป็นวิธีการที่มีความชัดเจน ตรงไปตรงมาและได้รับการพัฒนาเทคนิควิธีมากจึงได้รับการยอมรับและกำลังก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) วิธีการสังเกตพฤติกรรมเป็นการเฝ้าดูพฤติกรรมเป้าหมายของบุคคลว่าเป็นอย่างไร มีความถี่ ความยาวนานของพฤติกรรมจึงต้องกำหนดพฤติกรรมให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมเป็นอันดับแรก

3. แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อวัดคุณลักษณะทางจิต ดังนั้นจึงต้องมีแบบทดสอบที่ได้มาตรฐาน มีทฤษฎีรับรอง ผ่านการวิเคราะห์ทั้งเนื้อหาและกระบวนการวัดและประเมินผลแล้วเป็นอย่างดี โดยเฉพาะความตรง ความเที่ยง และการแปลความจากคะแนนที่ได้ อีกสิ่งหนึ่งที่มีผลต่อการใช้แบบสอบถามคือวิธีการดำเนินการสอบ อันจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องมากขึ้นแบบทดสอบที่ใช้มากได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถ แบบทดสอบวัดความสนใจ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ แบบทดสอบวัดความถนัดและแบบทดสอบวัดการคิด

4. วิธีการทดลอง (Experiment) เป็นการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ ในลักษณะสัมพันธ์ตามเหตุผล โดยผู้ศึกษาต้องสร้างสถานการณ์สิ่งที่จะศึกษาให้เกิดขึ้นเพื่อดูความเป็นเหตุเป็นผลสิ่งที่เป็นเหตุเรียกว่า ตัวแปรต้น (Independent Variables) เป็นตัวแปรที่สร้างขึ้นมาเพื่อดูว่า

ส่งผลต่อตัวแปรตาม (Dependent Variables) อย่างไร วิธีการทดลองเป็นการศึกษาพฤติกรรมที่นิยมมากในกลุ่มที่ต้องอธิบายพฤติกรรมเชิงเหตุผลและเป็นไปในเชิงวิทยาศาสตร์ นำไปใช้ในเรื่องของการเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอน การบริหารการจัดการในธุรกิจ การโฆษณา

สรุปได้ว่าวิธีการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์มีความสำคัญมาก เพราะในแต่ละวิธีการจะทำให้ผู้ศึกษาได้ข้อมูลที่แม่นยำถูกต้องแตกต่างกันไป ผู้ศึกษาพฤติกรรมจึงควรพิจารณาเลือกวิธีการศึกษาพฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อนำมาใช้ในการเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของบุคคลทั่วไป

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นพฤติกรรมในด้านบวกที่ทุกคนและสังคมโดยรวมยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีและยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลและสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความปกติสุข ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้กำหนดคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนเป็นมาตรฐานตัวผู้เรียนตามนัยของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้แก่

1. มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ได้แก่ การมีวินัย มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา ซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละเพื่อส่วนรวม และใช้สิ่งของทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวมอย่างประหยัดและคุ้มค่า
2. เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย ได้แก่ การรักษาสีทิวทัศน์ของตนเองและเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น มีความรู้ละปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่เป็นปัญหาของสังคมและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
3. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ได้แก่ การสามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด มีความสามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดีข้อเสียความถูกผิดระบอบสาเหตุและผล ค้นหาคำตอบและเลือกวิธีในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้องเหมาะสม
4. มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ได้แก่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ต่ำกว่าเกณฑ์และมีความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสาร
5. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ มีความกระตือรือร้นสนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล รักการอ่าน และสามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์อย่างถูกต้อง
6. เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในภูมิปัญญาไทยศิลปวัฒนธรรมที่ดั่งงามของไทย ได้แก่ รู้จักรักและร่วมพัฒนาท้องถิ่น เข้าใจในภูมิปัญญาไทย ชื่นชมและสืบสานศิลปวัฒนธรรมไทย
7. รู้จักตนเอง พึ่งตนเอง และมีบุคลิกภาพที่ดี ได้แก่ การรู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเองพยายามปรับปรุงตนเอง มีกาลเทศะในคำพูด กิริยามารยาทและการแต่งกาย

8. มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน งานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ได้แก่ การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ขยันอดทนและละเอียดรอบคอบ และทำงานเป็นหมู่คณะ

9. มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ได้แก่ การมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน ร่างแข็งแรงใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และรู้จักการดูแลสุขภาพของตนเอง

10. ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา ไม่เสพติดและปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา และไม่แสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า พฤติกรรมที่พึงประสงค์ จึงเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างให้กับผู้เรียน เพื่อการประพฤติปฏิบัติในพฤติกรรมที่เหมาะสมที่ทุกคนและสังคมยอมรับ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและสงบในสังคม ไม่ให้เกิดปัญหาให้กับตนเองและสร้างปัญหาให้กับผู้อื่นต่อไปได้

2.5 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น

วัยรุ่น เป็น วัยที่สะท้อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมของมนุษย์ จากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ ดังที่ ธัญกร บ่อมแก้ว (2551) กล่าวว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความสำคัญ เป็นช่วงชีวิตระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งอยู่ในวัยที่มีการเจริญเติบโตมากที่สุด มีการเปลี่ยนแปลงในด้านอารมณ์ การเข้าสังคม การเรียน การงาน และการค้นหาอุดมคติในชีวิตของตนเอง

2.5.1 ความหมายของวัยรุ่น

ดั่งมีนักการศึกษาให้ความหมายของวัยรุ่นไว้หลายดังต่อไปนี้

ลำดวน นำศิริกุล (2541) กล่าวว่า วัยรุ่น หมายถึง วัยที่สภาพร่างกายและสภาพทางอารมณ์ยังวุ่นวายไม่คงที่ มักก้ำกึ่งระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ เป็นวัยที่ต้องการมีอิสระอยากเป็นตัวของตัวเองในการเลือกสิ่งต่างๆ แต่ในขณะเดียวกันก็ยังคงต้องการความอบอุ่นและข้อแนะนำบางประการจากครอบครัวจากพ่อแม่ ประสบการณ์ความเข้าใจที่ดีและสามารถดำเนินชีวิตในแบบงดงามเมื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่

ศรีเรื่อน แก้วกังวาน (2545) กล่าวว่า วัยรุ่น หมายถึง วัยที่เจริญเติบโตเข้าสู่ผู้ใหญ่เต็มที่ มีการเปลี่ยนแปลงชีวิตทางสังคม อารมณ์ จิตใจ ค่านิยม อุดมคติ ฯลฯ เด็กกำลังเลียนแบบทดลองบทบาท เพื่อที่จะเป็นผู้ใหญ่ในแง่ต่างๆ

กัลยา นาคเพ็ชร จุไร อภัยจิริรัตน์ และสมพิศ ไยสุน (2547) กล่าวว่า วัยรุ่น หมายถึง วัยที่มีพัฒนาการช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ โดยมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวข้องกับด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ประภาพพันธ์ บันชู (2551) กล่าวว่า วัยรุ่น หมายถึง วัยที่มีพัฒนาการจากเด็กสู่ผู้ใหญ่ มีความคิด ความรู้สึก สภาพร่างกาย อารมณ์ จิตใจที่ไม่คงที่ มีความต้องการเป็นอิสระ และต้องการความอบอุ่น ความแนะนำจากผู้ใหญ่มาก มีพัฒนาการด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญาอย่างรวดเร็ว มีการปรับตัวหลายด้านโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงลักษณะและพฤติกรรมทางเพศ เพื่อค้นหาเอกลักษณ์แห่งตน เพื่อก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่อย่างสมบูรณ์

ดังนั้น วัยรุ่น จึงหมายถึง วัยที่มีสภาพร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ เปลี่ยนแปลง เติบโตจากเด็กเข้าสู่ผู้ใหญ่ และมีความต้องการที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนไปสู่เป้าหมายในอนาคตและชีวิตของตนเอง โดยมีแนวทางในการดำเนินชีวิต ตามความคิด ค่านิยม และอุดมคติของตนเอง

2.5.2 ลักษณะของวัยรุ่น

มธุรส สว่างบำรุง (2543; อ้างถึงใน ประพันธ์ ปั่นชู, 2551) กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของวัยรุ่นไว้สรุปได้ดังนี้

1. เป็นวัยแห่งระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต กล่าวคือ เป็นการปรับเปลี่ยนสถานภาพ จากชั้นหนึ่งไปสู่ชั้นหนึ่งหรือทิศทางของชีวิตอาจจะเดินไปแนวทางที่หลงผิดหรือที่ตึกก็ได้

2. เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ เมื่อการเปลี่ยนแปลงของร่างกายเป็นไปอย่างรวดเร็วหรือช้า ก็ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเจตคติและพฤติกรรมในลักษณะนั้นด้วยเช่นกัน การเปลี่ยนแปลงในวัยรุ่นที่เห็นได้ชัดได้แก่ การมีอารมณ์รุนแรง ไม่สามารถที่จะควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี

3. เป็นวัยแห่งความเปราะบางหรือน่าสะพรึงกลัว สำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ใหญ่ควรจะต้องตรวจตราดูแลความประพฤติของวัยรุ่นให้อยู่ในขอบข่ายที่สังคมยอมรับ เพื่อไม่ก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนอันจะนำไปสู่ความแตกร้าง

4. เป็นวัยแห่งจินตนาการเพื่อฝัน เด็กวัยนี้มักจะมีจินตนาการค่อนข้างเพื่อฝันไม่ค่อยเป็นไปตามความจริง มีความทะเยอทะยาน หลงใหลง่าย เมื่อพบกับความผิดหวังบางคนยอมรับไม่ได้ บางคนปล่อยให้ชีวิตตกต่ำ จนกว่าจะล่วงเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลายจึงจะมีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล

5. เป็นแห่งจุดเริ่มต้นของความเป็นผู้ใหญ่ พฤติกรรมบางอย่างมีลักษณะของการเลียนแบบผู้ใหญ่ เช่น การใช้เครื่องสำอาง การสวมรองเท้าส้นสูง การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา พฤติกรรมทางเพศต่างๆ การผ่านอุปสรรคนานัปการที่จะช่วยสร้างเสริมให้วัยรุ่นเกิดความแข็งแกร่ง สามารถเผชิญต่อความกดดันของปัญหาต่างๆ ในทุกรูปแบบ เมื่ออย่างเข้าสู่ผู้ใหญ่

กัลยา นาคเพ็ชร์ จุไร อภัยจิรรัตน์ และสมพิศ ไยสุน (2547) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของวัยรุ่นไว้ ดังนี้

1. มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทุกๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ความสนใจและความต้องการ

2. เป็นช่วงของการพัฒนา เด็กจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะทางกาย ได้แก่ ความสูง น้ำหนัก รวมทั้งกายพัฒนาของอวัยวะทั้งภายในและภายนอก

3. เป็นวัยที่ต้องการอิสระ ต้องการพึ่งตนเอง และมีแนวความคิดต่อต้านผู้ใหญ่

4. เป็นวัยที่ต้องการแสวงหาความรู้ อยากรู้ อยากเห็น อยากทดลองทำสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ ที่ตนยังไม่เคยทำ

5. เป็นวัยที่มีปรัชญาชีวิต และแนวทางชีวิตของตนเอง

6. มีการแสดงออกในทางที่แปลก ซึ่งนักจิตวิทยาพัฒนาการกล่าวว่าเป็นปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ เช่น มีท่าทาง คำพูดแปลกๆ แต่งตัวคล้ายๆ กัน

7. มีความรักและต้องการเพื่อนมาก อยากทำทุกอย่างเหมือนเพื่อน และเริ่มมีความสนใจเพื่อนต่างเพศ
8. ด้านอารมณ์มีลักษณะเด่น คือ วู่วาม ตัดสินใจเร็วและรุนแรง
9. มีลักษณะของการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ และการมีบทบาทต่อบ้านเมือง มีความรับผิดชอบ และจริงจังกับงาน
10. มีการเรียนรู้เพื่อการเป็นผู้ใหญ่ เตรียมตัวแต่งงาน มีความรัก มีครอบครัว ตลอดถึงบทบาทในการเตรียมตัวเป็นบิดามารดา

สรุปได้ว่าลักษณะของวัยรุ่น จึงเป็นวัยของการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในทุกๆ ด้านไปพร้อมๆ กัน โดยเฉพาะด้านร่างกายที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้าน ความสูง น้ำหนัก และอวัยวะต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป และด้านจิตใจ-อารมณ์ ที่มีความคิดฝัน จินตนาการและการแสวงหาความรู้ตามความอยากรู้อยากเห็นของตนเอง เพื่อตอบข้อสงสัยในสิ่งที่วัยรุ่นต้องการหาคำตอบ

2.6 แนวคิด ทฤษฎี หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลง

2.6.1 แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีหลักในการพิจารณา ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคง ความยั่งยืน และความสมดุลของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนได้ทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติตนบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยาม การให้คำนิยามหรือความหมายของความพอเพียงจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ ดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียง ซึ่งจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นอย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับความพอเพียง ต้องประกอบด้วยเงื่อนไข 2 ประการ ดังนี้

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5. แนวทางปฏิบัติและผลคาดว่าจะได้รับ ผลจากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งทาง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี (คณะอนุกรรมการการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, 2549)

เศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของ ประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหาร ประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ดังนั้นความพอเพียงจึงหมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบ ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและ ภายใน โดยอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มา ใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของ คนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้ความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและ กว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (คณะอนุกรมพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2557)

2.6.2 ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเวศ วะสี (2542) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้แปลว่าไม่เกี่ยวข้องกับใคร ไม่ ค้าขาย ไม่ส่งออก ไม่ผลิตเพื่อคนอื่น ไม่ทำเศรษฐกิจมหภาค และให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า คำว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั้น หมายถึง พอเพียงในอย่างน้อย 7 ประการ ดังนี้

1. พอเพียงสำหรับชุมชน
2. จิตใจพอเพียง
3. สิ่งแวดล้อมพอเพียง
4. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง
5. ปัญญาพอเพียง
6. อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง
7. มีความมั่นคงพอเพียง

สุเมธ ตันติเวชกุล (2544) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถ อุ้มชูตัวเอง (Relative Self-sufficiency) อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือนร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานของ เศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือตั้งตัวให้พอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังที่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ

ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเองย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้

คณะอนุกรมพิเศษเพื่อประสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2557) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ให้มีความพอเพียงกับตนเอง (Self Sufficiency) อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ ตั้งตัวให้พอกินพอใช้ ไม่ไข่มงหวังแต่จะท่วมท้นความเจริญยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและมีฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเองย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้า และฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไป

พัฒนาภรณ์ ฉัตรวิโรจน์ (2545) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตของตนโดยการพึ่งตนเอง มีความประหยัด พัฒนาตนเองให้มีเรียนรู้ ภูมิปัญญาสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น รู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณค่าอย่างยั่งยืน มีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและสังคม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ถือเป็นแนวทางที่คนไทยต้องเรียนรู้เพื่อนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่จะเป็นกำลังของประเทศในอนาคต ครูจึงควรนำความรู้เศรษฐกิจพอเพียงไปส่งเสริมในโรงเรียน

ฐิติมล ทองพิมพ์ (2551) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกคนทุกอาชีพ มีการพัฒนาตามศักยภาพให้มีความรู้ มีคุณธรรม การพึ่งตนเอง และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความคิดไตร่ตรองหาเหตุผลในการตัดสินใจ รู้จักใช้จ่ายไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ลุ่มหลงอบายมุข หรือคำโฆษณา และพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

เฉลิมศรี ชุมเกษียน (2545) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำรงชีพแบบพอเพียงนั้นต้องอยู่บนฐานของการรู้จักตนเอง การคิดพึ่งตนเองและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และที่สำคัญคือการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง รวมทั้งการดำรงชีวิตบนทางสายกลาง คำนึงถึงความพอดีไม่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป สามารถนำหลักปรัชญาไปใช้กับกับเพศ ทุกวัย และทุกระดับสังคม

สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ให้ยึดมั่นทางสายกลาง มีความพอเพียง พอประมาณ และภูมิคุ้มกันในตนเองให้รู้จักพึ่งพาตนเองได้และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน บนพื้นฐานการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยให้มีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและสังคม และรู้จักใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่อย่างมีคุณค่าและยั่งยืน

2.6.3 หลักการพึ่งตนเองตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการพึ่งตนเอง คณะอนุกรมพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2557) ได้ให้ข้อสรุปได้ว่า หันกลับมายึดเส้นทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในการดำรงชีวิตให้สามารถพึ่งตนเองได้ โดยใช้หลักพึ่งตนเอง 5 ประการ คือ

1. ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นที่พึ่งของตนเองมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดีสร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประณีประนอม ซื่อสัตย์สุจริต เห็นประโยชน์

ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ดังกระแสพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับการพัฒนาคน ความว่า

“...บุคคลต้องมีรากฐานทางจิตใจที่ดี คือ ความหนักแน่นมั่นคงในคุณธรรม จริตธรรม และความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้จนสำเร็จ ทั้งต้องมีกุศโลบายหรือวิธีอันแยบยลในการปฏิบัติงาน ประกอบพร้อมด้วย จึงจะสัมฤทธิ์ผลที่แน่นอน และบังเกิดประโยชน์อันยั่งยืนแก่ตนเองและแผ่นดิน...”

2. ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็งเป็นอิสระ ดังกระแสพระราชดำรัส ความว่า

“..เพื่อให้งานรุดหน้าไปพร้อมเพรียงกันไม่ลดหลั่น จึงขอให้ทุกคนพยายามที่จะทำงานในหน้าที่อย่างเต็มที่และให้มีการประชาสัมพันธ์กันให้ดี เพื่อให้งานทั้งหมดเป็นงานที่เกื้อหนุนสนับสนุนกัน...”

3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ใช้และจัดการอย่างฉลาดพร้อมทั้งการเพิ่มมูลค่า โดยให้ยึดหลักการของความยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุด ดังกระแสพระราชดำรัส ความว่า

“...ถ้ารักษาสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมนี้กว่าอยู่ได้อีกหลายร้อยปี ถึงเวลานั้นลูกหลานของเราก็อาจหาวิธีแก้ปัญหาต่อไป เป็นเรื่องของเขา ไม่ใช่เรื่องของเรา แต่เราก็ทำได้ ได้รับความปลอดภัยไว้ให้พอสมควร...”

4. ด้านเทคโนโลยี จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง รวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่ทั้งดีและไม่ดี จึงแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้าน และเลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการของสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ สังคมไทย และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของเราเอง ดังกระแสพระราชดำรัส ความว่า

“...การเสริมสร้างสิ่งที่ชาวบ้านชนบทขาดแคลนและต้องการ คือ ความรู้ในด้านเกษตรกรรม โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นสิ่งที่เหมาะสม...”

“...การใช้เทคโนโลยีอย่างใหญ่โตเต็มรูปหรือเต็มขนาด ในงานอาชีพหลักของประเทศย่อมจะมีปัญหา...”

5. ด้านเศรษฐกิจ แต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้ และไม่มีมุมมองที่การลดรายจ่าย ในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือ จะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสิ่งสำคัญ และยึดหลักพออยู่พอกินพอใช้และสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้น ดังกระแสพระราชดำรัส ความว่า

“...การที่ต้องการให้ทุกคนพยายามที่จะหาความรู้และสร้างตนเองให้มั่นคงนี้ เพื่อตนเอง เพื่อที่จะให้ตัวเองมีความเป็นอยู่ที่ก้าวหน้าที่มีความสุข พอมีพอกินเป็นขั้นหนึ่งและขั้นต่อไป ก็คือให้เกียรติว่ายืนได้ด้วยตนเอง...”

“...หากพวกเราร่วมมือร่วมใจกัน ทำสักเศษหนึ่งส่วนสี่ ประเทศชาติของเราจะสามารถรอดพ้นวิกฤติได้...”

2.7 การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีปัจจัยที่สำคัญที่มีตามหลักการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมของนักศึกษาครั้งนี้ คือ

2.7.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา

2.7.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

1. การเลือกคบเพื่อน

นิศากร สนามเขต (2550) กล่าวว่า การคบเพื่อน หมายถึง การรวมกลุ่มหรือการคบหาสมาคมกับคนรุ่นเดียวกันในลักษณะต่างๆ ดังนั้น “พฤติกรรมกรรมการคบเพื่อน” หมายถึง การกระทำหรือปฏิกริยาทุกชนิดของบุคคลที่กระทำร่วมกับเพื่อน ทั้งเป็นพฤติกรรมภายในที่เป็นความรู้สึกนึกคิด ทศนคติ ความเชื่อ และค่านิยม และพฤติกรรมภายนอกที่แสดงให้ผู้อื่นเห็นได้ด้วยการพูด การกระทำ และกริยาท่าทาง

สุชา จันท์ธรม (2533) กล่าวถึง การคบเพื่อนของวัยรุ่นว่าเพื่อนมีความสำคัญและมีความหมายต่อวัยรุ่นมาก วัยรุ่นจะรู้สึกว่าเป็นเพื่อนที่มีความจำเป็นจะขาดเสียไม่ได้ ในการประกอบกิจกรรมอะไรก็ตาม มักอาศัยเพื่อน เมื่อมีเรื่องจะมั่งเล่าหรือขอความเห็นจากเพื่อนจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อวัยรุ่น

ไรส์แมน (Risema, 1977 อ้างถึงใน สุพัตรา สุภาพ, 2529) กล่าวว่ากลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่สำคัญสำหรับวัยรุ่น โดยเฉพาะสังคมปัจจุบันวัยรุ่นมักยึดเอาแบบอย่างจากกลุ่มเพื่อนเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลดังนี้

1. สอนให้วัยรุ่นรู้จักอำนาจที่ไม่ใช่เป็นแบบส่วนตัวในกลุ่มเพื่อน วัยรุ่นจะเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่างๆ จากการมีส่วนร่วมเล่นด้วย

2. กลุ่มเพื่อนช่วยให้วัยรุ่นได้ทดลองข้อกำหนด หรือกฎเกณฑ์ของผู้ใหญ่ ปกติวัยรุ่นเมื่ออยู่ในกลุ่มมักจะกล้าทำอะไรที่ขัดแย้ง หรือลองดีผู้ใหญ่มากกว่าทำโดยลำพังคนเดียว แต่ขณะเดียวกันก็จะทดสอบว่า กลุ่มจะขัดแย้ง หรือต้อตั้งกับผู้ใหญ่ได้แค่ไหนและพอที่จะเชื่อถือฟังกันได้แค่ไหน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับกำลังใจ

3. กลุ่มเพื่อนอาจจะถ่ายทอดระเบียบวิธีและคุณค่าที่ผู้ใหญ่ต้องการ หรืออาจเป็นไปในรูปตรงข้าม ซึ่งโดยทั่วไป จะเป็นตัวแทนถ่ายทอดคุณค่าที่ผู้ใหญ่ต้องการ อย่างได้ผลที่ดีที่สุด หากกลุ่มสนับสนุนระเบียบหรือคุณค่านั้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การคบเพื่อนของวัยรุ่นนั้น การคบเพื่อนจึงเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากเพื่อนมีอิทธิพลต่อจิตใจ และความคิดของวัยรุ่น เนื่องจากวัยรุ่นจะมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม และปฏิบัติตัวตามแบบของเพื่อนในกลุ่ม จึงทำให้การเลือกคบเพื่อนที่เหมาะสม

2. ความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณ

การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ เป็นความสามารถของบุคคลที่คิดได้อย่างมีเหตุมีผล รอบคอบ ด้วยความรู้ และประสบการณ์ของตนไปสู่แนวทางในการเลือกตัดสินใจที่เหมาะสม โดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการคิดวิจารณ์ญาณไว้ดังนี้

ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และอุษา ชูชาติ (2544) กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ หมายถึง การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา โดยยึดหลักการคิดด้วยเหตุผลจากข้อมูลที่เป็นจริงมากกว่าอารมณ์และการคาดเดา

สุวิทย์ มูลคำ (2547) กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ หมายถึง การคิดที่มีเหตุผลโดยผ่านการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบครอบ มีหลักเกณฑ์และมีหลักฐานที่เชื่อถือได้

เพื่อนำไปสู่การสรุปและตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพว่า สิ่งใดถูกต้อง สิ่งใดควรเชื่อ สิ่งใดควรเลือกหรือสิ่งใดควรทำ

ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง (2553) กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ผลของการใช้หลักการและเหตุผลโดยผ่าน การพิจารณาไตร่ตรองข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบในการตัดสินใจ หรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกรณีหรือสถานการณ์ต่างๆ

วีชรา เล่าเรียนดี (2554) กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการคิดที่ต้องอาศัยความรู้ เป็นการคิดอย่างมีเหตุผล เป็นการประเมินสิ่งที่เอื้อควรปฏิบัติตามหรือไม่ควรเอื้อไม่ควรปฏิบัติตาม โดยการพิจารณาอย่างละเอียดด้วยหลักการและเหตุผล ความเหมาะสม และความน่าเชื่อถือของข้อมูลมาเป็นองค์ประกอบเพื่อช่วยในการตัดสินใจ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 อ้างถึงใน ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง, 2553) กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้คิดสามารถตัดสินใจได้อย่างสมเหตุสมผลและมีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้ผู้คิดสามารถคิดกว้าง ลึก คิดถูกทาง คิดชัดเจน คิดถูกต้องอย่างมีเหตุผล การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะสำคัญของการแก้ปัญหา และการแก้ปัญหาส่วนใหญ่ต้องใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการทำงานอย่างมีหลักการและเหตุผลและได้งานที่มีประสิทธิภาพ

2. ช่วยให้ผู้เรียนประเมินงานโดยใช้เกณฑ์อย่างสมเหตุสมผล

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักมีการประเมินตนเองอย่างเหมาะสมผล และฝึก

การตัดสินใจ

4. ช่วยให้ผู้เรียนรู้เนื้อหาอย่างมีความหมายและเป็นประโยชน์

5. ช่วยให้ผู้เรียนฝึกทักษะการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา

6. ช่วยให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมาย รวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ ค้นหาความรู้ ทฤษฎีหลักการ ตั้งข้อสันนิษฐาน ตีความหมาย และให้ข้อสรุป

7. ช่วยฝึกให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการใช้ภาษาสื่อความหมาย

8. ช่วยให้ผู้เรียนคิดอย่างชัดเจน คิดอย่างถูกต้อง คิดอย่างแจ่มแจ้ง คิดอย่างกว้าง และคิดอย่างลุ่มลึก ตลอดจนคิดอย่างสมเหตุสมผล

9. ช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้มีปัญญา มีความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย และความเมตตา

10. ช่วยให้ผู้เรียนอ่าน เขียน พูด ฟัง ได้ดี

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นความคิดอย่างเป็นระบบของบุคคลที่ประกอบด้วยความรู้ ความเข้าใจ การใช้เหตุผลพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างไตร่ตรองรอบคอบจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปในการตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผล

2.7.1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว

1. การอบรมเลี้ยงดู

ดวงเดือน พันธุนาวิรินทร์ อรุณพันธ์ ชูชม และงามตา วรินทร์านนท์ (2558) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่ผู้ใกล้ชิดเด็กมีการติดต่อเกี่ยวข้องกับเด็กทั้งทางด้านคำพูด และการกระทำ ซึ่งเป็นการสื่อความหมายต่อเด็กทั้งด้านความรู้สึกละอารมณ์ของผู้กระทำ ตลอดจนเป็นการให้ผู้เลี้ยงดูสามารถจะให้รางวัลหรือลงโทษเด็กได้ นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสให้เด็กได้ดูแบบอย่างการกระทำของผู้เลี้ยงดูตนด้วย

เซียร์ และคนอื่นๆ (Seas & et al., 1957; อ้างถึงใน นงนุช โรจนเลิศ 2533) ได้สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูว่า เป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิตของเด็ก และการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาจะมีผลบางประการต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จึงเป็นผลสืบเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา

อรนุช อรุณพันธ์ (2542) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การปฏิบัติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่อเด็กในลักษณะต่างๆกันทั้งทางตรงและทางอ้อมด้วยวาจาและการกระทำ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ในการปฏิบัติตนในสังคม

ดวงเดือน พันธุนาวิรินทร์, อรุณพันธ์ ชูชม และงามตา วรินทร์านนท์ (2558) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูตามแบบสังคมไทยออกเป็น 5 แบบ ได้แก่

1. แบบรักสนับสนุน หมายถึง การที่บิดามารดาปฏิบัติต่อบุตรด้วยความรักใคร่เอาใจใส่ทุกซอกซอกของบุตรมาก การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้เป็นการให้ในสิ่งที่เด็กต้องการเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจะให้ความสำคัญต่อบิดามารดา ยอมรับการอบรมสั่งสอนต่างๆ

2. แบบใช้เหตุผล หมายถึง บิดามารดาอธิบายเหตุผลต่อเด็กในขณะที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำของบุตร ลงโทษบุตร มีการให้รางวัลหรือลงโทษอย่างเหมาะสมกับการกระทำของบุตรมากกว่าปฏิบัติต่อบุตรตามอารมณ์

3. แบบลงโทษทางจิตหรือทางกาย หมายถึง การที่บิดามารดาใช้วิธีการลงโทษทางกายหรือทางจิตกับเด็ก การลงโทษทางกายจะเป็นวิธีปรับพฤติกรรมที่บิดามารดาใช้อย่างจริงจังใช้มากหรือบ่อยกว่าการให้รางวัล การลงโทษทางกายมีประโยชน์น้อย ยับยั้งพฤติกรรมได้ชั่วคราว ทำให้เด็กก้าวร้าว รังแก ข่มเหงผู้อ่อนแอ ส่วนการลงโทษทางจิตจะส่งเสริมจริยธรรมของเด็ก

4. แบบควบคุม หมายถึง การที่บิดามารดาออกคำสั่งให้เด็กปฏิบัติตาม แล้วคอยตรวจตราใกล้ชิดว่าทำตามที่ต้องการหรือไม่ ถ้าไม่ทำตามจะลงโทษเด็ก ถ้าควบคุมน้อยลง จะปล่อยให้เด็กคิดและตัดสินใจเองว่าควรทำหรือไม่ เปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเองบ่อยครั้ง

5. แบบพึ่งตนเองเร็ว หมายถึง การที่บิดามารดาเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันภายใต้การแนะนำและฝึกฝนจากบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู ช่วยให้เด็กช่วยตนเองเร็วและไม่ต้องพึ่งผู้อื่นมากและนานเกินไป

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาและครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กและผู้เรียน เพราะบิดามารดาและครอบครัวเป็นผู้ให้การอบรมเลี้ยงดูและเป็นต้นแบบในการให้เด็กได้ศึกษาเรียนรู้รูปแบบในการดำเนินชีวิตและการปรับตัวเพื่อหล่อหลอมให้เด็กมีพฤติกรรมในรูปแบบที่ต้องการต่อไป

2. สถานภาพทางครอบครัว

เมื่อกล่าวถึงครอบครัว ซึ่งจะมีรูปแบบหรือวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน ทำให้บุตรมีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสถานภาพทางครอบครัวได้มีนักวิชาการให้ความเห็นไว้ดังนี้

จินตนา ทิพทัส (2543) ครอบครัว หมายถึง กลุ่มบุคคลที่สมาชิกมีความสัมพันธ์กันโดยสายเลือด หรือการรับเป็น บุตรบุญธรรม สมาชิกอยู่ร่วมกันในครัวเรือนเดียวกัน หรือบริเวณเดียวกัน มีความสัมพันธ์กันตาม บทบาทและหน้าที่ เช่น เป็นบิดา มารดา สามี ภรรยา บุตร ฯลฯ ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีกรอบวัฒนธรรม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีของครอบครัวร่วมกัน

รุจา ภูไพบูลย์ (2541) ได้กล่าวถึงหน้าที่หลักของครอบครัวไว้ดังนี้

1. หน้าที่ด้านความเอาใจใส่ เป็นหน้าที่ของครอบครัวที่ทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพ ที่มั่นคงจากการได้รับความรัก ความอบอุ่น ได้รับการตอบสนองทางจิตใจอย่างเหมาะสม ในการตอบสนองความต้องการด้านจิตใจของสมาชิก แสดงออกโดยการให้ความรัก ความอบอุ่น ความเอาใจใส่แก่สมาชิกครอบครัวเพื่อให้รู้สึกว่าจะได้รับความอบอุ่น รู้สึกว่าไม่ถูกทอดทิ้ง รวมทั้ง รู้สึกว่าจะมีคนช่วยเหลือเมื่อตนอยู่ในภาวะลำบาก เป็นผลมาจากสมาชิกครอบครัวมีความรัก ความเอาใจใส่แก่กัน ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของหน้าที่ครอบครัวด้านความรัก ความเอาใจใส่ ได้แก่ การที่สมาชิกครอบครัวให้การเอาใจใส่ดูแล และยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน มีความผูกพันและ ความรู้สึกร่วมกัน ให้โอกาสสมาชิกในการเป็นตัวของตัวเอง แต่ยังคงความสัมพันธ์กับผู้อื่น

2. หน้าที่ผลิตสมาชิกใหม่ ครอบครัวมีหน้าที่สำคัญที่จะผลิตสมาชิกครอบครัวใหม่ เพื่อเป็นพลังงานของสังคมของประเทศชาติรุ่นต่อไป

3. หน้าที่เลี้ยงดูและอบรมสมาชิก โดยมีจุดมุ่งหมายในการอบรมเลี้ยงดูสมาชิก ครอบครัว คือ เพื่อให้สมาชิกครอบครัวเป็นสมาชิกของสังคมที่มีคุณภาพรวมถึงให้การอบรมดูแล ในครอบครัว และควรรวมหน้าที่ในการให้โอกาสสมาชิกครอบครัวได้เรียนรู้บทบาทที่เหมาะสม และได้เรียนรู้จากระบบการศึกษา สิ่งแวดล้อมและสังคมภายนอกครอบครัวด้วย เพื่อให้สมาชิกครอบครัวสามารถดำรงเลี้ยงชีพตนเองได้ในอนาคต

4. หน้าที่ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ หน้าที่ของครอบครัวในการจัดหาทรัพยากรทางเศรษฐกิจสำหรับครอบครัว โดยครอบครัวต้องมีการจัดหารายได้ที่จะนำมาใช้จ่าย เพื่อหาสิ่งที่จำเป็นทางกายภาพให้กับครอบครัว และมีการจัดสรรรายได้เพื่อใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดหาเสื้อผ้า อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย รวมทั้งการดูแลสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว

5. หน้าที่ด้านจัดหาสิ่งที่จำเป็นทางกายภาพให้กับสมาชิกในครอบครัว ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค รวมทั้งบริการทางด้านสุขภาพอนามัยที่จำเป็นในการดูแลสุขภาพของสมาชิกครอบครัว การปฏิบัติเพื่อให้สมาชิกในครอบครัวมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ได้แก่ การดูแลให้สมาชิกในครอบครัวได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรค การดูแลสุขภาพเมื่อเจ็บป่วย มีการจัดสรรรายได้เพื่อนำมาจ่ายในการรับบริการด้านสุขภาพ และการปรับแบบแผนการดำเนิน ชีวิตให้มีแบบแผนในการดำเนินชีวิตที่ส่งเสริมสุขภาพ เช่น การรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ การออกกำลังกายสม่ำเสมอ การพักผ่อนที่เพียงพอ รวมถึงดูแลเรื่องความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อม ภายในบ้านและนอกบ้าน

3. สถานภาพทางเศรษฐกิจ

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้สรุปว่า เศรษฐกิจ หมายถึง “งานอันเกี่ยวกับการผลิต การจำหน่ายจ่ายแจก และการบริโภคใช้สอยสิ่งต่างๆ ของชุมชน” เศรษฐกิจยังอาจอธิบายได้ว่าเป็นระบบที่มีการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการตามอุปสงค์และอุปทาน ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ในการซื้อและขายสินค้าระหว่างกัน ดังนั้นเศรษฐกิจในครัวเรือนจึงหมายถึง การที่คนในครอบครัวมีการตัดสินใจร่วมกันในการใช้ทรัพยากร หรือปัจจัยทางการเงินในการแสวงหา รายได้ในการเป็นผู้ผลิตหรือผู้บริโภคในสินค้าต่างๆ

สถานภาพของเศรษฐกิจในครอบครัว จึงเป็นปัจจัยที่บ่งบอกถึงความ สมดุลในครอบครัว หรือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตของคนในครอบครัว ตลอดจนรายได้ของครอบครัวจึงเป็นตัวกำหนดฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ดังที่ พุดตาน ศรีเมฆ (2541) กล่าวว่า รายได้ของครอบครัวจะเป็นองค์ประกอบการคาดหวังของนักเรียนในการเลือกเรียน ต่อและการเลือกอาชีพ เพราะครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะสามารถส่งบุตรหลานให้เล่าเรียน สูงได้เพราะมีความพร้อมทางเศรษฐกิจ

2.7.1.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นปัจจัยที่อยู่ รอบๆ ตัวเรา ที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่และสภาพร่างกายและจิตใจของคนเรา ดังที่นักวิชาการได้ กล่าวไว้ ดังนี้

โกวิท มัชฌิมา (2550) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อม หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ที่อยู่ รอบตัวเราทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต มนุษย์สร้างขึ้นหรือเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นวัฏจักรที่เกี่ยวข้อง กันเพื่อหนุนซึ่งกันและกัน ให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง เข้าใจสังคมและสภาพแวดล้อม สามารถสร้างชีวิตที่ดี ขึ้นและสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้นด้วยตนเอง

สุนันทา ศรีสวัสดิ์ (2553) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อม หมายถึง การสร้างสมดุล ของทรัพยากรธรรมชาติ ให้มีการปลูกจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อฟื้นฟูแหล่งเสื่อมโทรมใน ท้องถิ่น ฟื้นฟูดูแลสถานที่ท่องเที่ยว

ดังนั้น สิ่งแวดล้อม จึงเป็นสิ่งที่มอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์เพราะ เป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวเรา มีผลต่อความเป็นอยู่และมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เนื่องจาก เป็นวัฏจักรที่เกี่ยวข้องเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน และมนุษย์สามารถสัมผัสได้โดยรอบตัว

2.7.2 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.7.2.1 พึ่งพาตนเอง

สุเมธ ตันวิเวชกุล ได้เขียนไว้ในหนังสือเรื่อง “ใต้เบื้องพระยุคลบาท” ว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การหันกลับมายึดเส้นทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิมาทา) ในการดำเนินชีวิต โดยใช้หลักการพึ่งตนเอง 5 ประการ คือ

1. พึ่งตนเองทางจิตใจ คือ คนที่สมบูรณ์พร้อมมีจิตใจสำนึกกว่าตนนั้น สามารถพึ่งพาตนเองได้ ดังนั้นจึงควรที่จะสร้างผลกตนั้นให้มีภาวะจิตใจอีกหม่อมต่อสู่ชีวิตด้วยความสุจริต แม้อาจจะไม่ประสบความสำเร็จบ้างก็ไม่ควรท้อแท้และหมดกำลังใจ ต้องพยายามต่อไป

2. พึ่งพาตนเองทางสังคม คือ การเสริมสร้างให้แต่ละชุมชนในท้องถิ่นได้ร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน นำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดและเผยแพร่ให้ได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกัน และมีการสนับสนุนซึ่งกันและกัน

3. พึ่งพาตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ คือ การส่งเสริมให้มีการนำเอาศักยภาพของผู้คนในท้องถิ่นที่สามารถแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติหรือวัตถุในท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดซึ่งส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศไทยได้อย่างดียิ่ง สิ่งที่ดีคือการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. พึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยี คือ การส่งเสริมให้มีการศึกษา ทดลอง ทดสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งเทคโนโลยีใหม่ๆ สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศและสังคมไทย และสิ่งสำคัญสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

5. พึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ สามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้น กล่าวคือแม้ไม่มีเงินก็ยังมิขาด ปลา ผัก ผักไม้ ในท้องถิ่นของตนเองเพื่อการยังชีพและสามารถนำไปการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยในระดับมหภาคได้ด้วย (กลุ่มวิชาการศึกษาทั่วไป, 2547)

โดยกล่าวได้ว่า การพึ่งพาตนเอง จึงเป็นการมุ่งเน้นให้บุคคลมีพฤติกรรมในเรื่อง ความประหยัด ความมีวินัย ความตรงต่อเวลา และการมีจิตใจที่มั่นคง ดังนี้

1. ความประหยัด

ความประหยัดเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากความประหยัดช่วยให้บุคคลสามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่และสภาพทางเศรษฐกิจของตนเอง โดยไม่ทำให้ตนเองและครอบครัวเดือดร้อน ดังนั้นนักวิชาการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังนี้

ปราณี นวลลอ (2551) การประหยัดเป็นคุณธรรมที่สำคัญอันหนึ่งในสังคมของชนชาติที่ ถือว่าเป็น “อารยะชน” เพราะถ้าประชาชนในชาติรู้จักใช้ทรัพยากรของตนอย่างมีประสิทธิภาพ สังคมและประเทศชาตินั้นมีเศรษฐกิจดี การประหยัดเงิน หมายถึง การที่นักเรียนรู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์ มากที่สุดคุ้มค่ามากที่สุด เหมาะสมกับรายรับและมีการเก็บออมตลอดจนมีการยับยั้งความต้องการการของตน อันมีผลทำให้ใช้เงินอยู่ในขอบเขตที่พอเหมาะพอควร ตัดสินใจใช้เงินโดยคำนึงถึงประโยชน์ คุ้มค่า ความเป็นของตนเองอย่างรอบคอบไม่ควรถะหนี่ถี่เหนียวจนเกินไป

การประหยัดในด้านสิ่งของเครื่องใช้ หมายถึง การที่นักเรียนรู้จักใช้สิ่งของ เครื่องใช้ทั้งของตนเองและส่วนรวมให้เกิดประโยชน์มากที่สุด รักษา ซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้ของตนเอง และส่วนรวมเสมอ ไม่ใช้สิ่งของเครื่องใช้ฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็นด้วยความเคยชินหรือความสะดวกสบายของตน ให้ความร่วมมือในการประหยัดไฟฟ้าและของส่วนรวม

พินิจ ส่งเสริม (2548) กล่าวว่า การประหยัด หมายถึง การรู้จักใช้ทรัพย์สินหรือทรัพยากรที่พึงสงวนไว้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมถึงการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเหมาะสมกับสภาพฐานะความเป็นอยู่ของตน โดยมีหลักในการประหยัดในเรื่องต่อไปนี้

1. การประหยัดทรัพย์ หมายถึง การรู้จักใช้รายได้ของตนตามความจำเป็น รู้จักเลือกซื้อสิ่งของที่สามารถใช้ได้อย่างคุ้มค่ามากที่สุดไม่ฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย เลือกใช้จ่ายเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

2. การประหยัดเวลา หมายถึง การรู้จักคุณค่าของเวลาและใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมมากที่สุด โดยไม่ปล่อยให้เวลาผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์

3. การประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง การรู้จักประโยชน์ คุณค่าของทรัพยากรต่างๆ เช่น ดิน น้ำ ป่าไม้ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ โดยสามารถนำทรัพยากรต่างๆ เหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า ต่อตนเองและสังคมมากที่สุด

โดยความประหยัดมีประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้ตั้งตัวได้ฐานะมั่นคง
2. ทำให้ครอบครัวมั่นคงไม่เดือดร้อน
3. ทำให้เป็นคนมีระเบียบในการดำเนินชีวิต
4. ทำให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองและเศรษฐกิจของชาติมั่นคง

ดังนั้น การประหยัด คือ การรู้จักเก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ ผู้ที่มีความประหยัด คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตเรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า รู้จักทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ และการประหยัดและอดออม จึงเป็นหัวใจของการตั้งหลักตั้งฐานให้มั่นคง

2. ความมีวินัย

ความมีวินัย เป็นสิ่งสำคัญที่ควรปลูกฝังให้มีในทุกคน เพราะความมีวินัยช่วยให้บุคคลดำเนินชีวิตอย่างเป็นระเบียบแบบแผนและอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข จึงมีนักวิชาการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

ณรงค์ สายพิมทอง (2530) กล่าวว่า วินัย หมายถึง เกณฑ์แห่งพฤติกรรมที่วางไว้เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ใช้ควบคุมความประพฤติของตนเพื่อให้สังคมนั้นๆ อยู่อย่างมีความสุขในระเบียบแบบแผน เป็นข้อบังคับทั้งต่อตัวเองหรือหมู่คณะ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางเป็นการแสดงพฤติกรรมที่เป็นระเบียบแบบแผนและการแสดงความเชื่อฟังที่เหนือกว่า

โชติ บุญนิธิวิช (2541) กล่าวว่า วินัย หมายถึง ระเบียบข้อบังคับที่วางไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้บุคคลใช้ควบคุมความประพฤติของตนในดาราปฏิบัติตามแผนข้อบังคับเพื่อฝึกให้บุคคลอยู่ในความถูกต้อง มีเหตุผลที่จะทำให้บุคคลเป็นคนดีเพื่อความสงบสุขในชีวิตตน

นงนภัส เอี่ยมละออ (2544) กล่าวว่า วินัย หมายถึง ความสามารถที่จะควบคุมตนเองในด้านความประพฤติ การยอมรับในระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ทั้งการดูแลให้คำแนะนำโดยใช้หลักเหตุผลหรือวิธีการลงโทษตามสภาพของสถานการณ์ที่ปรากฏอยู่

ประยงค์ ดำริห์ (2549) กล่าวว่า วินัย หมายถึง ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับหรือข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมความประพฤติของบุคคลในสังคม เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถควบคุมตนเองทั้งด้านอารมณ์ พฤติกรรม และผลของการกระทำ ซึ่งจะมีผลต่อตนเองและสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้แบ่งประเภทของวินัยโดยยึดผู้ประพฤติปฏิบัติตามวินัยเป็นสำคัญไว้ 2 ประเภท ดังนี้

1. วินัยสำหรับตนเอง หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง โดยตนเป็นผู้แนะนำตนให้ประพฤติไปในแนวทางที่เลือกกว่าดี วินัยประเภทนี้เป็น

วินัยที่เราสร้างขึ้นเอง และตัวเราเองเป็นผู้ปฏิบัติตามข้อบังคับนั้นๆ ทั้งนี้เพื่อให้พฤติกรรมของคนเราดำเนินไปตามทางที่เรามุ่งหมายไว้ ได้แก่

1.1 สร้างวินัยในการนอน การตื่น การดูหนังสือ การออกกำลังกาย การทำงาน และการพักผ่อนให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมในแต่ละวัน

1.2 สร้างวินัยเพื่อบังคับตนเองให้ทำในสิ่งที่ดีบางอย่าง และละเว้นสิ่งที่เราคิดว่าเป็นความชั่ว แม้จะขัดกับความนิยมในสังคม เช่น การบังคับตนเองให้เป็นคนประหยัดไม่สูบบุหรี่และไม่ดื่มสุรา ตัดผมสั้น และแต่งกายถูกระเบียบของสถานศึกษาอยู่เสมอ

2. วินัยสำหรับหมู่คณะ คือ การใช้ระเบียบข้อบังคับเป็นเครื่องมือในการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อให้สมาชิกทุกคนในหมู่นั้นปฏิบัติตามหรือควบคุมพฤติกรรมของหมู่นั้นให้บรรลุตามความมุ่งหมายที่หมู่นั้นตั้งไว้ เช่น วินัยในสถานศึกษา วินัยทหาร วินัยของตำรวจ วินัยของพระสงฆ์ วินัยข้าราชการพลเรือน และวินัยข้าราชการครู เป็นต้น วินัยของแต่ละหมู่แต่ละคนย่อมแตกต่างกันไปตามจุดมุ่งหมายของหมู่นั้นๆ ถึงอย่างไรก็ตามวินัยของหมู่นั้นจะต้องคำนึงถึงการอยู่ร่วมกันอย่างประชาธิปไตยเป็นสิ่งสำคัญ คือ มีสามัคคีธรรม คารวะธรรม และปัญญาธรรม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความมีวินัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในทุกคน เพื่อให้บุคคลปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับต่างๆ ที่เกิดขึ้นด้วยความสมัครใจของตนเอง จึงจะส่งผลอันดีงามไว้ซึ่งความสงบสุขเรียบร้อยของสมาชิกทุกคนในสังคม

3. ความตรงต่อเวลา

ความตรงต่อเวลา เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคนในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้ทันในเวลาที่กำหนด และยังรวมถึงการตรงต่อเวลาในการทำงาน การเข้าห้องเรียน ตลอดจนการตรงต่อเวลาในการนัดหมายต่างๆ ดังที่นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

รุจีร์ ภูสาระ และคนอื่นๆ (2543) กล่าวว่า การตรงต่อเวลา หมายถึง การทำกิจกรรมใดๆ ให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนดไว้ไม่ผิดวันประกันพวง และเมื่อรู้ว่าทำสิ่งใดล่าช้ากว่าที่กำหนดก็ไม่เบี่ยงเบนใจ ควรรีบทำงานนั้นให้สำเร็จ เพื่อมิให้ล่าช้ากว่ากำหนดมากกว่าเดิม

สงัด หงส์พันธ์ (2549) กล่าวว่า การตรงต่อเวลา เป็นการกระทำกิจกรรมใดๆ ที่ต้องมีการวางแผนและให้เสร็จตามกำหนดเวลา ซึ่งถือว่าเวลาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุด เมื่อเวลาผ่านไปไปแล้ว เราไม่สามารถเรียกกลับคืนมาได้ ดังนั้น เราต้องบริหารเวลาให้คุ้มค่าที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ถ้าหากปล่อยเวลาผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ ไม่เกิดประโยชน์อะไรขึ้นเลย ก็จะทำให้เสียโอกาสในภายหลัง การที่จะมีความสุขที่สุดในชีวิต คือการรู้จักจัดการและมีการวางแผนการใช้เวลาในการทำ

ไพบุลย์ ยุทธเสรี (2550) กล่าวว่า การตรงต่อเวลา เป็นการทำกิจกรรมใดๆ ที่ต้องมีการวางแผนและให้เสร็จทันตามกำหนดเวลา ซึ่งถือว่าเวลาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุด เมื่อเวลาผ่านไปไปแล้ว เราไม่สามารถเรียกกลับคืนมาได้ ดังนั้น เราต้องบริหารเวลาให้คุ้มค่าที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ถ้าหากปล่อยเวลาผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ ไม่เกิดประโยชน์อะไรขึ้นมาเลย ก็จะทำให้เสียโอกาสในภายหลัง การที่จะมีความสุขที่สุดในชีวิต คือการรู้จักจัดการและมีการวางแผนการใช้เวลาในการทำกิจกรรมใดๆ ให้ถูกต้องและพยายามทำให้เสร็จสิ้นตามกำหนดเวลา และเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้วางเอาไว้ ทำให้ชีวิตมีความสุขตลอดจนอยู่ร่วมกับผู้อื่นและสังคมได้ด้วยดีด้วย

วุฒินันท์ จันทรทอง (2552) กล่าวว่า การสร้างพฤติกรรมตรงเวลาเป็นกระบวนการวางแผนเพื่อดำเนินการให้เกิดประสิทธิผลของงานให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของเวลา แนวทางที่สำคัญของการดำเนินการให้ตรงเวลาประกอบด้วย

1. รู้จักกรอบเวลาในการเริ่มต้นและสิ้นสุดกิจกรรมนั้นอย่างชัดเจน
2. รู้จักลำดับความสำคัญของงานว่ามีความสำคัญมากน้อยเพียงใด
3. รู้จักความยาก ความง่ายของโครงการหรือกิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่
4. รู้จักหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ไม่เป็นประโยชน์ที่ส่งผลกระทบต่องาน
5. รู้จักทิศทางเป้าหมายของงานอย่างชัดเจนเพื่อลดเวลา
6. รู้จักความพร้อมตัวเองก่อนลงมือปฏิบัติ

พนัส หันนาคินทร์ และคนอื่นๆ (2542) กล่าวถึงแนวทางในการปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลาไว้ดังนี้

1. เมื่อได้รับมอบหมายงานหรือหน้าที่ให้รับผิดชอบต้องรีบดำเนินการทันที
2. เมื่อนัดกับใครต้องไปพบตามเวลาและสถานที่ที่นัดหมาย พยายามอย่าผิดนัด ถ้าไปตามเวลาที่นัดหมายไม่ได้ หรืออาจล่าช้า ต้องรีบแจ้งให้ทราบล่วงหน้าทันที
3. เมื่ออยู่ที่บ้านตื่นนอนตอนเช้าให้ทันเวลา
4. เมื่ออยู่ที่โรงเรียนต้องเข้าเรียนตามเวลาที่กำหนด เพื่อจะได้ความรู้เต็มที่
5. เมื่อมีอุปสรรคในขณะปฏิบัติงานต้องมีเกิดความท้อแท้จนการงานต้องหยุดชะงัก แต่ต้องเร่งแก้ไขเพื่อให้งานสำเร็จตรงตามกำหนดเวลา

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2537) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับหลักการเสริมสร้างวินัยด้านการตรงต่อเวลาไว้ดังนี้

1. หลักการป้องกัน (Prevention) เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดประพฤตินักเรียนชั้นมีแนวความเชื่อพื้นฐานว่า การป้องกันดีกว่าการแก้ไขเยียวยา โดยดำเนินการป้องกันด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2. หลักการควบคุม (Control) หลักการนี้เพื่อควบคุมให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน โดยดำเนินการควบคุมดูแล หรือชักจูงให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน โดยดำเนินการควบคุมหรือชักจูงให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามสิ่งที่กำหนดไว้

3. หลักการแก้ไข (Correction) หลักการช้อนนี้เพื่อแก้ไขความประพฤติผิดวินัยของนักเรียน ดำเนินการโดยการลงโทษ หรือแก้ไขปรับปรุงความประพฤติตามความเหมาะสม

4. หลักการส่งเสริมและพัฒนา (Development) หลักการช้อนนี้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ขั้นอีกให้นักเรียนประพฤติดียิ่งขึ้น และมากขึ้นโดยโรงเรียนจัดกิจกรรมหรือสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาการส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์

เกี่ยวกับแนวทางสร้างวินัยด้านการตรงต่อเวลา นวลศิริ เปาโลหิตย์ (2540) กล่าวว่า การสร้างนิสัยด้านการตรงต่อเวลาเป็นเรื่องของการปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยจิตวิทยาควบคู่กับระเบียบข้อบังคับเพียงประการเดียว ดังนั้นการสร้างวินัยให้เด็กยอมรับน่าจะมีแนวทาง ดังนี้

1. กฎต้องสมเหตุสมผล หมายความว่าสิ่งที่อยากให้นักเรียนทำนั้นต้องมีความเหมาะสมกับความเป็นเด็กตามระดับวุฒิภาวะของเด็ก
2. กฎต้องถูกต้องชัดเจนไม่คลุมเครือ คือ ต้องแน่ใจว่ากฎที่ตั้งขึ้นต้องชัดเจนโดยปราศจากการโต้แย้งได้
3. กฎต้องบังคับได้ มีบทกำหนดโทษ ถ้าทำผิดต้องลงโทษอย่างจริงจัง ทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2.7.2.2 บำเพ็ญประโยชน์

1. ความมีจิตอาสา

ความมีจิตอาสา เป็นสิ่งมีคุณค่าในตัวมนุษย์เพราะเป็นเรื่องของจิตใจที่มีความเสียสละและต้องการช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ จึงเป็นการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ดังที่นักวิชาการหลายคนได้ให้ความหมายของจิตอาสาไว้ดังนี้

ไพศาล วิสาโล (2548) กล่าวว่า จิตอาสา หมายถึง จิตที่พร้อมจะสละเวลา แรงกาย และสติปัญญาเพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นจิตที่ไม่นิ่งดูตายเมื่อพบเห็นปัญหาหรือความทุกข์ยากเกิดขึ้นกับผู้คนเป็นจิตที่มีความสุขเมื่อได้ทำความดีและเห็นน้ำตาเปลี่ยนเป็นรอยยิ้ม

ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550) กล่าวว่า จิตอาสา หมายถึง ความสำนึกของบุคคลที่มีต่อสังคมส่วนรวมโดยการเอาใจใส่และการช่วยเหลือ ผู้ที่มีจิตอาสาจะแสดงออก ซึ่งพฤติกรรมที่อาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เช่น การเสียสละเงิน สิ่งของ เวลา แรงกาย และสติปัญญาเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน

มิชิตา จำปาเทศ รอดสุทธิ (2551) กล่าวว่า จิตอาสา คือ จิตที่ต้องการให้ผู้อื่น ตั้งแต่การให้เงิน ให้ของ จนกระทั่งให้แรงงาน แรงสมองหรือที่เรามักเรียกว่า อาสาสมัคร เพื่อช่วยให้ผู้อื่นหรือสังคมมีความสุขมากขึ้นการให้หรือเสียสละนี้สามารถทำได้จนถึงการเสียสละความเป็นตัวตนหรืออัตตาของเราลงไปเรื่อยๆ

ประวิตร พิสุทธิโสภณ (2550) กล่าวว่า จิตอาสา คือ ผู้ที่มีจิตใจที่เป็นผู้ให้ เช่น ให้สิ่งของ ให้เงิน ให้ความช่วยเหลือด้วยกำลังร่างกาย แรงสมอง ซึ่งเป็นการเสียสละ สิ่งของตนเองมี แม้กระทั่งเวลา เพื่อเผื่อแผ่ ให้กับส่วนรวม อีกทั้งยังช่วยลด “อัตตา” หรือความเป็นตัวเป็นตนของตนเองลงได้บ้าง

นันทรัตน์ ปริวัตรธรรม (2553) กล่าวว่า จิตอาสา หมายถึง จิตสาธารณะ เป็นจิตใจที่พร้อมจะสละเวลา แรงกายและสติปัญญาเพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นจิตไม่นิ่งดูตาย เมื่อพบเห็นปัญหาหรือความทุกข์ยากเกิดขึ้นกับผู้คน เป็นจิตที่มีความสุขเมื่อได้ทำความดีโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนในการทำงานเป็นการอุทิศเพื่อส่วนรวม

วราภรณ์ ศิริภากรชัย (2554) กล่าวว่า จิตอาสา หมายถึง ผู้มีจิตใจเป็นผู้ให้ เสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ทำโดยไม่หวังผลตอบแทน

สรุปได้ว่า ความมีจิตอาสา หมายถึง การที่บุคคลเป็นผู้มีจิตใจพร้อมที่จะเสียสละสิ่งของ เงิน เวลา และร่างกาย เพื่อผู้อื่นและสังคมส่วนรวม โดยเป็นการกระทำความดีที่ไม่หวังสิ่งใดๆ ตอบแทนนอกจากความสุขทางใจ เพราะผู้ที่มีจิตอาสาจะไม่วางเฉยเมื่อเห็นปัญหาของคนในสังคม

โดยลักษณะของผู้มีจิตอาสา มีดังนี้ นักวิชาการได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้
 ฌัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550) กล่าวว่าลักษณะของนักเรียนที่มีจิตอาสา
 ประกอบไปด้วยพฤติกรรมหลัก 3 ประการ คือ

1. การช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึงพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกต่อผู้อื่น
 และคนในสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่ การช่วยแนะนำสิ่งที่ถูกที่ควรแก่ผู้อื่น การให้บริการและ
 อำนวยความสะดวก การมีน้ำใจแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น
2. การเสียสละต่อสังคม หมายถึงพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกต่อ
 ผู้อื่น และสังคม ได้แก่ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม การเสียสละเงิน เวลา และร่างกาย
 เพื่อผู้อื่นและสังคมด้วยความเต็มใจ
3. ความมุ่งมั่นพัฒนา หมายถึงพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงความ
 ตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการเปลี่ยนแปลงให้สังคมดีขึ้น ได้แก่ การที่นักเรียนให้ความสนใจต่อการ
 เปลี่ยนแปลงหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ชุมชน หรือโรงเรียน มีการเสนอแนวคิดในการพัฒนาสังคม
 ชุมชนและโรงเรียนของตน ตลอดจนร่วมพัฒนากิจกรรม การเสริมสร้างจิตอาสาเพื่อพัฒนาสังคม
 ชุมชนโรงเรียน อย่างสร้างสรรค์และหลากหลายได้เหมาะสมตามวัย

นันทรัตน์ ปรีวีธรรม (2553) สรุปลักษณะที่แสดงออกถึงพฤติกรรมจิต
 อาสา ได้ดังนี้ ลักษณะพฤติกรรมจิตอาสา หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงลักษณะ
 พฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ ได้แก่ พฤติกรรมช่วยเหลือผู้อื่น พฤติกรรมการเสียสละเพื่อสังคม
 พฤติกรรมมุ่งมั่นพัฒนาสังคม แสดงออกถึงลักษณะพฤติกรรมความรับผิดชอบ และพฤติกรรมมี
 ระเบียบวินัย พฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ แสดงออกถึงลักษณะพฤติกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และ
 พฤติกรรมดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ โดยแต่ละพฤติกรรมมีลักษณะ ดังนี้

1. การช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง การแสดงลักษณะโดยมีความ
 เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เมื่อเกิดสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความรู้สึกต้องการช่วยเหลือ หรือทำประโยชน์ให้ผู้อื่น
 ได้รับความสุข ได้แก่การอำนวยความสะดวก แบ่งปันสิ่งของ ให้คำแนะนำและชักจูงไปในทางที่ถูกที่
 ควรแก่ผู้อื่นหรือการให้กำลังใจ ปลอดภัย เป็นการกระทำที่ไม่หวังผลตอบแทน

2. การเสียสละเพื่อสังคม หมายถึง การแสดงลักษณะถึงความมีน้ำใจ
 การสละเวลา เงินสิ่งของ แรงกายเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่สังคม
 เป็นการกระทำด้วยความเต็มใจไม่มีใครบังคับ

3. มุ่งมั่นพัฒนาสังคม หมายถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงความตั้งใจในการที่
 จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นต่อสังคม ประกอบด้วยพฤติกรรมที่แสดงลักษณะ ดังนี้

3.1 ความรับผิดชอบต่อสังคม คือ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน กล่าวเสนอ
 ความคิดเห็นในทางที่สร้างสรรค์สังคม ได้แก่ การตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ โดยไม่ละทิ้ง
 หรือหลีกเลี่ยงการทำงาน มีความเพียรพยายาม ช่วยเหลือผู้อื่น สนใจปัญหาของสังคมและเสนอ
 ความคิดในการแก้ไขปัญหา

3.2 มีระเบียบวินัย คือ ประพฤติโดยไม่ขัดกับกฎข้อบังคับของสังคม
 ทั่วไป ไม่ประพฤติก้าวก่ายหรือล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่น กระทำสิ่งต่างๆ อย่างถูกต้องและใช้เหตุผล มี
 ความเป็นผู้นำโดยมีความสามารถในการชักจูง แก้ไขปัญหา และดำเนินกิจกรรมได้ตามเป้าหมาย

4. จิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง พฤติกรรมที่มีผลจากการตระหนักถึงคุณค่าในการใช้สิ่งของที่เป็นของส่วนรวมร่วมกัน และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ได้แก่

4.1 การบำเพ็ญประโยชน์ คือ การประพฤติตนที่ทำแล้วก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น และสังคม การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ ในสังคมหรือชุมชน

4.2 การดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ คือ การหลีกเลี่ยงการใช้ หรือการกระทำ ที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ และการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยไม่ยึดครองของส่วนรมนั้นมาเป็นของตนเองตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวม

จากประเภทของจิตอาสาดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปจิตอาสาตามแนวคิดของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542) แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

1. การช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงถึงการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นโดยการให้สิ่งของเครื่องใช้ การชี้แนะในทางที่ถูกที่ควร การให้คำปรึกษาและการให้คำแนะนำการให้กำลังใจ การช่วยแก้ไขปัญหา และการช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่มีมารองขอ

2. การเสียสละต่อสังคม หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกถึงการเสียสละเงิน เวลาและร่างกายเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ทำประโยชน์ให้ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน และเห็นประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าตนเอง

3. การมุ่งมั่นพัฒนา หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกถึงการริเริ่มในการพัฒนาสังคมและองค์กร โดยสนใจปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม เสนอแนวคิดเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคมและพัฒนาองค์กรบรรณรักษ์ให้ผู้อื่นสนใจปัญหาในสังคม ส่งเสริมให้คนช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และมุ่งมั่นตั้งใจทำตามเป้าหมายที่วางไว้ให้สำเร็จ

สรุปได้ว่า จิตอาสาเป็นสิ่งที่ดีที่ควรมีในจิตใจของมนุษย์ทุกคนเพราะหากสังคมมีคนส่วนใหญ่ที่เป็นผู้มีจิตอาสาย่อมทำให้สังคมสงบสุขมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของคนมากกว่าการยึดประโยชน์ของตนเอง จึงช่วยให้สังคมมีความสุขและคนในสังคมมีความสุข

2. ความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบ เป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการทำงานและปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีในมนุษย์ทุกคน เนื่องจากผู้ที่มีความรับผิดชอบจะมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการประกอบกิจการงานต่างๆ ด้วยความจริงใจ ดังนั้นทวิวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ให้ความหมายของความรับผิดชอบ หมายถึง ความสนใจตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม ละเอียดยรอบคอบ เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย ยอมรับผลการกระทำของตน ทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย ทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้ความหมายไว้ว่า “การยอมรับผลทั้งที่ดีและไม่ดีในกิจการที่ตนได้ทำลงไปหรืออยู่ในความรับผิดชอบของตน”

วราภรณ์ ศิริภากรชัย (2554) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่น ความตั้งใจที่จะทำทุกอย่างด้วยความพากเพียร ละเอียดรอบคอบ เพื่อให้สำเร็จตามความคาดหวังของตนเอง และสามารถพัฒนาปรับปรุงตนเองให้ดียิ่งขึ้น

กนก จันทร์ขจร (2543) อธิบายว่าความรับผิดชอบ หมายถึง หลักการของความรับผิดชอบ คือ ความกล้า ความจริงใจ ความมีใจตั้งมั่น ความพอใจใฝ่รักในหน้าที่การงานให้สำเร็จตามความมุ่งประสงค์ และการยอมรับการกระทำของตนเอง

ฟิฟโป (Fippo, 1966) อธิบายว่า หมายถึง ความรับผิดชอบ คือ ความผูกพันในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ และความสำเร็งนี้เกี่ยวข้องกับปัจจัย 3 ประการ คือ พันธะผูกพัน หน้าที่การงาน และวัตถุประสงค์

กู๊ด (Good, 1973) อธิบายถึงความหมายของความรับผิดชอบ ว่าความรับผิดชอบเป็นภาระหน้าที่ที่แต่ละคนครองอยู่ ซึ่งบุคคลจะรับไม่ว่าเป็นงานทั่วไปที่ได้รับมอบหมายหรืองานในหน้าที่ จะต้องทำให้บรรลุความสำเร็จ ถูกต้อง มีประสิทธิภาพและมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำอย่างเต็มความสามารถสอดคล้องกับความมุ่งหมาย ต้องยอมรับทั้งความผิดพลาดและความสำเร็จ สามารถเชื่อถือได้ในเรื่องการปฏิบัติภาระหน้าที่

สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบ เป็นพฤติกรรมของบุคคลในการตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ทั้งการเรียน การทำงาน และการดำเนินชีวิตอย่างเต็มกำลังศักยภาพของตนเอง และรับผิดชอบในความสำเร็จและความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในกิจกรรมที่ตนได้กระทำไป

โดยความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่พึงมีในตัวมนุษย์ทุกคน ดังที่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) กล่าวว่า ความรับผิดชอบจะทำให้เราได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่นก่อให้เกิดความมั่นคงในวิถีชีวิตที่ดำเนินอยู่ ความรับผิดชอบเป็นลักษณะชีวิตที่จำเป็นต้องได้รับการเพาะเมล็ดให้เกิดในชีวิตของบุคคลที่ปรารถนาความสำเร็จ อันจะยังผลต่อความสุขของผู้อื่นและความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ เราควรสร้างความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นจากความตระหนักว่าเป็น “หน้าที่” ที่ต้องปฏิบัติให้สำเร็จ และควรกระทำอย่างจริงจังและด้วยความดีเลิศภายใต้ความรับผิดชอบ เราควรจะเป็นผู้ใหญ่ที่น่าเชื่อถือ ที่มีได้มาจากการโอ้อวดคุยโว แต่มาจากผลงานที่ปรากฏชัดเจน ด้วยน้ำหนักรชีวิตที่น่าเชื่อถือ จนเราสามารถนำไปใช้อ้างอิงเป็นประสบการณ์แห่งความสำเร็จในชีวิตของเราได้

ความรับผิดชอบ มีนักวิชาการได้แบ่งตามลักษณะในการปฏิบัติของบุคคลและความเกี่ยวข้องของบุคคลในกิจกรรมนั้นๆ ดังนี้

ไอน์ทัย อุดมบุญญาภาพ และคนอื่นๆ (2547) ได้แบ่งความรับผิดชอบออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ มีความรู้ และสามารถปฏิบัติตนให้ตนเองเกิดความสุข โดยมีแนวปฏิบัติตน ดังนี้

1.1 รู้จักรักษาสุขภาพอนามัยของตนให้สมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ เพราะผู้ที่มีสุขภาพจะมีความสามารถในการเรียนและการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไม่ทำให้เกิดความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่

1.2 รู้จักพัฒนาสติปัญญาของตนไปในแนวทางที่ดี เช่น รู้จักแสวงหาความรู้ ทั้งทางโลกและทางธรรม เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิต การพัฒนาบุคลิกภาพและการประกอบอาชีพที่ดีต่อไป

1.3 รู้จักหาเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวให้มีความสุข เช่น รู้จักหาเลี้ยงชีพโดยประกอบอาชีพที่สุจริต มีความขยันหมั่นเพียร รู้จักวิธีการประหยัดและมีการวางแผนใช้เงินเพื่อให้เกิดความสมดุลในชีวิตทั้งตนเองและครอบครัว

1.4 รู้จักนำหลักธรรมมาพัฒนาจิตใจให้ตั้งงามอยู่เสมอ เช่น มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อการเรียน ต่อการทำงาน และในการดำรงชีวิต มีความอดทนต่อความลำบากที่ได้รับจากการเรียนและการทำงานโดยไม่มีความย่อท้อ มีจิตใจเข้มแข็ง ค้นหาวิธีการเอาชนะความลำบากเหล่านั้นได้ด้วยวิธีการประพฤติดั้งแต่สิ่งที่ตั้งงาม

2. ความรับผิดชอบต่อองค์กรและสังคม หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ มีความรู้ และประพฤติปฏิบัติตน สามารถทำงานและอยู่ในสังคมร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข โดยมีแนวในการปฏิบัติตน ดังนี้

2.1 มีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อครอบครัว ได้แก่ การเคารพเชื่อฟัง การปฏิบัติตามคำสั่งสอนของผู้ปกครอง ช่วยเหลืองานบ้าน ไม่นำความเดือดร้อนมาให้ครอบครัว และเชิดชูชื่อเสียงของครอบครัว

2.2 มีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา ครู อาจารย์ ได้แก่ การเคารพเชื่อฟังครู อาจารย์ ปฏิบัติตนอยู่ในกฎข้อบังคับของสถานศึกษา สนใจในบทเรียน ช่วยเหลืองานสถานศึกษาตามความสามารถ ช่วยรักษาความสะอาดสถานศึกษา ไม่ทำลายทรัพย์สินของสถานศึกษา รักษาชื่อเสียงของสถานศึกษา

2.3 ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อเพื่อน ได้แก่ ให้คำแนะนำและตักเตือนเมื่อเพื่อนทำความผิด ช่วยเหลือเพื่อนให้ทำสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม ให้อภัยเมื่อเพื่อนทำผิดและไม่เอาเปรียบเพื่อน

2.4 ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและองค์กร ได้แก่ การปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนที่ดีขององค์กรและสังคมนั้น รักษาสมบัติของส่วนรวม ปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

3. ความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ มีความรู้ และประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่จะช่วยให้ประเทศชาติมีความมั่นคง โดยมีแนวในการปฏิบัติตนดังนี้

3.1 บุคคลมีหน้าที่รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

3.2 ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย กฎข้อบังคับต่างๆ เพื่อความเป็นระเบียบของสังคมและประเทศชาติ

ไชยรัตน์ ปราณี (2531) แบ่งความความรับผิดชอบต่อ เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การรับรู้ฐานะ บทบาทของตนที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องดำรงให้อยู่ในฐานะที่สามารถช่วยตนเองได้ รู้จักว่าอะไรผิด อะไรถูก

ยอมรับในผลการกระทำของตนเอง ทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย เพราะฉะนั้นบุคคลที่มีความรับผิดชอบในตนเอง ย่อมจะไตร่ตรองดูให้รอบคอบก่อนว่า สิ่งที่ตนกระทำลงไปนั้นจะมีผลเสียหรือไม่ และเลือกที่จะปฏิบัติ แต่สิ่งที่จะทำให้เกิดผลดีเท่านั้น

2. ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ภาระหน้าที่ของบุคคลที่จะต้องเกี่ยวข้อง และมีส่วนร่วมต่อสวัสดิภาพของสังคมที่ตนดำรงอยู่ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลายสิ่ง หลายอย่าง ตั้งแต่สังคมขนาดเล็กๆ จนถึงสังคมขนาดใหญ่ ความรับผิดชอบต่อสังคม บุคคลทุกคนจะต้องดำรงชีวิตอยู่ในสังคม เริ่มตั้งแต่สังคมเล็กที่สุด คือ ครอบครัว จนถึงสังคมระดับใหญ่ คือ ประเทศชาติ การกระทำของบุคคลใด บุคคลหนึ่งย่อมมีผลกระทบต่อสังคมไม่มากก็น้อย บุคคลทุกคน จึงต้องมีภาระหน้าที่ที่จะต้องเกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพของสังคมที่ตนดำรงอยู่

สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบมีหลักใหญ่ๆ อยู่ 2 ประการ คือ เรื่องความรับผิดชอบต่อตนเอง คือ การที่บุคคลรับผิดชอบในการปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และความรับผิดชอบต่อสังคม คือ การที่บุคคลสามารถปฏิบัติตนให้สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข

โดยบุคคลที่มีความรับผิดชอบจะมีคุณลักษณะดังที่นักวิชาการศึกษากล่าวไว้ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544ก) ได้อธิบายถึงลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ คือ เป็นคนตรงต่อเวลา และพยายามทำงานของตนให้สำเร็จ จะเป็นผู้ที่ติดตามผลงานของตนเองอยู่เสมอ ถ้ามีข้อผิดพลาดที่เกิดจากการทำงานจะยอมรับความผิดพลาดจากการพิจารณา จะเป็นผู้รักษาชื่อเสียง ถือศักดิ์ศรีของตนเอง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ เป็นคนรักษาคำพูด ตั้งใจทำงานมีระเบียบวินัย รู้จักวางแผนงาน เต็มใจทำงาน ขยันขันแข็ง และมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง ปฏิบัติตามหน้าที่เป็นอย่างดี ปฏิบัติตามหน้าที่โดยเคร่งครัด มีอารมณ์หนักแน่นเมื่อเผชิญกับปัญหาปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งตนเองและสังคม ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ บุคคลที่มีความรับผิดชอบต้องมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้สำเร็จลุล่วงอย่างดีที่สุดโดยไม่ทอดทิ้งต่ออุปสรรคใดๆ

สุวรรณชาติ โพธิ์จันทร์ (2547) กล่าวว่า บุคคลที่มีความรับผิดชอบประกอบด้วย ลักษณะต่อไปนี้

1. ชื่อตรงต่อหน้าที่
2. สำนึกรู้สึกรับผิดชอบต่อภาวะและฐานะของตน
3. รู้จักวางแผนและดำเนินงานอย่างมีระเบียบ
4. มุ่งมั่นตั้งใจใช้วิชาความรู้ และความสามารถปฏิบัติหน้าที่การงานทุกประการ
5. ยอมรับผลสำเร็จและความล้มเหลวแห่งการกระทำในการปฏิบัติงานทุกอย่าง
6. พยายามปรับปรุง แก้ไขในการปฏิบัติหน้าที่การงานที่บกพร่องให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
7. พยายามปฏิบัติงานในหน้าที่ให้สำเร็จ รวดเร็ว เรียบร้อย ด้วยความเต็มใจและจริงใจ
8. เคารพในสิทธิเสรีภาพและความคิดเห็นของคนอื่นเป็นปกติวิสัย

3. ความสามัคคี

ความสามัคคี เป็นการแสดงออกถึงการร่วมมือกันในการทำงานให้ประสบความสำเร็จโดยดี โดยมีนักวิชาการให้ความหมายไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ (2535) กล่าวว่า ความสามัคคี หมายถึง การแสดงออกซึ่งการร่วมแรงร่วมใจกัน เพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามัคคีต้องอาศัยความอดทนเสียสละ ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ความตระหนักในปัญหาาร่วมกัน ทั้งนี้จะต้องมีการทำงานร่วมกันบ่อยๆ จนเป็นผลดีของการร่วมมือกันมากกว่าการแยกกันทำอะไรอยู่เพียงคนเดียว ความสามัคคีจะก่อให้เกิดความรักใคร่กลมเกลียวกันและสามารถปฏิบัติงานทุกอย่างได้สำเร็จ พหุติกรรมที่แสดงออกซึ่งความสามัคคี มีดังนี้

1. ปรับตนเองให้เข้ากับคนอื่นได้ดี
2. รับผิดชอบต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
3. มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจการของส่วนรวม
4. เป็นผู้มีประสานความสามัคคีในหมู่คณะ
5. ไม่แบ่งแยกเป็นพวกเขาพวกเรา
6. รักหมู่คณะ มีใจหวังดี และช่วยเหลือเกื้อกูลในทางไม่ผิดศีลธรรม

บัณฑิต พัดเย็น (2527) กล่าวว่า ความสามัคคี หมายถึง การแสดงออกซึ่งการร่วมแรงร่วมใจกัน เพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามัคคีต้องอาศัยความอดทนเสียสละ ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน และตระหนักในปัญหาาร่วมกัน ทั้งนี้จะต้องมีการทำงานร่วมกันบ่อยๆ จนเป็นผลดีของการร่วมมือ มากกว่าการแยกทำอะไรอยู่เพียงคนเดียว ความสามัคคีจะก่อให้เกิดความรักใคร่กลมเกลียวกัน และก็สามารถปฏิบัติงานทุกอย่างให้สำเร็จ

สุปรินชา นาชัยฤทธิ์ (2554) กล่าวว่า ความสามัคคีคือการแสดงออกซึ่งการร่วมแรงร่วมใจกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน ร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการเกิดงานการอย่างสร้างสรรค์ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอาर्डเอาเปรียบกัน เป็นการยอมรับความมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างในความหลากหลายทางความคิด ความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติ ความกลมเกลียวกันในลักษณะเช่นนี้ เรียกอีกอย่างว่า ความสมานฉันท์

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความสามัคคี คือ การแสดงออกถึงการร่วมมือร่วมใจกัน ในการเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเพื่อให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ และนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งกลุ่มที่มีความสามัคคีกันจะมีความปรองดองกัน เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมมือและร่วมแรงในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

2.7.2.3 การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเป็นการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเอง ผู้อื่น และสังคมโดยรวม เช่น การนำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. ความใฝ่รู้

ความใฝ่รู้ เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการแสวงหาความรู้ด้านต่างๆ ที่แต่ละบุคคลให้ความสนใจ ซึ่งนักวิชาการได้ให้ความหมายของความใฝ่รู้ และความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ไว้หลายท่าน ดังนี้

บุญชิต มณีโชติ (2540) กล่าวว่า ความใฝ่รู้เป็นพฤติกรรมที่บุคคลมีแรงจูงใจ ความปรารถนา ความอยากรู้ อยากรูเห็น ความกระตือรือร้น ความสนใจ และความพอใจที่จะแสวงหาข้อมูลความรู้ต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการ หรือกระหายใฝ่รู้ที่เกิดขึ้น พฤติกรรมที่แสดงถึงการใฝ่รู้ใฝ่เรียน เช่น การสนใจแสวงหาความรู้ การคิดสืบค้น การสอบถามผู้รู้ การสืบเสาะหาความรู้

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540) กล่าวว่า ความใฝ่รู้ว่าเป็นคุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงถึง ความกระตือรือร้น ความสนใจ ใฝ่คิดค้นเสาะแสวงหาความรู้ด้านต่างๆ ความสามารถในการจำแนก เปรียบเทียบ และวิเคราะห์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งยังเป็นสิ่งที่บุคคลควรแสวงหา เพื่ออำนวยความสะดวกให้ชีวิตมีความเป็นอยู่ที่สะดวก ปลอดภัย และมีความสุข

ยุพิน โกณทาล และคนอื่นๆ (2544) กล่าวว่า ความใฝ่รู้ใฝ่เรียนว่าเป็นคุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงความกระตือรือร้นสนใจ เสาะแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนและนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

พงษ์เทพ ปลื้มใจ (2555) กล่าวว่า ความใฝ่รู้ใฝ่เรียนคือการที่นักเรียนมีความกระตือรือร้นตั้งใจมุ่งมั่นในการเรียน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการแสวงหาความรู้ การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน การจดบันทึก สรุปความรู้ ประสบการณ์ และสามารถถ่ายทอดเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าให้แก่ผู้อื่นได้

จากความหมายข้างต้นดังกล่าว สรุปได้ว่า ความใฝ่รู้ หมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการหาความรู้มาประกอบการเรียนและการทำงาน และเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เพื่อให้การเรียนและการทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้วยวิธีการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่างๆ อย่างตั้งใจ

2. ทักษะการวางแผน

การทำงานหรือทำกิจกรรมต่างๆ สามารถกำหนดได้ด้วย การวางแผน ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการแผนไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้ให้ความหมายว่า การวางแผน คือ กระบวนการที่ช่วยตัดสินใจเลือกสิ่งที่จะดำเนินการในอนาคตเพื่อให้บรรลุจุดหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ภายใต้เงื่อนไขระยะเวลาและทรัพยากร ซึ่งจะเป็นกลไกเพื่อตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร อย่างไร ใครทำ ทำเมื่อใดและที่ไหนที่ผูกต่อกันจนเป็นระบบและต่อเนื่องกัน ทำให้กระบวนการวางแผนเป็นไปอย่างเป็นระบบระเบียบ

อนรรักษ์ นวพรไพศาล (2543) กล่าวว่า การวางแผนเป็นการตัดสินใจล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานในอนาคตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการวางแผนที่ดีจำเป็นต้องมีข้อมูลที่เชื่อถือได้ ทันทต่อเหตุการณ์และเพียงพอที่จะใช้ประกอบในการตัดสินใจ รวมทั้งต้องคำนึงถึงบริบทและข้อจำกัดด้านต่างๆ ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2546) ได้ให้นิยามการวางแผนไว้ว่า การวางแผนเป็นกิจกรรมกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์นโยบายและวิธีปฏิบัติไว้ล่วงหน้า แล้วสร้างแผน หรือวิธีการ

เป็นสะพานเชื่อมปัจจุบันไปยังอนาคต เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และบรรลุความสำเร็จในที่สุด

อับดุลลาตีฟ ชาวสะอาด (2556) ได้ให้นิยามการวางแผนไว้ว่า การวางแผนเป็นการคิด การตัดสินใจกำหนดแนวทางหรือวิธีการต่างๆ ไว้ล่วงหน้าเพื่อที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในอนาคต

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การวางแผนเป็นกระบวนการเริ่มต้นในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ อย่างมีขั้นตอนและมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมต่างๆ ทั้งระดับบุคคลและระดับองค์การ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และสามารถป้องกันความเสี่ยงของข้อผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งการวางแผนเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญกับการทำงานทั้งระบบทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ ดังนั้นกวีวิชาการกล่าวไว้ว่า

ธงชัย สันติวงษ์ (2539) กล่าวว่า การวางแผนจะต้องมาก่อนสิ่งอื่นเสมอ กล่าวคือ จะต้องเป็นหน้าที่เบื้องต้นของการบริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดทำเป้าหมายและแผนการดำเนินงานต่างๆ ให้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้การพิจารณาจัดความสัมพันธ์กันในองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ และการควบคุมเป็นไปอย่างดีขึ้น ซึ่งสรุปความสำคัญของการวางแผนไว้ดังนี้

1. การวางแผนช่วยให้ระบุเป้าหมายความสำเร็จ
2. การวางแผนช่วยในการกำหนดและระบุหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องทำ
3. การวางแผนช่วยให้กิจการสามารถมีนโยบายที่ชัดเจน ที่จะนำมาขึ้นนำและประสานการทำงานของบุคคลฝ่ายต่างๆ
4. การวางแผนช่วยให้มีการคาดคะเนปัญหาที่อาจเกิดขึ้นล่วงหน้า และทำการป้องกันหรือแก้ไขก่อน
5. การวางแผนช่วยให้ผู้บริหารสามารถใช้วิธีการควบคุมการทำงานให้คล่องตัวและเหมาะสม

ณรงค์ เสนฤทธิ์ (2540) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนไว้ว่า แผนจะเป็นเครื่องมือที่เอื้อประโยชน์ ทำให้เกิดการปฏิบัติงาน การควบคุมติดตามประเมินผลที่เป็นระบบ เกิดความผิดพลาดได้น้อย มีประสิทธิผลตามเป้าหมายขององค์กร นอกจากนี้กระบวนการวางแผนยังช่วยให้ผู้บริหารทุกระดับ องค์การทุกขนาด แม้ว่าจะซับซ้อนเพียงใด สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างเต็มความสามารถ

อับดุลลาตีฟ ชาวสะอาด (2556) ได้กล่าวว่า การวางแผนมีความสำคัญอย่างมากต่อการบริหาร การวางแผนจะเป็นขั้นตอนแรกของการบริหารงานเพื่อที่จะให้ผู้บริหารมองเห็นภาพในอนาคต การวางแผนจะเป็นการเตรียมการรองรับสิ่งต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งยังช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามขั้นตอน วิธีการ และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยที่ผู้ปฏิบัติงานใช้ถือเป็นแนวทาง มาตรฐานในการปฏิบัติงาน เพื่อที่จะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในงาน นอกจากนั้น ยังช่วยลดอัตราการเสี่ยงหรือความสูญเปล่าที่อาจเกิดขึ้นได้จากงาน เพราะการวางแผนเป็นการเตรียมการไว้ล่วงหน้า ฉะนั้นการวางแผนจึงเป็นหลักประกันความสำเร็จขององค์การ

3. การมีคุณธรรม

การมีคุณธรรมเป็นบัตถฐานที่ทุกคนต้องมีในจิตใจและใช้เป็นหลักยึดถือ แนวทางในการดำเนินชีวิตของทุกคน ซึ่งนักวิชาการได้ให้ความสำคัญของคุณธรรมไว้ดังนี้

ปราณี นวลลอ (2551) ได้กล่าวถึง คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้ประกาศนโยบาย ป พ.ศ. 2550 ที่จะเร่งรัดปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ เรื่องความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ เชื่อมโยง ความร่วมมือของสถาบัน ครอบครัว ชุมชน สถาบัน ศาสนา และสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และมีดีมีสุข ดังนั้นเพื่อกำหนดดำเนินงานประสบความสำเร็จสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม 8 คุณธรรม พื้นฐานที่ควรปลูกฝังประกอบด้วย

1) ขยัน เป็นผู้ที่มีความตั้งใจ เพียรพยายามทำหน้าที่การงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ในเรื่องที่ถูกที่ควร สุงานมีความพยายามไม่ทอดทิ้งถ้าเผชิญอุปสรรครักงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่

2) ความประหยัด ผู้ที่ดำเนินชีวิตในความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออมถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของไม่ฟุ่มเฟือย รู้จักทำบัญชีทราบรายรับรายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ

3) ความซื่อสัตย์ ผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อเวลา ต่อหน้าต่อวิชาซื่อสัตย์มีความจริงใจ ปราศจากความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ ไม่ใช่เล่นกลคดโกงทั้งทางตรงทางอ้อมรับรูหน้าที่ของตนเอง ปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง

4) ความมีวินัย เป็นผู้ปฏิบัติในขอบเขตของกฎ ระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน องค์กร สังคมและประเทศ โดยที่ตนเองยินดี ปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจยึดมั่นในระเบียบ แบบแผนบังคับและข้อปฏิบัติ รวมถึงการมีวินัยต่อตนเองและสังคม

5) ความสุภาพ เป็นผู้ที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตนตามสภาพและกาลเทศะ มีสัมมาคารวะเรียบร้อย ไม่ก้าวร้าวหรือวางอำนาจข่มขู่ผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทาง เป็นผู้ที่มีมารยาทดี วางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรม

6) ความสะอาด ผู้รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องตามสุขลักษณะ ผิวกายจิตใจไม่ให้ขุ่นมัว มีความแจ่มใส ปราศจากความมัวหมองทั้งกายและใจ

7) ความสามัคคี ผู้ที่เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ปรองมอดของตนทั้งในฐานะผู้นำ และผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลังช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงด้วยดี สามารถอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข สามารถแก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้ เป็นผู้มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างความหลากหลายทาง วัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ พรอมที่จะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติและสมานฉันท์

8) ความเป็นผู้มีน้ำใจ และเป็นผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่น เห็นอกเห็นใจและเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์และผู้ที่มีความเดือนร้อน มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยร่างกายและสติปัญญา ลงมือปฏิบัติการ เพื่อบรรเทาปัญหาาร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามในชุมชน

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สายสุนีย์ เต็มสินสุข (2548) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการสอนด้วยการถ่ายโยงเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาด้วยการถ่ายโยงเชิงยุทธศาสตร์ โดยเก็บข้อมูลจากคณาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนเขียนในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 3 คน และนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 125 คน กล่าวคือรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยขั้นตอนการสอน 5 ขั้นตอน ได้แก่ กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ เชื่อมโยงความรู้สังเคราะห์งานเขียน สร้างสรรค์ชิ้นงานใหม่ และเพิ่มเติมประสบการณ์เชิงยุทธศาสตร์ พบว่า เป็นรูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพเพียงพอสำหรับการนำไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาได้ และนักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนนี้มีความสามารถในการเขียนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญ

ฐิติมน ทองพิมพ์ (2551) ศึกษาสภาพการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ ใน 3 ด้าน คือ ความมีเหตุผล ความพอประมาณ และความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยครอบคลุม 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การวางแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อประกอบการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล พบว่า ในด้านความมีเหตุผลครูได้มีการชี้แจงวัตถุประสงค์รายวิชาของหลักสูตร และกฎเกณฑ์ แนวทางในการเรียนการสอน บอกรูปแบบการวัดผลประเมินผลให้ทราบล่วงหน้า และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ระบบประชาธิปไตยด้านความพอประมาณ ครูได้อำนวยความสะดวกในการเรียนโดยเอาใจใส่ในนักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง ตลอดจนใช้สื่อหาง่ายเป็นสื่อใกล้ตัวนักเรียน และใช้แหล่งวิทยากรในท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอน และด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ครูได้มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามเกี่ยวกับบทเรียนในระหว่างสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน ได้ทำการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในแผนการสอน และเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียน

วิโรจน์ ฉิมดี (2551) ศึกษาการพัฒนาอาชีพเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของสตรีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบ้านสหกรณ์ กิ่งอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านความรู้ ความเข้าใจ วิธีการปฏิบัติตนของสตรีกลุ่มตัวอย่าง พบว่า วิธีการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ใน 5 ด้าน คือ ด้านจิตใจและอารมณ์ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านเทคโนโลยีของสตรีกลุ่มตัวอย่างสามารถปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในเกณฑ์ดีมากในทุกๆ ด้าน ตามลำดับ คือ ด้านจิตใจและอารมณ์ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านเทคโนโลยี

วิระ ปันทรัพย์ (2551) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม อำเภอเมืองสมุทรสงคราม ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล โดยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก ยกเว้นเรื่องครูได้มีส่วนในการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสื่อการสอนและ

แหล่งการเรียนรู้ ครูมีการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างมาก และในด้านการวัดและประเมินผล ครูมีการประเมินผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะและการปฏิบัติตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างมาก

ธวัชชัย วรปัสสุ (2552) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับแรก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์และปฏิบัติด้วยความรอบคอบระมัดระวังในเรื่องที่ตนเกี่ยวข้อง รองลงมา คือ นักเรียนมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และนักเรียนมีความพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ นักเรียนรู้จักใช้สติปัญญา มีความรอบรู้ และรอบคอบในการคิด พูด และการทำอย่างเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาได้มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังเสริมสร้างผู้เรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีการติดตามประเมินอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดให้การมีทักษะ ค่านิยม และจริยธรรมเบื้องต้นในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมอย่างเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่เกื้อกูลไม่เบียดเบียน และมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว พร้อมรับผลกระทบในการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้นักเรียนปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รู้จักศึกษาสภาพแวดล้อมของชุมชน/สังคมที่ตนอาศัยอยู่ และมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง (2553) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการสอนโดยใช้กรณีศึกษาทางศาสตร์การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาวิชาชีพครู มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้กรณีศึกษาทางศาสตร์การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาวิชาชีพครู และ 2) ศึกษาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ของรูปแบบการสอนโดยใช้กรณีศึกษาทางศาสตร์การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 23 คน พบว่า รูปแบบการสอนดังกล่าวที่มีชื่อว่ารูปแบบการสอนพีซีเอสเอสซี (PCSSC Model) มีองค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการเรียนการสอน และ 4) เงื่อนไขการนำรูปแบบการสอนไปใช้ ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนมี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นเตรียมการรับรู้ 2) ขั้นนำสู่กรณีศึกษา 3) ขั้นสรรคหาวิธีการแก้ไข 4) ขั้นแบ่งปันประสบการณ์ และ 5) ขั้นสืบสานสร้างความรู้ใหม่ ซึ่งผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนดังกล่าว พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูมีคุณลักษณะของผู้ที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับสูง และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยรวมในระดับมาก ทั้งด้านประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับ

สมณฑา ศรีสวัสดิ์ (2553) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาในประเทศไทยโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้จากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จากการลงปฏิบัติการภาคสนามได้ข้อมูลว่าสถานศึกษาในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์สาธิตมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว ได้นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในโรงเรียน กล่าวคือการรู้จักใช้ชีวิตอย่างพออยู่พอกิน ตามหลักปรัชญา “กินอิ่ม นุ่งอุ่น” รู้จักใช้จ่าย แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา รักษาและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีด้วยการแต่งกายตามประเพณีเดิม ถ้าเป็นผู้หญิงจะนุ่งผ้าซิ่น ไม่ใส่กางเกงเหมือนอีกหลายประเทศ กล่าวคือ นักเรียนหญิงจะนุ่งผ้าซิ่นไปเรียนหนังสือ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐที่ต้องการให้ผู้หญิงนุ่งผ้าซิ่นตามประเพณีเดิมมากกว่าการนุ่งกางเกงไปติดต่องานในสถานที่ต่างๆ ต่างกับคนไทยที่สามารถแต่งกายได้ตามความสะดวกสบาย มีค่านิยมในการใช้ชีวิตและบริโภคแบบวัตถุนิยม ทำให้เยาวชนไทยหรือนักเรียนไทยปฏิบัติตามอย่างครบครันเป็นผลให้นักเรียนไทยไม่สนใจและไม่เห็นความสำคัญของกฎระเบียบ ทำให้แสดงออกด้วยการแต่งกายผิดระเบียบในสถานศึกษา จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ส่งเสริมให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเวลาช้านาน

กชกร ชำนาญกิตติชัย และคนอื่นๆ (2554) การศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา และเปรียบเทียบความแตกต่างการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ดุสิตพาณิชยการและศูนย์ระนอง 2 ด้าน กล่าวคือ ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิต พบว่านักศึกษานำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ลำดับที่ 1 คือ รู้จักประมาณตนในการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดตามฐานะตนเอง ลำดับที่ 2 ปฏิบัติด้วยการใช้จ่ายพอประมาณ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือยไปตามกระแสโฆษณา ลำดับที่ 3 สามารถเก็บเงินซื้อสิ่งของตามที่ต้องการได้ ลำดับที่ 4 จัดสรรค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน และลำดับที่ 5 มีการออมทรัพย์แต่ละเดือน และด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต พบว่า นักศึกษานำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตลำดับที่ 1 คือ ในการพัฒนาให้ชีวิตก้าวหน้านั้น นักศึกษาตั้งอยู่บนหลักการพึ่งตนเอง เช่น จะต้องเป็นผู้มีจิตใจเข้มแข็ง อดทน พร้อมทั้งจะต่อสู้กับอุปสรรค ลำดับที่ 2 ในการตัดสินใจซื้อสินค้า นักศึกษาคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นที่เพียงพอ ลำดับที่ 3 ในการตัดสินใจซื้อสินค้า/บริการ นักศึกษาคำนึงถึงประโยชน์หรือความคุ้มค่ามากกว่าคำนึงถึงความพอใจ ความหรูหราชื่อเสียงของสินค้า/บริการ ลำดับที่ 4 เมื่อนักศึกษาดำเนินกิจกรรมใดๆ นักศึกษามักวางแผนก่อนเสมอ และลำดับที่ 5 สามารถจัดสรรเงินที่ได้เพื่อเก็บไว้ใช้ในครอบครัว

ไพโรจน์ เนียมนาค (2554) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลในการพัฒนาารูปแบบการสอน เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอน และเพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเทคโนโลยี

การไฟฟ้า มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กล่าวคือ ด้านข้อมูลพื้นฐานที่นำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน พบว่า 1) ผู้เรียนขาดระเบียบวินัย ขาดความกระตือรือร้น ขาดทักษะการเรียนรู้ ขาดแนวคิดและการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับการประยุกต์ใช้ความรู้ ผู้เรียนไม่มีความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัยในตนเอง 2) ผู้สอนส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิมไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน กิจกรรมการสอนการสอนไม่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดจริยธรรมและความมีวินัยในตนเอง ด้านรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญ คือ 1) แนวคิดหลักที่สำคัญของรูปแบบการสอน 2) จุดประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหา 4) กิจกรรมการเรียนการสอน 5) สื่อการสอน และ 6) การวัดและประเมินผล ส่วนในขั้นกระบวนการจัดกิจกรรมมี 7 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นทบทวนความรู้เดิม 2) ขั้นการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ 3) ขั้นการศึกษาและลงมือทำ 4) ขั้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5) ขั้นจัดระเบียบความรู้และสรุป 6) ขั้นชื่นชมผลงาน และ 7) ขั้นการนำความรู้ไปใช้ พบว่า เมื่อนำรูปแบบไปใช้รูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสมในระดับมาก และ นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยความมีวินัยในตนเองหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความพึงพอใจในในรูปแบบอยู่ในระดับมาก

จึงสรุปได้ว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ตลอดจนใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตให้ปฏิบัติตนเองอยู่บนทางสายกลาง ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงพอประมาณ รอบคอบ และมีเหตุผล ซึ่งเป็นการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และในการเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ มีวัตถุประสงค์หลักในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้
3. เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ขั้นที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10-11 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา ประกอบกับแนวคิดที่ได้จากการสนทนากลุ่ม เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วย รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม หัวหน้าศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง ผู้นำทางศาสนา ผู้อำนวยการสถานศึกษา และตัวแทนนักศึกษา จำนวน 10 คน แล้วเก็บประมวลสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ตรวจสอบข้อคำถาม ลักษณะการใช้คำถาม ภาษาและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามที่กำหนดให้ และพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่มุ่งวัดหรือค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำแบบสอบถามความคิดเห็นดังกล่าวไปดำเนินการทดลอง (Try out) กับนักศึกษาที่มีใจกลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุ เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะการแจกแจงของตัวแปร โดยใช้สถิติ Multiple Regression ในการทำนายตัวแปร โดยใช้โปรแกรม SPSS

2. ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา รวมทั้งวิเคราะห์ผลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 แล้วทำการสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ดังกล่าว

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการยกร่างรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน รวม 30 ชั่วโมง เอกสารประกอบการสอนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมนักศึกษา แบบบันทึกพฤติกรรมนักศึกษา และแบบสัมภาษณ์นักศึกษา

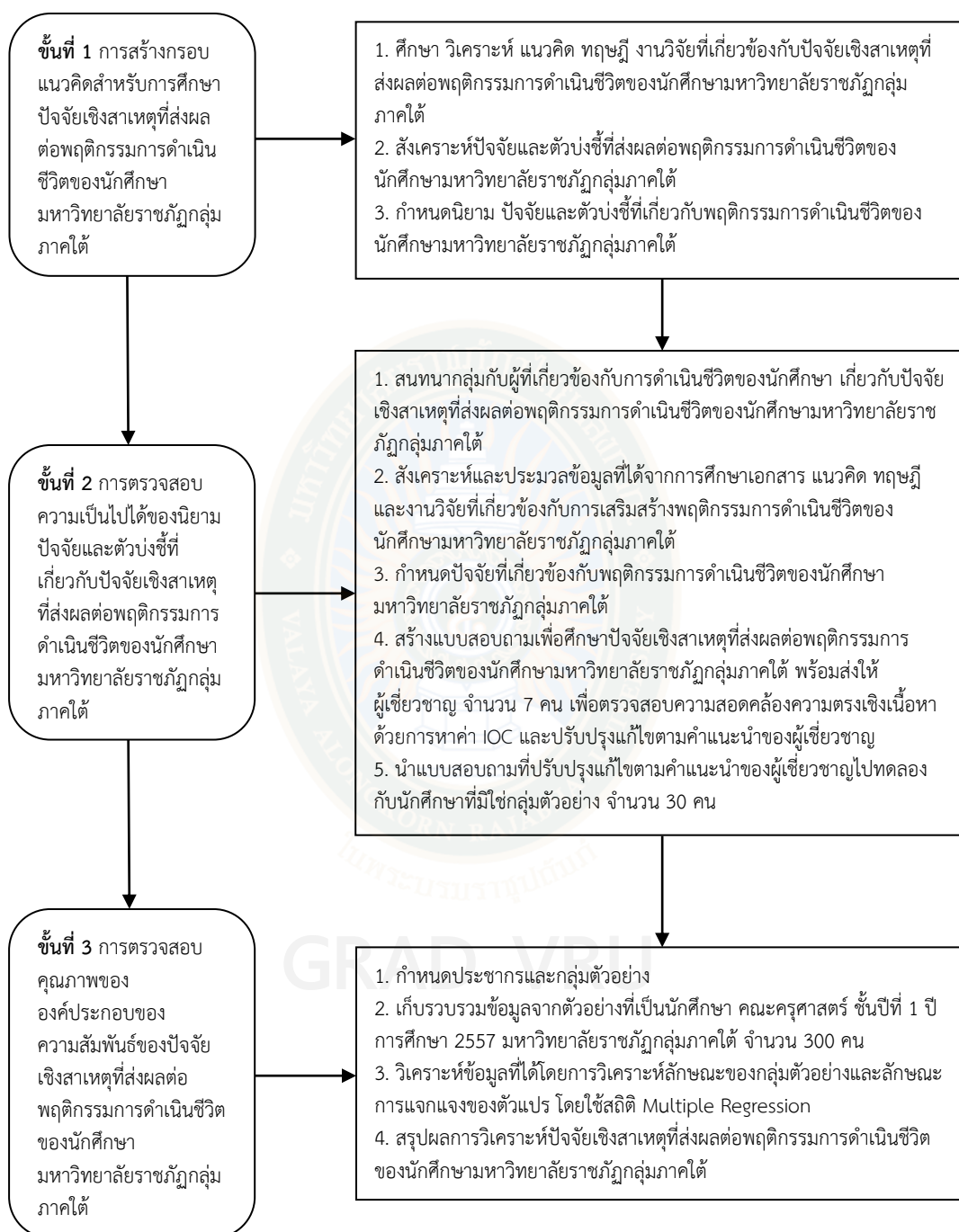
ขั้นที่ 3 นำรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ประธานสาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 5 คน เพื่อประเมินความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในร่างรูปแบบการศึกษาดังกล่าว โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบการศึกษากับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่มุ่งวัดหรือค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) แล้วนำร่างรูปแบบการศึกษามาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปทดลองใช้

3. ระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ขั้นที่ 1 ทดลองใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ และได้มีการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว โดยนำมาทดลองใช้จริงกับนักศึกษา คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 40 คน

ขั้นที่ 2 ประเมินผลรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยใช้รูปแบบของการวัดซ้ำ (Repeated Measures Designs) วัดซ้ำโดยกำหนดช่วงเวลาในการวัด 3 ครั้ง โดยมีระยะเวลาเป็นช่วง 1 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่

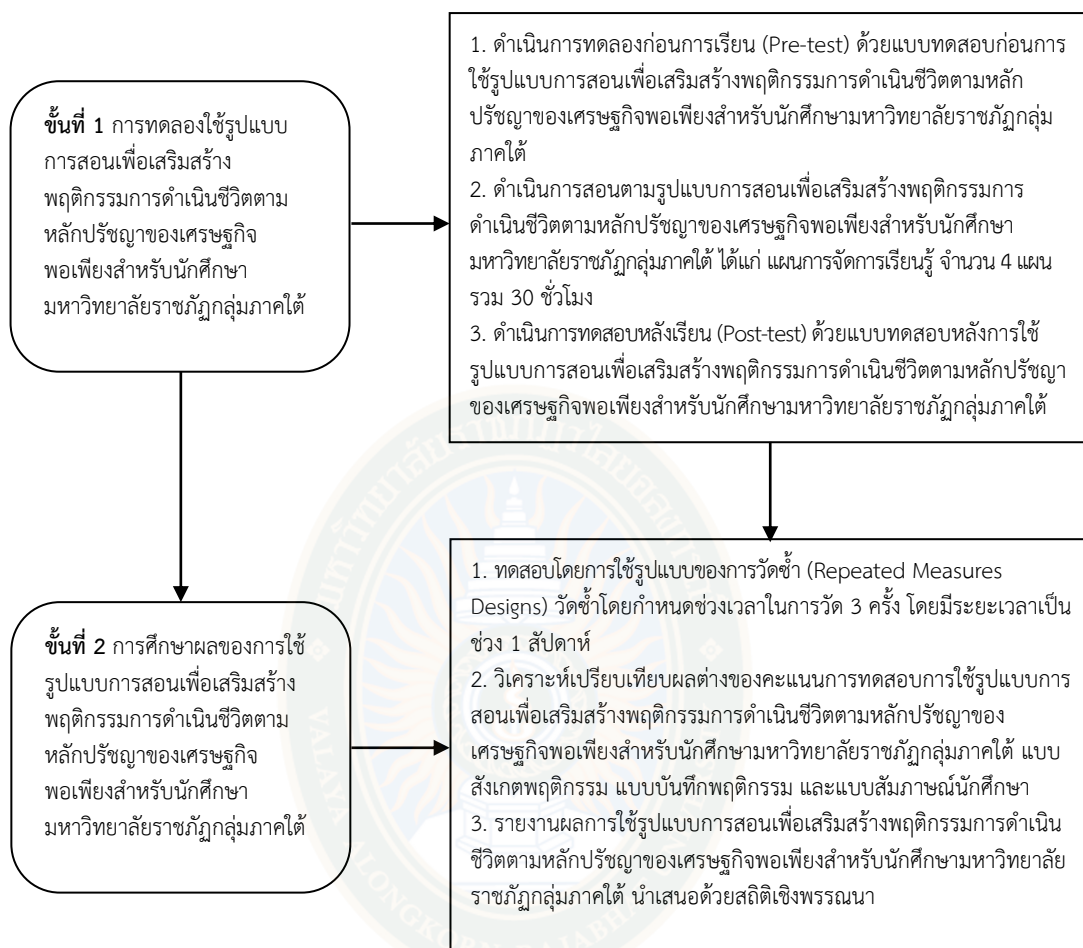
ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยในแต่ละระยะแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ภาพที่ 3.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ภาพที่ 3.3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ในแต่ละระยะมีรายละเอียดขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัย

ราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,847 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำโดยตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ใช้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร และกำหนดให้สัดส่วนของประชากร เท่ากับ 0.05 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5 % และระดับความเชื่อมั่น 95 % กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมใช้ในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 300 คน

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

2. สังเคราะห์ปัจจัยและตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

3. กำหนดนิยาม ปัจจัยและตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

4. ตรวจสอบความเป็นไปได้ของนิยาม ปัจจัยและตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการสนทนาระหว่างผู้วิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 10 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ดังนี้ ดร.สมหมาย ปรีชาศิลป์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทิพย์ คำของ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิชา วิริยมานวงษ์ รองคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต อาจารย์พรทิพย์ งานสกุล อาจารย์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต อาจารย์ธাত্রี คำแหง รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี นายชะลอ การะเกตุ ประธานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดภูเก็ต นายประมุข ตันจำรูญ ข้าราชการบำนาญ (ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต พระครูวิสุทธิกิตติยาภรณ์ เจ้าคณะตำบลกะรน จังหวัดภูเก็ต นายสมบุรณ์ สายทอง นายกองค้การบริหารนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และนางสาวพจณี หมั่นละม้าย นายกสโมสรณ์นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกเพิ่มมากขึ้น

5. สังเคราะห์และประมวลข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

6. กำหนดปัจจัยและตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

7. สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

8. ตรวจสอบความสอดคล้องความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ดร.สมหมาย ปรีชาศิลป์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา วงศ์ณะบุรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิชา วิริยมานวงษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มะลิวัลย์ สมศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศริน มนญผล ดร.ดวงใจ พาณิชเจริญกิจ และ ดร.กฤตกาฬ ชาร์ลีย์ ทปภูผา โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เป็นการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหารายข้อคำถาม ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 125 ข้อคำถาม 6 องค์กรประกอบ 17 ตัวบ่งชี้ จากนั้นผู้วิจัยนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนน โดยกำหนดค่าการใช้คะแนนดังนี้

+1 = ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด

0 = ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่

-1 = ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด

ทั้งนี้การคำนวณหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ในแต่ละข้อคำถามต้องมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง จึงจะสามารถนำไปใช้ได้ และข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้ ผลการคำนวณค่า IOC ที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาในภาพรวม มีข้อคำถามจำนวน 118 ข้อ โดยมีค่า IOC เท่ากับ 0.82 จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อความบางข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนการนำไปทดลองใช้ (Try Out)

9. นำแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับนักศึกษาที่มีชื่อกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือดังกล่าวก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

10. นำแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำนวน 118 ข้อคำถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำนวน 300 คน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวทางไปรษณีย์และผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

11. นำแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ไปดำเนินการวิเคราะห์ตรวจสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุ เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและ

ลักษณะการแจกแจงของตัวแปร โดยใช้สถิติ Multiple Regression ในการทำนายตัวแปร โดยใช้โปรแกรม SPSS จากนั้นสรุปความสัมพันธ์หรือปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะบัณฑิตวิทยาลัยทำหนังสือขออนุญาตไปยังอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำนวน 300 คน

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เป็นการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ (IOC: Index of Item-Objective Congruence) ซึ่งเป็นการพิจารณาความถูกต้องและสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ ซึ่งจะเป็นการพิจารณาแบบสอบถามรายชื่อจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณา โดยเกณฑ์การกำหนดความคิดเห็นเป็นดังนี้

- +1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือนิยาม
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือนิยาม
- 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือนิยาม

ทั้งนี้การพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาจะต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จึงจะถือได้ว่าข้อคำถามดังกล่าวมีความเที่ยงตรงสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของนิยามที่กำหนด โดยใช้สูตรดังนี้ (สมาลี จันทรชล, 2542)

$$\text{จากสูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ

IOC คือ ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบ

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุ เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและ

ลักษณะการแจกแจงของตัวแปร โดยใช้สถิติ Multiple Regression ในการทำนายตัวแปร โดยใช้โปรแกรม SPSS

3.2 ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

จากการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ในระยะที่ 1 แล้ว ผลของการศึกษาทำให้ทราบถึงปัจจัยเชิงสาเหตุหลักที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อค้นพบดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนารูปแบบการสอนสำหรับนักศึกษาทุกกลุ่มตัวอย่าง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมนักศึกษา แบบบันทึกพฤติกรรมนักศึกษา และแบบสัมภาษณ์นักศึกษา

3.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษารวมทั้งวิเคราะห์ผลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1

2. การวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยเพื่อนำไปพัฒนารูปแบบการสอนแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบ

3.2.3 พัฒนารูปแบบการสอนสำหรับนักศึกษา เพื่อจัดสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ อันได้มาจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการสร้างรูปแบบการสอนซึ่งมีกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละองค์ประกอบดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย แนวคิด สาระสำคัญ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ

3. แบบสังเกตพฤติกรรมนักศึกษา

4. แบบบันทึกพฤติกรรมนักศึกษา

5. แบบสัมภาษณ์นักศึกษา

โดยมีการตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสมของรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ประธานสาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน โดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาดังกล่าวเป็น การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จากนั้นผู้วิจัยนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนน

3.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ไปยังผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการสอน เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

2. รวบรวมข้อมูลนำค่าคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติต่อไป ด้วยดัชนีค่าความสอดคล้อง (IOC)

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เป็นการพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ (IOC: Index of Item Objective Congruence) ซึ่งเป็นการพิจารณาความถูกต้องและสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับรูปแบบการสอน ซึ่งจะเป็นการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณา โดยเกณฑ์การกำหนดความคิดเห็นเป็นดังนี้

- +1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือนิยาม
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นความสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือนิยาม
- 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือนิยาม

ทั้งนี้การพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาจะต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จึงจะถือได้ว่ารูปแบบการสอนมีความเที่ยงตรงสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของนิยามที่กำหนด โดยใช้สูตรดังนี้ (สมาลี จันทรชลอ, 2542)

$$\text{จากสูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ

IOC คือ ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับรูปแบบการสอน

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.3 ระยะเวลาที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

3.3.1 ประชากรและตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 40 คน โดยเป็นการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3.3.2 แบบแผนการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design

3.3.3 ระยะเวลาในการทดลอง

ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยกำหนดการศึกษาค้นคว้าการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ออกเป็น จำนวน 8 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 30 ชั่วโมง โดยเริ่มดำเนินการทดลองรูปแบบการสอนตั้งแต่เดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2558 ซึ่งรวมระยะเวลาในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

3.3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผลของการทดลองใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ประกอบด้วย รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่า IOC = 0.95 โดยรูปแบบการสอน ดังกล่าวจะประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารประกอบการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกพฤติกรรม และแบบสัมภาษณ์

3.3.5 การดำเนินการทดลอง

ระยะก่อนการทดลอง

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ไปยังอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เพื่อขออนุญาตทดลองใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

2. ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความรู้ก่อนการใช้รูปแบบ (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบก่อนการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ระยะทดลอง

3. ผู้วิจัยกำหนดการศึกษาค้นคว้าการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ออกเป็นจำนวน 8 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 30 ชั่วโมง โดยเริ่มดำเนินการทดลองรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ตั้งแต่เดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2558 ซึ่งรวมระยะเวลาในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

4. ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design

5. ผู้วิจัยและนักศึกษาร่วมกันสังเกตพฤติกรรมนักศึกษาที่ใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ระยะหลังการทดลอง

6. ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบก่อนการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนการใช้รูปแบบ (Pre-test)

7. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาภายหลังจากการเข้าร่วมการทดลองใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

8. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์นักศึกษากายหลังจากการเข้าร่วมการทดลองใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ เป็นรายบุคคล ทั้ง 40 คน เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูล

3.3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ใช้รูปแบบของการวัดซ้ำ (Repeated Measures Designs) วัดซ้ำ 3 ครั้ง โดยกำหนดช่วงเวลาในการวัด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่

3.4 สรุปรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ภาพที่ 3.4 สรุปรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ 3) เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ตอนที่ 1 การศึกษา วิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ตอนที่ 2 การตรวจสอบแบบสอบถามปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถาม ลักษณะการใช้คำถาม ภาษาและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามที่กำหนดให้ และพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่มุ่งวัดหรือค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำแบบสอบถามความคิดเห็นดังกล่าวไปดำเนินการทดลอง (Try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีคุณลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ และการตรวจสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุ เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะการแจกแจงของตัวแปร โดยใช้สถิติ Multiple Regression ในการทำนายตัวแปร

2. ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา รวมทั้งวิเคราะห์ผลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 แล้วทำการสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ดังกล่าว

ตอนที่ 2 การสังเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นตอนการนำข้อค้นพบจากการศึกษาทฤษฎีวรรณกรรม และผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ เพื่อนำมาสรุปและทำการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ตอนที่ 3 การนำรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในร่างรูปแบบการสอนดังกล่าว โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบการสอนกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่มุ่งวัดหรือค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง

ตอนที่ 4 การปรับปรุงรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. ระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ตอนที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความรู้ก่อนการใช้รูปแบบ (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบก่อนการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ตอนที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบก่อนการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนการใช้รูปแบบ (Pre-test)

ตอนที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design

ตอนที่ 4 การพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของการใช้รูปแบบการสอน โดยการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้และวิเคราะห์โดยใช้รูปแบบของการวัดซ้ำ (Repeated Measures Designs) วัดซ้ำโดยกำหนดช่วงเวลาในการวัด 3 ครั้ง โดยมีระยะเวลาเป็นช่วง 1 สัปดาห์

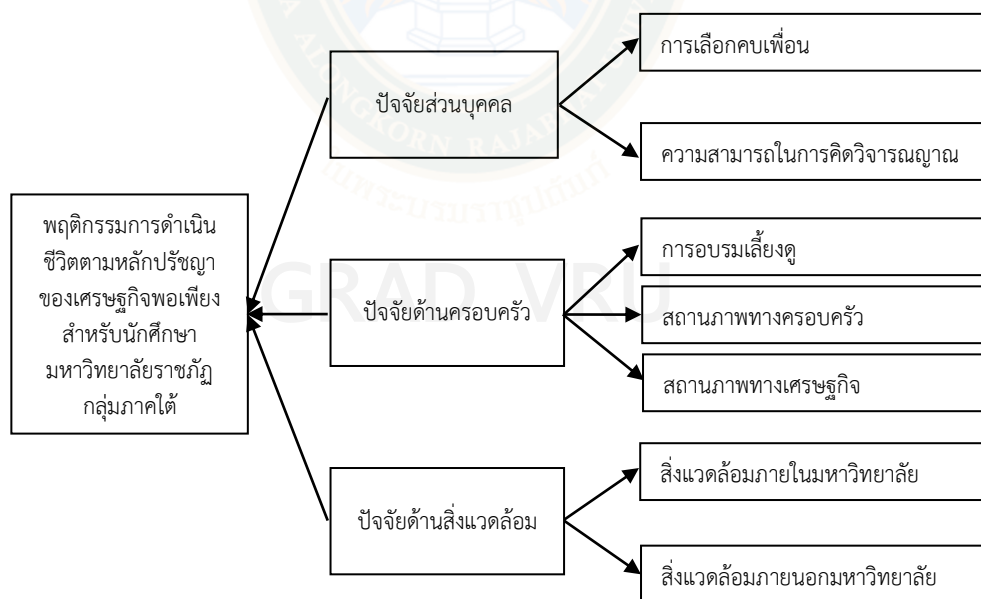
ตอนที่ 5 ผู้วิจัยนำเสนอผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่

ตอนที่ 6 ปรับปรุงรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ให้เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์

4.1 ระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

4.1.1 ตอนที่ 1 การศึกษา วิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นร่างกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการสร้างแบบสอบถามปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ซึ่งกรอบแนวคิดเบื้องต้นประกอบด้วยปัจจัยทั้งหมด 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ตัวแปรจำนวน 2 ตัวแปร คือ การเลือกคบเพื่อน และความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณ 2) ปัจจัยด้านครอบครัว ตัวแปรจำนวน 3 ตัวแปร คือ การอบรมเลี้ยงดู สถานภาพทางครอบครัว และสถานภาพทางเศรษฐกิจ และ 3) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ตัวแปรจำนวน 2 ตัวแปร คือ สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย และสิ่งแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย ดังแสดงในภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 กรอบแนวคิดในการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

4.1.2 ตอนที่ 2 การตรวจสอบแบบสอบถามปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถาม ลักษณะการใช้คำถาม ภาษาและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามที่กำหนดให้ และพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่มุ่งวัดหรือค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำแบบสอบถามความคิดเห็นดังกล่าวไปดำเนินการทดลอง (Try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีคุณลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของผู้เชี่ยวชาญ โดยข้อคำถามภายในแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 125 ข้อคำถาม พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยข้อคำถามที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่มุ่งวัด จำนวน 118 ข้อคำถาม และมีค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) รวมทั้งชุดแบบสอบถามเท่ากับ 0.82 ซึ่งมีบางข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้อง ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแบบสอบถามดังกล่าวก่อนดำเนินการทดลอง

4.1.3 ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ และการตรวจสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุ เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะการแจกแจงของตัวแปร โดยใช้สถิติ Multiple Regression ในการทำนายตัวแปร

ผลการตรวจสอบคุณภาพค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามตามแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ จำนวน 118 ข้อคำถาม เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำนวน 300 คน โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.95

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา กล่าวคือ ในกรณีที่เป็นข้อมูลเชิงกลุ่ม (Categorical Data) จะวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงอัตราร้อยละ ซึ่งสามารถแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n = 300)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	95	31.70
หญิง	205	68.30
รวม	300	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. อายุ		
18 ปี	24	8.00
19 ปี	222	74.00
20 ปี	39	13.00
21 ปี	8	2.70
22 ปี	5	1.70
26 ปี	2	0.70
รวม	300	100
3. สาขาวิชาที่นักศึกษากำลังศึกษาในคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1		
คอมพิวเตอร์ศึกษา	22	7.33
ภาษาไทย	34	11.33
ภาษาอังกฤษ	25	8.33
คณิตศาสตร์	41	13.67
เคมี	6	2.00
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	32	10.67
ดนตรีศึกษา	21	7.00
สังคมศึกษา	28	9.33
ศิลปศึกษา	16	5.33
พลศึกษา	27	9.00
จิตวิทยาและการแนะแนว	8	2.68
การศึกษาปฐมวัย	30	10.00
อื่นๆ	10	3.33
รวม	300	100
4. ภูมิลำเนาเดิม (จังหวัด)		
นครศรีธรรมราช	33	11.00
สงขลา	67	22.3
ตรัง	34	11.3
พัทลุง	36	12.00
นราธิวาส	6	2.00
ปัตตานี	4	1.3
สุราษฎร์ธานี	16	5.3
ชลบุรี	1	0.3

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สตรี	24	8.00
ยะลา	4	1.30
กระบี่	30	10.00
ภูเก็ต	34	11.30
พังงา	10	3.30
ศรีสะเกษ	1	0.30
รวม	300	100
5. จำนวนพี่น้องในครอบครัว (จำนวนพี่น้อง)		
ลูกคนเดียว	56	18.7
มีพี่น้อง 1 คน	72	24.00
มีพี่น้อง 2 คน	66	22.00
มีพี่น้อง 3 คน	69	23.00
มีพี่น้อง 4 คน	27	9.00
มีพี่น้องมากกว่า 4 คน	10	3.30
รวม	300	100
6. อาชีพผู้ปกครอง		
ค้าขาย	63	21.00
ทำธุรกิจส่วนตัว	89	29.70
พนักงานบริษัท	4	1.30
รับราชการ	56	18.70
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	8	2.70
อื่นๆ	80	26.70
รวม	300	100
7. รายได้ผู้ปกครองต่อเดือน (รายได้)		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	5	1.70
5,000-10,000 บาท	79	26.30
10,000-20,000 บาท	132	44.00
20,000-30,000 บาท	47	15.70
30,000-40,000 บาท	21	7.00
40,000-50,000 บาท	8	2.70
มากกว่า 50,000 บาท	8	2.70
รวม	300	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8. การออมเงิน		
มีสมุดออม มีจำนวนเงินเหลือ	182	60.70
ไม่มีเงินเหลือเก็บ	65	21.70
ไม่มีสมุดบัญชี	53	17.70
รวม	300	100
9. การใช้บริการเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา การกู้ยืมเงิน (กยศ.)		
กู้เงิน	92	30.70
ไม่กู้เงิน	208	69.30
รวม	300	100
10. ได้รับทุนจากการศึกษาจากหน่วยงานต่างๆ		
ได้รับทุน	15	50.00
ไม่เคยได้รับทุน	285	95.00
รวม	300	100

จากตารางที่ 4.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 68.30 อายุ 19 ปี จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 74.00 สาขาวิชาที่นักศึกษา กำลังศึกษาในคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณิตศาสตร์ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 13.67 ภูมิภาคเดิม จังหวัดสงขลา จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 22.30 จำนวนพี่น้องในครอบครัวมีพี่น้อง 1 คน จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 อาชีพผู้ปกครองทำธุรกิจส่วนตัว จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70 รายได้ผู้ปกครองต่อเดือน (รายได้) 10,000-20,000 บาท จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 การออมเงินมีสมุดออม มีจำนวนเงินเหลือ จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 60.70 การใช้บริการเงิน กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ไม่กู้เงิน จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 69.30 ได้รับทุนจากการศึกษา จากหน่วยงานต่างๆ ไม่เคยได้รับทุน จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00

สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ เป็นการตรวจสอบ ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุ เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะการแจกแจงของ ตัวแปร โดยใช้สถิติ Multiple Regression ในการทำนายตัวแปร โดยการศึกษาพิจารณาข้อมูลจาก ปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย และตัวแปร 7 ตัวแปร สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางที่ 4.2-4.5

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ด้านการพึ่งพาตนเอง

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	b	SE _b	β		
(Constant)	-0.764	0.285		-2.686**	0.008
การเลือกคบเพื่อน	0.011	0.051	0.008	0.205	0.838
การอบรมเลี้ยงดู	0.356	0.062	0.236	5.770**	0.000
สถานภาพทางครอบครัว	0.206	0.045	0.171	4.602**	0.000
สถานภาพทางเศรษฐกิจ	0.273	0.049	0.236	5.575**	0.000
สิ่งแวดล้อมภาพในมหาวิทยาลัย	0.126	0.039	0.272	3.255**	0.001
สิ่งแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย	0.324	0.045	0.335	7.175**	0.000
ความสามารถในการคิด วิจารณ์ญาณ	0.037	0.013	0.099	2.728**	0.007
R = 0.786 ; R ² = 0.617 ; F = 67.224; p-value = 0.000, SE _{est} = ± 0.31887					

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ด้านการพึ่งพาตนเองมีความสัมพันธ์ในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 0.786 และสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตนักศึกษาได้ร้อยละ 67.224 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.31887

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพยากรณ์ พบว่า มีปัจจัยเดียวเท่านั้น คือ การเลือกคบเพื่อน ที่ไม่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตนักศึกษาด้านการพึ่งพาตนเอง ส่วนปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู สถานภาพทางครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมภาพในมหาวิทยาลัย สิ่งแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย และความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณ สามารถพยากรณ์การดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ด้านการบำเพ็ญประโยชน์

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	b	SE _b	β		
(Constant)	0.155	0.298		0.520	0.603
การเลือกคบเพื่อน	0.157	0.054	0.140	2.917**	0.004
การอบรมเลี้ยงดู	0.196	0.065	0.154	3.027**	0.003
สถานภาพทางครอบครัว	0.174	0.047	0.172	3.724**	0.000
สถานภาพทางเศรษฐกิจ	0.247	0.051	0.253	4.832**	0.000
สิ่งแวดล้อมภาพในมหาวิทยาลัย	0.137	0.040	0.214	3.391**	0.001
สิ่งแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย	0.045	0.047	0.056	0.961	0.338
ความสามารถในการคิด วิจารณ์ญาณ	0.037	0.014	0.119	2.624**	0.009
R = 0.640 ; R ² = 0.410 ; F = 29.004; p-value = 0.000, SE _{est} = ± 0.33382					

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ด้านการบำเพ็ญประโยชน์มีความสัมพันธ์ในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 0.640 และสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตนักศึกษาได้ร้อยละ 29.004 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.33382

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพยากรณ์ พบว่า มีสองปัจจัยเท่านั้น คือ ค่าคงที่และสิ่งแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย ที่ไม่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตนักศึกษาด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ส่วนปัจจัยด้านการเลือกคบเพื่อน การอบรมเลี้ยงดู สถานภาพทางครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมภาพในมหาวิทยาลัย และความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณสามารถพยากรณ์การดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	b	SE _b	β		
(Constant)	-0.638	0.364		-1.752	0.081
การเลือกคบเพื่อน	0.111	0.066	0.070	1.680	0.094
การอบรมเลี้ยงดู	0.122	0.079	0.068	1.538	0.125
สถานภาพทางครอบครัว	0.070	0.057	0.049	1.230	0.220
สถานภาพทางเศรษฐกิจ	0.337	0.063	0.245	5.386**	0.000
สิ่งแวดล้อมภาพในมหาวิทยาลัย	0.305	0.049	0.339	6.175**	0.000
สิ่งแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย	0.259	0.058	0.225	4.477**	0.000
ความสามารถในการคิด วิจารณ์ญาณ	0.057	0.017	0.130	3.323**	0.001
R = 0.746 ; R ² = 0.556 ; F = 52.223; p-value = 0.000, SE _{est} = ± 0.40839					

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันมีความสัมพันธ์ในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาคูณเป็น 0.746 และสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตนักศึกษาได้ร้อยละ 52.223 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.40839

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพยากรณ์ พบว่า มีสิ่งปัจจัย คือ ค่าคงที่ การเลือกคบเพื่อน การอบรมเลี้ยงดู และสถานภาพทางครอบครัว ที่ไม่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตนักศึกษาด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนปัจจัยด้านการ สถานภาพทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมภาพในมหาวิทยาลัย สิ่งแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย และความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณ สามารถพยากรณ์การดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้โดยรวม

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	b	SE _b	β		
(Constant)	-0.447	0.243		-1.841	0.067
การเลือกคบเพื่อน	0.086	0.044	0.072	1.968	0.050
การอบรมเลี้ยงดู	0.233	0.053	0.171	4.430**	0.000
สถานภาพทางครอบครัว	0.154	0.038	0.141	4.022**	0.000
สถานภาพทางเศรษฐกิจ	0.285	0.042	0.273	6.841**	0.000
สิ่งแวดล้อมภาพในมหาวิทยาลัย	0.186	0.033	0.272	5.653**	0.000
สิ่งแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย	0.220	0.039	0.252	5.694**	0.000
ความสามารถในการคิด วิจารณ์ญาณ	0.043	0.011	0.130	3.774**	0.000
R = 0.811 ; R ² = 0.657 ; F =80.038; p-value = 0.000, SE _{est} = ±1.851					

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยรวมมีความสัมพันธ์ในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 0.811 และสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตนักศึกษาได้ร้อยละ 65.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ±1.851

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพยากรณ์ พบว่า มีปัจจัยเดียวเท่านั้น คือ การเลือกคบเพื่อน ที่ไม่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตนักศึกษา ส่วนปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู สถานภาพทางครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมภาพในมหาวิทยาลัย สิ่งแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย และความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณ สามารถพยากรณ์การดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.2 ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

การวิจัยในระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม จากข้อค้นพบในระยะที่ 1 มาพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยดำเนินการพัฒนารูปแบบการสอนผ่านการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี หลักการของรูปแบบการสอน กระบวนการจัดกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอน ผลที่คาดว่าจะผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอน คือ ผลการเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 ตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา รวมทั้งวิเคราะห์ผลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 แล้วทำการสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ดังกล่าว

การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการสอนตามทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ซึ่งนำมาใช้เป็นแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการสอนดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการสอนตามแนวคิดการพัฒนาด้านจิตพิสัยของบลูม (Instructional Model Based on Bloom's Affective Domain) (Bloom, 1956; อ้างถึงใน ไพโรจน์ เนียมนาค, 2554) บลูมได้จำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ (Cognitive Domain) ด้านเจตคติและความรู้สึก (Affective Domain) และด้านทักษะ (Psycho-motor Domain) ซึ่งในด้านจิตพิสัยหรือความรู้สึกนั้นผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบการพัฒนาด้านจิตพิสัยของบลูมนี้ ผู้เรียนจะได้รับการปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์จนถึงระดับที่สามารถปฏิบัติได้จนเป็นนิสัย นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้เรียนรู้กระบวนการในการปลูกฝังค่านิยมให้เกิดขึ้น ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปปลูกฝังค่านิยมอื่นๆ ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นต่อไป

โดยบลูมได้นำเสนอแนวคิดดังกล่าวเพื่อใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน แต่ก็สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อช่วยปลูกฝังค่านิยมให้แก่ผู้เรียนได้

บลูมได้จัดชั้นการเรียนรู้ไว้ 5 ชั้น ประกอบด้วย

ชั้นที่ 1 การรับรู้ค่านิยม ผู้สอนจัดประสบการณ์หรือสถานการณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ค่านิยมนั้นอย่างใส่ใจ เช่น เสนอกรณีตัวอย่างที่เป็นประเด็นปัญหาขัดแย้งเกี่ยวกับค่านิยมนั้น คำถามที่ท้าทายความคิดเกี่ยวกับค่านิยมนั้น เป็นต้น ในขั้นนี้ผู้สอนควรพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมต่างๆ เช่น การรับรู้ตัว การเต็มใจรับรู้ และการควบคุมการรับรู้ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 การตอบสนองต่อค่านิยม ผู้สอนจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีโอกาสตอบสนองต่อค่านิยมนั้นในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น ให้พูดแสดงออกความคิดเห็นต่อค่านิยมนั้น ให้ลองทำตามค่านิยมนั้น ให้สัมภาษณ์หรือพูดคุยกับผู้มีค่านิยมนั้น เป็นต้น ในขั้นนี้ผู้สอนควรพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมต่างๆ เช่น การยินยอมตอบสนอง การตั้งใจตอบสนอง และความพึงพอใจในการตอบสนอง เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การเห็นคุณค่าของค่านิยม ผู้สอนจัดประสบการณ์หรือสถานการณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าของค่านิยมนั้น เช่น การให้ลองปฏิบัติตามค่านิยมแล้วได้รับการตอบสนองในทางที่ดี เห็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตนเองหรือบุคคลอื่นที่ปฏิบัติตามค่านิยมนั้น เห็นโทษหรือได้รับโทษจากการละเลยไม่ปฏิบัติตามค่านิยมนั้น เป็นต้น ในขั้นนี้ผู้สอนควรพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมต่างๆ เช่น การยอมรับคุณค่านั้น การชื่นชอบในคุณค่านั้น และความผูกพันในคุณค่านั้น

ขั้นที่ 4 การจัดระบบค่านิยม เมื่อผู้เรียนเห็นคุณค่าของค่านิยมและเกิดเจตคติที่ดีต่อค่านิยมนั้น และมีความโน้มเอียงที่จะรับค่านิยมนั้นมาใช้ในชีวิตของตน ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนพิจารณาค่านิยมนั้นกับค่านิยมหรือคุณค่าอื่นๆ ของตน ในขั้นนี้ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมสำคัญ เช่น การสร้างมโนทัศน์ในคุณค่านั้น และการจัดระบบในคุณค่านั้น เป็นต้น

ขั้นที่ 5 การสร้างลักษณะนิสัย ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามค่านิยมนั้นอย่างสม่ำเสมอโดยติดตามผลการปฏิบัติและให้ข้อมูลป้อนกลับและการเสริมแรงเป็นระยะๆ จนกระทั่งผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จนเป็นนิสัย ในขั้นนี้ผู้สอนควรพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมๆ เช่น การมีหลักยึดในการตัดสินใจ การปฏิบัติตามหลักยึดนั้นจนเป็นนิสัย เป็นต้น ซึ่งไม่สามารถทำได้ในระยะเวลาอันสั้น ต้องอาศัยเวลา โดยเฉพาะในขั้นที่ 4 และ 5 ต้องการเวลาในการปฏิบัติ ซึ่งอาจจะมากน้อยแตกต่างกันไปในผู้เรียนแต่ละคน

2. วิธีการศึกษาพฤติกรรม คือ วิธีการที่ถูกนำมาใช้ในการแสวงหาความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับพฤติกรรม ซึ่งวิชาใดๆ ที่มีความเป็นศาสตร์ จะนำวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการแสวงหาความรู้ทั้งสิ้น ซึ่งวิธีการทางวิทยาศาสตร์นี้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ กำหนดปัญหา ตั้งสมมติฐาน รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล ตามลำดับ ขั้นตอนดังกล่าวเป็นแนวทางสำหรับวิธีการศึกษาพฤติกรรมโดยต้องดำเนินการตาม แม้ว่าแต่ละวิธีจะมีรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกันไปก็ตาม สำหรับวิธีการศึกษาพฤติกรรมกระทำได้หลายวิธี ตามลักษณะของพฤติกรรมที่ศึกษา (ลักษณะ สิริวัฒน์, 2544) ดังนี้

1. การทดลอง (Experimental Method) เป็นการศึกษาพฤติกรรมในทางจิตวิทยาที่เป็นวิทยาศาสตร์สูงมาก โดยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างเหตุการณ์สอง เหตุการณ์ และเหตุการณ์ที่เป็นเหตุ เรียกว่า ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ส่วนเหตุการณ์ที่เป็นผล เรียกว่า ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ผู้ทดลองต้องตั้งสมมติฐานก่อนแล้วทำการทดลอง การทดลองมี 2 ลักษณะ คือ การทดลองในห้องปฏิบัติการ และการทดลองภาคสนาม ในการทดลองแต่ละครั้งต้องคำนึงถึงการปฏิบัติซ้ำ หมายความว่า การกระทำซ้ำอีกครั้งแม้ว่าบุคคลและสถานที่ต่างกันได้ผลอย่างเดิมทุกครั้ง นักจิตวิทยาควรทำการทดลองซ้ำหลายๆ ครั้งเพื่อให้ได้ผลอย่างเดิมเพื่อให้เกิดความมั่นใจ

2. การสำรวจ (Survey Method) เป็นการศึกษาในเชิงวิทยาศาสตร์เช่นกัน แม้ว่าจะไม่เข้มข้นนักก็ยังมีวิธีการศึกษาตัวแปรเหมือนการทดลอง แต่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจะเป็นเหตุเป็นผลแก่กันไม่ได้ และผู้ศึกษาไม่มีการจัดกระทำต่อตัวแปร กระทำเพียงแค่ศึกษาตัวแปรอย่างมีระบบในสถานการณ์ที่พบ การสำรวจจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือ ที่มีทั้งความเชื่อถือได้ (Reliability) ความเที่ยงตรง (Validity) รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร

3. วิธีการตรวจสอบจิตตนเอง (Introspection Method) วิธีการตรวจสอบจิตตนเอง หรือวิธีการพินิจภายในนี้ หมายถึง วิธีการที่บุคคลสังเกตตนเองหรือสำรวจตนเอง โดยการให้บุคคลพิจารณาความรู้สึกของตนเอง สำรวจตรวจสอบตนเอง แล้วรายงานถึงสาเหตุและความรู้สึกของตนเองออกมา ซึ่งในการตรวจสอบจิตตนเอง บางครั้งอาจใช้วิธีการนี้ย้อนทบทวนไปถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และฝังใจหรือประทับใจในอดีต อาจกลายเป็นปมขัดแย้ง ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดพฤติกรรมนั้นๆ

4. วิธีทางคลินิก (Clinical Method) เป็นการศึกษาพฤติกรรมแบบลึก (In-Depth Study) รายใดรายหนึ่งโดยใช้เครื่องมือหลายๆ อย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลหลายๆ ด้าน และใช้ระยะเวลาเวลานานเพื่อให้ทราบสาเหตุของพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ ตลอดจนได้ข้อความรู้ใหม่ๆ ที่จะนำไปใช้กับกรณีอื่นๆ ได้ นักจิตวิทยาจะไม่เพียงแต่ศึกษาเรื่องตามที่คนไข้เล่าให้ฟังเท่านั้น ยังต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์ในอดีตซึ่งประวัติ ศึกษาความสัมพันธ์ในครอบครัวและสิ่งแวดล้อมเพื่อดูภูมิหลังทางสังคม โดยใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น การทดสอบ การศึกษารายกรณี การสังเกต การสัมภาษณ์ สังคมมิติ การทดสอบทางจิตวิทยา อาทิ การทดสอบบุคลิกภาพ การฉายจิต เพื่อศึกษาเจตคติ ความต้องการทางอารมณ์และทางจิตใจ เพื่อดูสาเหตุของความผิดปกติทางบุคลิกภาพนั้นๆ ว่ามีสาเหตุที่แท้จริงมาจากอะไร

5. การสังเกตอย่างมีระบบ (Systematic Observation) พฤติกรรมเป็นจำนวนไม่น้อยจำเป็นต้องศึกษาในสถานการณ์ปกติที่สถานการณ์นั้นเกิดขึ้น โดยการเฝ้าสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเรียกว่า การสังเกตอย่างมีระบบวิธีการนี้ต้องนิยามพฤติกรรมที่จะสังเกตให้ชัดเจนและวัดได้ เรียกว่า นิยามปฏิบัติการ (Operational Definition) การสังเกตเป็นวิธีการที่มีความชัดเจน ง่าย และสะดวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้สังเกตว่าจะมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะความชำนาญ มีความสามารถในการสังเกตมากน้อยแค่ไหน สิ่งเหล่านี้ผู้สังเกตควรได้รับการฝึกฝนการสังเกตมาเป็นอย่างดี การสังเกตที่ดีนั้นจะต้องมีจุดมุ่งหมายว่าจะสังเกตเรื่องอะไร สังเกตไปทำไม จะต้องทำการสังเกตโดยไม่ให้กลุ่มตัวอย่างรู้ตัวว่ามีใครคอยสังเกตอยู่ การสังเกตอาจใช้เครื่องมือช่วยบันทึกรายละเอียดด้วย เช่น เครื่องบันทึกเสียง การถ่ายภาพยนตร์ เครื่องมือตรวจนับผู้มาใช้บริการของห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

6. การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) การใช้แบบสอบถามเหมาะสำหรับใช้ในการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลที่มีจำนวนมากๆ และต้องการคำตอบอย่างรวดเร็ว ทำให้ประหยัดเวลาค่าใช้จ่ายอื่นๆ แบบสอบถามที่ใช้จะต้องเป็นเครื่องมือที่มีความเป็นมาตรฐาน มีคุณภาพ มีความเที่ยงตรง มีความเชื่อมั่นได้ สามารถวัดในสิ่งที่เราต้องการจะวัด ในการให้ตอบแบบสอบถามมักจะถามเกี่ยวกับเจตคติ เกี่ยวกับความคิดเห็น เมื่อรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามได้แล้วก็

จะใช้วิธีการทางสถิติวิจัยหาคำตอบออกมา เพื่อให้ได้ผลที่ชัดเจนขึ้น ควรนำวิธีการอื่นมาใช้ตรวจสอบอีกครั้ง เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต เป็นต้น

วิธีการศึกษาทางจิตวิทยาต่างๆ เหล่านี้ไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุด การนำไปใช้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของผู้ใช้เป็นสำคัญ วิธีการสังเกต การสำรวจ การใช้แบบสอบถาม และการทดลอง มักใช้ศึกษากับกลุ่มคนจำนวนมากๆ และมักเป็นการศึกษาเพื่อหาความรู้ โดยไม่สนใจพฤติกรรมเฉพาะตัวบุคคล ส่วนวิธีการทดสอบ การตรวจสอบจิตตนเอง และการศึกษาประวัติรายกรณี มักใช้ในทางคลินิกเพื่อทำความเข้าใจ หรือแก้ปัญหาเฉพาะบุคคล

3. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นับเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ชีวิตดำเนินไปในทางสายกลางที่เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีความเป็นอยู่อันเรียบง่ายของคนไทย ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประชาชนทุกระดับ ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร และระดับประเทศได้ โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไปและต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม คิดถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างถ่วงถ่วงโดยคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3. ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันท่วงที

เงื่อนไขสำคัญเพื่อให้เกิดความพอเพียงการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ต้องอาศัยทั้งเงื่อนไขคุณธรรม หลักวิชา และเงื่อนไขชีวิตเป็นพื้นฐาน

1. เงื่อนไขคุณธรรม เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีความซื่อสัตย์สุจริต รู้รัก สามัคคี ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ และรู้จักแบ่งปันให้ผู้อื่น

2. เงื่อนไขหลักวิชา อาศัยความรู้ รอบคอบและระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้วางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน

3. เงื่อนไขชีวิต ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน มีความเพียร มีสติ และปัญหาบริหารจัดการการใช้ชีวิตโดยใช้หลักวิชาและคุณธรรมเป็นแนวทางพื้นฐาน

4.2.2 ตอนที่ 2 การสังเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นตอนการนำข้อค้นพบจากการศึกษาทฤษฎีวรรณกรรม และผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ เพื่อนำมาสรุปและทำการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ผลการสังเคราะห์ข้อมูลการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ เพื่อจัดสร้างเอกสารกิจกรรมประกอบการสอน ซึ่งประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน แผนที่ 1 ความเป็นมา ความสำคัญ และความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง แผนที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แผนที่ 3 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแผนที่ 4 การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน 2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบสังเกตพฤติกรรมนักศึกษา 4) แบบบันทึกพฤติกรรมนักศึกษา และ 5) แบบสัมภาษณ์นักศึกษา

4.2.3 ตอนที่ 3 การนำรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในร่างรูปแบบการศึกษาดังกล่าว โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบการสอนกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่มุ่งวัดหรือค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยใช้แบบสอบถามความสอดคล้องชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ โดยกำหนดคะแนนสอดคล้อง = +1 คะแนน ไม่แน่ใจ = 0 คะแนน และไม่สอดคล้อง = -1 คะแนน เพื่อหาดัชนีค่าความสอดคล้อง (IOC) รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยรวมมีค่าดัชนีความสอดคล้อง หรือมีค่า IOC = 0.95 สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 การหาดัชนีค่าความสอดคล้องของรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

รายการประเมิน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3	4	5			
1. ความเหมาะสมสอดคล้องของรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ (แผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ เอกสารประกอบการสอน และ ขั้นตอนของรูปแบบการสอน)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. ความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ ไปใช้ (แผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ เอกสารประกอบการสอน และ ขั้นตอนของรูปแบบการสอน)	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
3. ความเหมาะสมสอดคล้องของรูปแบบการสอนที่สร้างขึ้นกับการเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. ความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหา รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ผลการประเมินรวม	3	4	4	4	4	19	0.95	ใช้ได้

ข้อค้นพบจากการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญสามารถนำมาสรุปได้ดังนี้

1. ความสอดคล้องของรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ รูปแบบการสอนดังกล่าวมีกระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบ 4 ขั้นตอน ซึ่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนดังนี้ ขั้นการวางแผนการจัดการเรียนรู้ตามธรรมชาติและสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ขั้นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ขั้นพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ และขั้นเพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติ โดยรวมรูปแบบการสอนดังกล่าวมีความเหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและเนื้อหาวิชาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีการจัดการเรียนการสอนอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้นการใช้หลักการของ NOKS Model มาเป็นลำดับขั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสม โดยหลักการของ NOKS Model มีรายละเอียดของขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้น N: Natural การวางแผนการจัดการเรียนรู้จากธรรมชาติและสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ 2 ขั้น O: Opportunity การสร้างโอกาสในการเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง เพื่อให้ตอบสนองต่อการรับรู้พฤติกรรมที่พึงประสงค์

ขั้นที่ 3 ขั้น K: Knowledge การพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ โดยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เห็นคุณค่าและจัดระบบของพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ขั้นที่ 4 ขั้น S: Skill การเพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมให้กับผู้เรียนในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ซึ่งมีหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เนื้อหา และผลการเรียนรู้ ที่ชัดเจนต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ได้คุณลักษณะของนักศึกษาตามที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมรูปแบบการสอนมีความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นไปใช้

3. ความเหมาะสมสอดคล้องของรูปแบบการสอนที่สร้างขึ้นกับการเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยภาพรวมรูปแบบการสอนดังกล่าวมีความเหมาะสมสอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ต้องการให้คนมีความพอเหมาะพอควร มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี เพื่อให้เป็นคนที่มีคุณลักษณะที่ดี มีความรู้คู่คุณธรรม

4. ความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหา รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยภาพรวมควรจัดกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ให้นักศึกษานำความรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด และมุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติทั้งที่บ้านและมหาวิทยาลัย เพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งในการใช้ชีวิตประจำวันของนักศึกษา

4.2.4 ตอนที่ 4 การปรับปรุงรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ผลการปรับปรุงรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ตามหลักทฤษฎีแนวคิด จากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง และจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ สามารถแสดงผลการพัฒนารูปแบบการสอนที่เรียกว่า NOKS Model มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามธรรมชาติ หรือเรียนรู้จากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน และเป็นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง โดยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ จนผู้เรียนเกิดทักษะในการปฏิบัติกิจกรรม และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่พึงประสงค์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม รายละเอียดดังนี้

N: (Natural) หมายถึง การเรียนรู้ตามธรรมชาติซึ่งเป็นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงตามความสนใจทั้งภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย ที่สามารถนำมาบูรณาการใช้ในการเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม

O: (Opportunity) หมายถึง การสร้างโอกาสในการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนทุกขั้นตอน ตลอดจนให้ผู้เรียนได้เสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่

ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม โดยสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันทั้งภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย

K: (Knowledge) หมายถึง การให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม จนเกิดความตระหนักในการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

S: (Skill) หมายถึง การเพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมให้กับผู้เรียน ในด้านความสามารถในการวางแผน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบ และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จนเกิดเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม

องค์ประกอบของรูปแบบการสอน ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน แผนที่ 1 ความเป็นมา ความสำคัญ และความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง แผนที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แผนที่ 3 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแผนที่ 4 การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบสังเกตพฤติกรรมนักศึกษา 4) แบบบันทึกพฤติกรรมนักศึกษา และ 5) แบบสัมภาษณ์นักศึกษา โดยใช้ NOKS Model มาเป็นลำดับขั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

4.3 ระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมตามดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมตามดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ผู้วิจัยได้ทดลองสอนตามรูปแบบการสอน แล้วศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยใช้รูปแบบการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งทางการเรียนการสอนในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตามกระบวนการเรียนรู้รูปแบบการสอน NOKS Model ซึ่งรูปแบบการสอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อผลสัมฤทธิ์ในการเสริมสร้างพฤติกรรมตามดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จึงจัดการเรียนการสอนที่เน้นพฤติกรรมอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสำคัญ ผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมตามดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้สามารถอธิบายได้ตามรายละเอียดดังนี้

4.3.1 ตอนที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความรู้ก่อนการใช้รูปแบบ ด้วยแบบทดสอบก่อนการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

การศึกษาผลการทดสอบก่อน (Pre-test) การใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จากการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางที่ 4.7-4.8

ตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบก่อนการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

กลุ่มตัวอย่างคนที่	คะแนนเต็ม	คะแนนก่อนการใช้รูปแบบการสอน	ร้อยละ
1	20	11	55.00
2	20	13	65.00
3	20	10	50.00
4	20	14	70.00
5	20	12	60.00
6	20	10	50.00
7	20	13	65.00
8	20	12	60.00
9	20	11	55.00
10	20	9	45.00
11	20	14	70.00
12	20	13	65.00
13	20	14	70.00
14	20	13	65.00
15	20	13	65.00
16	20	12	60.00
17	20	14	70.00
18	20	13	65.00
19	20	10	50.00
20	20	12	60.00
21	20	14	70.00
22	20	11	55.00
23	20	9	45.00

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

กลุ่มตัวอย่างคนที่	คะแนนเต็ม	คะแนนก่อนการใช้รูปแบบการสอน	ร้อยละ
24	20	12	60.00
25	20	11	55.00
26	20	13	65.00
27	20	14	70.00
28	20	10	50.00
29	20	10	50.00
30	20	12	60.00
31	20	13	65.00
32	20	9	45.00
33	20	13	65.00
34	20	10	50.00
35	20	14	70.00
36	20	13	65.00
37	20	11	55.00
38	20	13	65.00
39	20	12	60.00
40	20	12	60.00
ค่าเฉลี่ย	20	11.97	59.87

จากตาราง 4.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการใช้รูปแบบการสอนรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 14 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ของคะแนนเต็ม รองลงมา มีคะแนนเท่ากับ 13 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 65.00 ของคะแนนเต็ม ส่วนนักศึกษาที่มีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45.00 ของคะแนนเต็ม

ตารางที่ 4.8 สรุปผลการทดสอบก่อนการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

การทดลองใช้	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D	ร้อยละ
ก่อนการใช้รูปแบบการสอน	40	20	11.97	1.56	59.87

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า ก่อนการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.97 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 1.56

4.3.2 ตอนที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบก่อนการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนการใช้รูปแบบ (Pre-test)

การศึกษาผลการทดสอบหลัง (Post-test) การใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จากการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางที่ 4.9-4.10

ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบหลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

กลุ่มตัวอย่างคนที่	คะแนนเต็ม	คะแนนหลังการใช้รูปแบบการสอน	ร้อยละ
1	20	14	70.00
2	20	16	80.00
3	20	11	55.00
4	20	17	85.00
5	20	16	80.00
6	20	13	65.00
7	20	15	75.00
8	20	16	80.00
9	20	17	85.00
10	20	14	70.00
11	20	18	90.00

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

กลุ่มตัวอย่างคนที่	คะแนนเต็ม	คะแนนหลังการใช้รูปแบบการสอน	ร้อยละ
12	20	15	75.00
13	20	17	85.00
14	20	16	80.00
15	20	18	90.00
16	20	15	75.00
17	20	19	95.00
18	20	15	75.00
19	20	14	70.00
20	20	17	85.00
21	20	18	90.00
22	20	14	70.00
23	20	13	65.00
24	20	16	80.00
25	20	15	75.00
26	20	15	75.00
27	20	17	85.00
28	20	14	70.00
29	20	15	75.00
30	20	17	85.00
31	20	16	80.00
32	20	12	60.00
33	20	17	85.00
34	20	18	90.00
35	20	17	85.00
36	20	15	75.00
37	20	14	70.00
38	20	17	85.00
39	20	15	75.00
40	20	14	70.00
ค่าเฉลี่ย	20	15.55	77.75

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 19 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 95.00 ของคะแนนเต็ม รองลงมาได้คะแนนเท่ากับ 18 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ของคะแนนเต็ม ส่วนนักศึกษาที่มีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 11 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 55.00 ของคะแนนเต็ม

ตารางที่ 4.10 สรุปผลการทดสอบหลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

การทดลองใช้	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ
หลังการใช้รูปแบบการสอน	40	20	15.55	1.77	77.75

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า หลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.55 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 1.77

4.3.3 ตอนที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design

การศึกษาเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบก่อน (Pre-test) การใช้รูปแบบการสอนและการทดสอบหลัง (Post-test) การใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จากการเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบ โดยการใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางที่ 4.11-4.12

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

กลุ่มตัวอย่าง คนที่	คะแนน เต็ม	คะแนนก่อน การใช้ รูปแบบการ สอน	คะแนนหลัง การใช้รูปแบบ การสอน	ผลต่างก่อน และหลังการใช้ รูปแบบการ สอน	ร้อยละของ ผลต่างก่อนและ หลังการใช้ รูปแบบการสอน
1	20	11	14	3	15.00
2	20	13	16	3	15.00
3	20	10	11	1	5.00
4	20	14	17	3	15.00
5	20	12	16	4	20.00
6	20	10	13	3	15.00
7	20	13	15	2	10.00
8	20	12	16	4	20.00
9	20	11	17	6	30.00
10	20	9	14	5	25.00
11	20	14	18	4	20.00
12	20	13	15	2	10.00
13	20	14	17	3	15.00
14	20	13	16	3	15.00
15	20	13	18	5	25.00
16	20	12	15	3	15.00
17	20	14	19	5	25.00
18	20	13	15	2	10.00
19	20	10	14	4	20.00
20	20	12	17	5	25.00
21	20	14	18	4	20.00
22	20	11	14	3	15.00
23	20	9	13	4	20.00
24	20	12	16	4	20.00
25	20	11	15	4	20.00
26	20	13	15	2	10.00
27	20	14	17	3	15.00

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

กลุ่มตัวอย่าง คนที่	คะแนน เต็ม	คะแนนก่อน การใช้ รูปแบบการ สอน	คะแนนหลัง การใช้รูปแบบ การสอน	ผลต่างก่อน และหลังการใช้ รูปแบบการ สอน	ร้อยละของ ผลต่างก่อนและ หลังการใช้ รูปแบบการสอน
28	20	10	14	4	20.00
29	20	10	15	5	25.00
30	20	12	17	5	25.00
31	20	13	16	3	15.00
32	20	9	12	3	15.00
33	20	13	17	4	20.00
34	20	10	18	8	40.00
35	20	14	17	3	15.00
36	20	13	15	2	10.00
37	20	11	14	3	15.00
38	20	13	17	4	20.00
39	20	12	15	3	15.00
40	20	12	14	2	10.00
ค่าเฉลี่ย	20	11.97	15.55	3.57	17.85

จากตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบก่อนการใช้รูปแบบการสอนและการทดสอบหลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยมีผลต่างของคะแนนสูงสุดเท่ากับ 8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ของคะแนนเต็ม รองลงมามีผลต่างของคะแนนเท่ากับ 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ของคะแนนเต็ม ส่วนนักศึกษาที่มีผลต่างของคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ของคะแนนเต็ม เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า นักศึกษามีผลต่างของคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 17.85 ของคะแนนเต็ม

ตารางที่ 4.12 สรุปผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

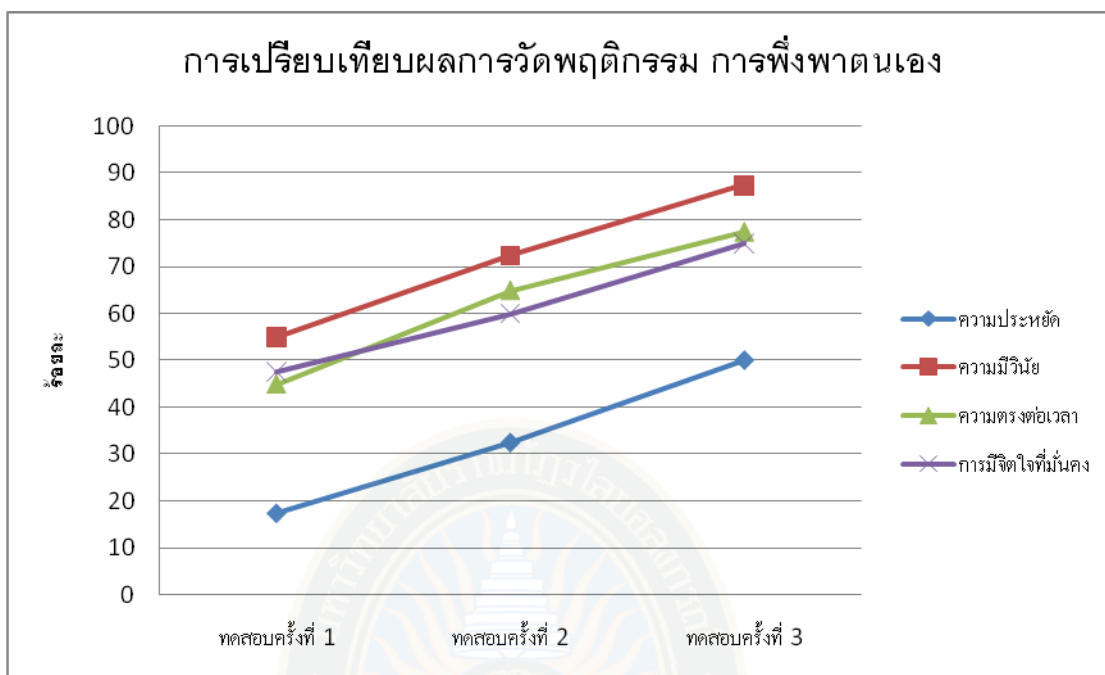
การทดลองใช้	n	df	\bar{X}	S.D.	t	p
ก่อนการใช้รูปแบบการสอน	40	39	11.97	1.56	17.41*	2.73
หลังการใช้รูปแบบการสอน	40	39	15.55	1.77		

*p < 0.05

เมื่อวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ พบว่า หลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

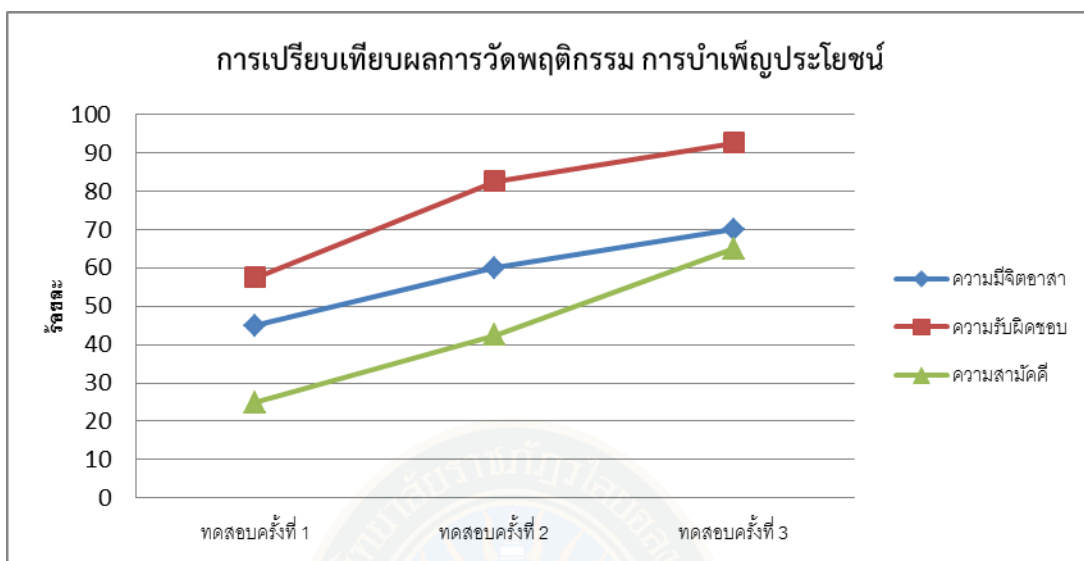
4.3.4 ตอนที่ 4 การพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของการใช้รูปแบบการสอน โดยการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้และวิเคราะห์โดยใช้รูปแบบของการวัดซ้ำ (Repeated Measures Designs) วัดซ้ำโดยกำหนดช่วงเวลาในการวัด 3 ครั้ง โดยมีระยะเวลาเป็นช่วง 1 สัปดาห์

การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ในการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพึ่งตนเอง การบำเพ็ญประโยชน์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังภาพที่ 4.2-4.4

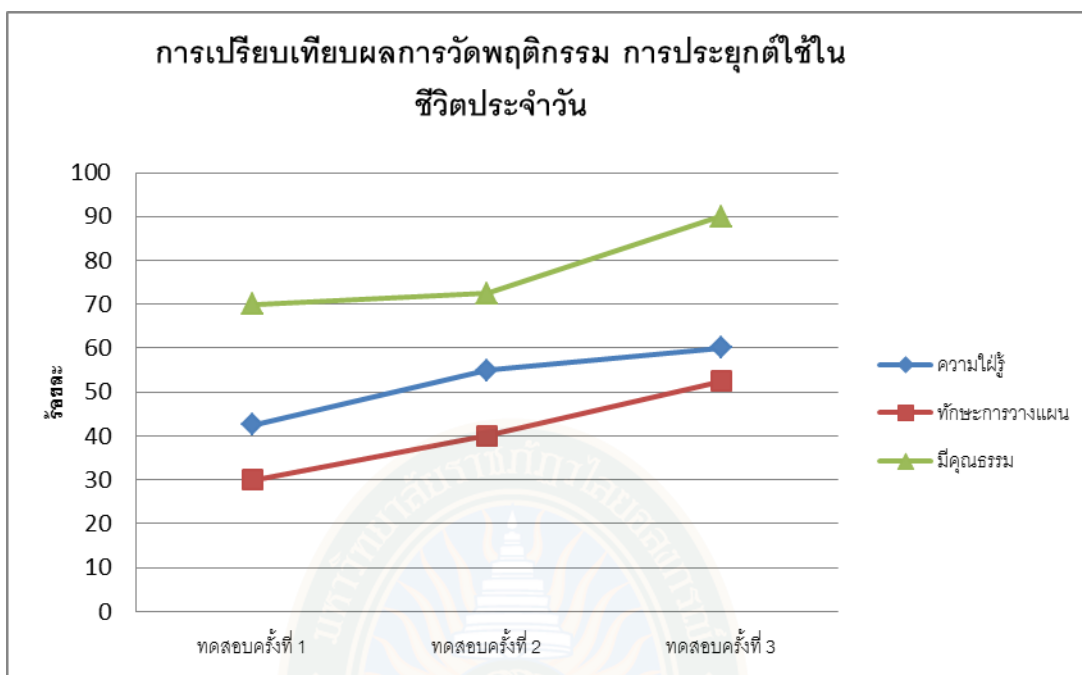
ภาพที่ 4.2 การเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านการพึงพาตนเอง

จากภาพที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เมื่อนำมาเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านการพึ่งตนเอง ด้วยการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ จำนวน 3 ครั้ง พบว่า ความมีวินัย นักเรียนมีพฤติกรรมสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 55.00 72.50 และ 87.50 ตามลำดับ รองลงมาความตรงต่อเวลา นักเรียนมีพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 45.00 65.00 และ 77.50 ตามลำดับ และการมีจิตใจที่มั่นคง นักเรียนมีพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 47.50 60.00 และ 75.00 ตามลำดับ ส่วนความประหยัด นักเรียนมีพฤติกรรมต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.50 32.50 และ 50.00 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาโดยรวม ความมีวินัย ความตรงต่อเวลา และความประหยัด นักเรียนมีพฤติกรรมเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 32.50 เท่ากัน ส่วนการมีจิตใจที่มั่นคง นักเรียนมีพฤติกรรมเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.50

ภาพที่ 4.3 การเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านการบำเพ็ญประโยชน์

จากภาพที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เมื่อนำมาเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ด้วยการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ จำนวน 3 ครั้ง พบว่า ความรับผิดชอบ นักเรียนมีพฤติกรรมสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.50 82.50 และ 92.50 ตามลำดับ รองลงมาความมีจิตอาสา นักเรียนมีพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 45.00 60.00 และ 70.00 ตามลำดับ ส่วนความสามัคคี นักเรียนมีพฤติกรรมต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.00 42.50 และ 65.00 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาโดยรวม ความสามัคคี นักเรียนมีพฤติกรรมเพิ่มขึ้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนความมีจิตอาสา นักเรียนมีพฤติกรรมเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.00

ภาพที่ 4.4 การเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

จากภาพที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เมื่อนำมาเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ด้วยการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ จำนวน 3 ครั้ง พบว่า มีคุณธรรม นักเรียนมีพฤติกรรมสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.00 72.50 และ 90.00 ตามลำดับ รองลงมาความรู้ นักเรียนมีพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 42.50 55.00 และ 60.00 ตามลำดับ ส่วนทักษะการวางแผน นักเรียนมีพฤติกรรมต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.00 40.00 และ 52.50 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาโดยรวม ทักษะการวางแผน นักเรียนมีพฤติกรรมเพิ่มขึ้น มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.50 ส่วนความรู้ นักเรียนมีพฤติกรรมเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.50

4.3.5 ตอนที่ 5 ผู้วิจัยนำเสนอผลการประเมินด้วยแบบบันทึกพฤติกรรม และแบบสัมภาษณ์ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จากการใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้และแบบสัมภาษณ์ ในการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพึ่งตนเอง การบำเพ็ญประโยชน์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

การพึ่งพาตนเอง นักศึกษากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่อง ความประหยัด ซึ่งพิจารณาได้จากพฤติกรรมที่ปฏิบัติตลอดระยะเวลาของการทดลองใช้รูปแบบการสอน นักศึกษาเห็นว่าเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวและเกิดประโยชน์กันตนเองในทันที ตลอดจนนักศึกษาหลายคนให้เหตุผลว่าตนเองเพิ่งเริ่มจากบ้านมาเรียนที่มหาวิทยาลัย ครอบครัวยังว่างแผนการใช้จ่ายเงินเอง นักศึกษาจึงต้อง

ประหยัดเพื่อให้เงินที่ทางครอบครัวส่งมาให้พอใช้ในแต่ละเดือน เช่น การใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น ควบคุมตนเองไม่ให้ฟุ่มเฟือย มีการเก็บออมเงินประจำวัน มีการใช้ทรัพยากรเช่นน้ำ – ไฟอย่างประหยัด ปลุกฝึกสวนครัวไว้รับประทานที่บ้านหรือหอบอก ไปทางเดียวกันใช้รถทางเดียวกัน ตลอดจนรีดผ้าครั้งละสัปดาห์ และทำบัญชีรายรับรายจ่ายด้วยตนเอง เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถรับรู้ได้โดยตรงกับผู้ปฏิบัติ เรื่องความมีวินัย นักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีและสำคัญ เพราะนอกจากจะเป็นประโยชน์กับตนเองแล้วยังเป็นประโยชน์กับสังคมโดยรวม เช่น การเคารพกฎจราจร การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของสังคม มีการตั้งใจเรียน มีการจัดตารางเรียนก่อนมาเรียน การทบทวนอ่านหนังสือก่อนและหลังการเรียน เป็นต้น เรื่องความตรงต่อเวลา เป็นสิ่งที่ดีเช่นเดียวกันที่จะทำให้ลดข้อผิดพลาดต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวกับตนเองโดยตรงและเกี่ยวกับผู้อื่น เช่น การรักษาเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ การรักษาเวลาในการนัดหมายกับผู้อื่น รวมทั้งเรื่องของเวลาในการปฏิบัติชีวิตประจำวัน นอกจากความตรงต่อเวลาแล้ว นักศึกษายังให้ความคิดว่าการบริหารเวลาก็คจะเป็นประโยชน์กับตนเองเป็นอย่างมาก ต่อการทำกิจกรรมต่างๆ ตามเวลาที่วางอยู่ให้เป็นประโยชน์ ส่วนเรื่องการมีจิตใจที่มั่นคง นักศึกษากลุ่มตัวอย่างคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีและต้องการปฏิบัติ โดยนักศึกษาให้ข้อคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่ต้องการทำ คือ เรื่องการตั้งใจเรียนและทำงานพิเศษอย่างตั้งใจ เรื่องของการไม่หลงกับเร้าที่อยู่รอบตัวเรา โดยเฉพาะมีจิตใจที่เข้มแข็งไม่หลงเสพยาเสพติดและของมีเงินมาตามคำชักชวนของผู้อื่น ตลอดจนการมีจิตใจที่เข้มแข็งไม่ถูกชักนำไปในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร ซึ่งเรื่องนี้นักศึกษาเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีที่สำคัญที่สุด

การบำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่ช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบ สังคมมีความสุข ลดความขัดแย้งในสังคม ประเด็นที่นักศึกษากลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจในการพัฒนาพฤติกรรมมาก คือ เรื่องความสามัคคี นักศึกษากลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเป็นสิ่งที่ทำให้การทำงานต่างๆ สำเร็จไปได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการทำงานกลุ่มในกระบวนการเรียนการสอน จะร่วมมือกันทำงานเป็นทีม และรับผิดชอบต่อความสำเร็จของทีม ซึ่งผลสำเร็จของงานจะสร้างประโยชน์ให้กับตนเองและผู้อื่นโดยส่วนรวม เรื่องความรับผิดชอบ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างคิดว่าเป็นเรื่องที่ดีที่บุคคลทุกคนควรรับผิดชอบต่อการศึกษาซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของตน ตลอดจนรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เต็มกำลังความสามารถของตนเอง โดยลำดับความสำคัญของงานและลงมือทำงานตามลำดับอย่างตั้งใจ ซึ่งสิ่งที่นักศึกษาสามารถปฏิบัติได้ดี คือ การรับผิดชอบต่อการศึกษา การรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของแต่ละบุคคล เป็นต้น ส่วนการรับผิดชอบต่อสังคมก็เป็นสิ่งที่ดี เช่น การไม่ทิ้งขยะมูลฝอยในที่ห้ามทิ้ง การสูบบุหรี่ในสถานที่ห้ามสูบ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ นักศึกษาคิดว่าเป็นสิ่งที่ดี ถ้าทุกคนสามารถปฏิบัติได้ ส่วนเรื่องความมีจิตอาสา นักศึกษาให้ความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยากที่สุดในการเสริมสร้างพฤติกรรม เพราะเป็นสิ่งที่รับรู้ได้ด้วยตัวของแต่ละบุคคล สิ่งนี้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างคิดว่าสามารถช่วยได้ คือ เรื่องที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ การช่วยเหลือบุคคลตามที่สามารถช่วยเหลือได้ตามที่ตนเองต้องการช่วยเหลือ ดังนั้นการสร้างเสริมพฤติกรรมในเรื่องความมีจิตอาสา จึงเป็นสิ่งที่จะต้องได้รับการปลูกฝังมาแล้วหรือต้องใช้เวลาที่ต่อเนื่องและยาวนาน

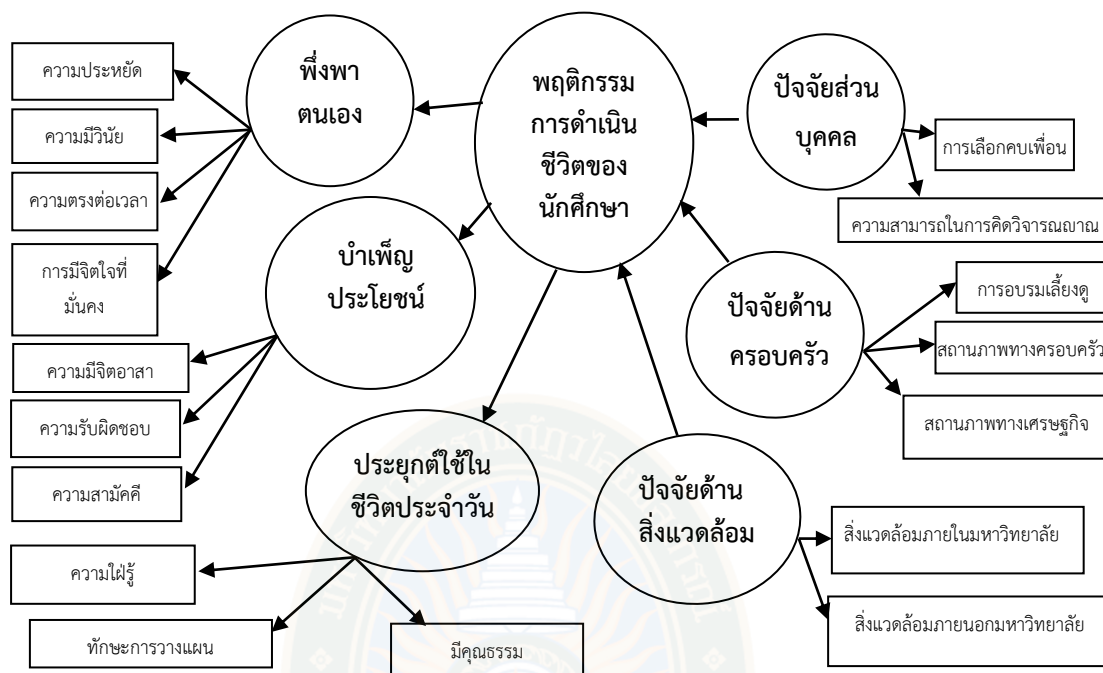
การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นักศึกษากลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องที่สำคัญที่ทุกคนจะต้องเสริมสร้างพฤติกรรมให้เกิดขึ้นในตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องทักษะในการวางแผน นักศึกษามีความคิดเห็นว่าทักษะการวางแผนเป็นสิ่งที่ช่วยให้ทุกอย่างประสบความสำเร็จ

ตามเป้าหมาย และสามารถนำไปใช้ได้กับทุกเรื่องของการดำเนินชีวิต เช่น การวางแผนเรื่องของการเรียน เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น สาเหตุที่นักศึกษาให้ความสำคัญกับทักษะการวางแผน เพราะนักศึกษาเห็นถึงความสำคัญแต่นักศึกษายังขาดทักษะการวางแผนนั่นเอง เรื่องมีคุณธรรม นักศึกษากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญรองลงมา เพราะมองว่าคุณธรรมเป็นเรื่องของส่วนบุคคล เป็นสิ่งที่เสริมสร้างให้เกิดขึ้นยากเช่นกัน แต่นักศึกษาเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีถ้าสามารถเสริมสร้างคุณธรรมให้มีในทุกคน สิ่งที่นักศึกษาสามารถปฏิบัติได้ในขณะนี้ คือ การไม่เบียดเบียนผู้อื่น การทำความดี การรู้จักผิดชอบชั่วดี การยึดมั่นตามคำสอนของศาสนา เป็นต้น ส่วนเรื่องของความใฝ่รู้ เป็นสิ่งที่เสริมสร้างให้เกิดขึ้นได้ยากเช่นกัน ถึงแม้ว่านักศึกษาจะรู้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญในการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันก็ตาม นักศึกษามองว่าความใฝ่รู้ที่ทุกคนต้องมี คือ ความรู้ทางด้านเกี่ยวกับการเรียน ความรู้ทางด้านเทคโนโลยี เป็นสิ่งที่นักศึกษาทุกคนจะต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นกับตนเอง

4.3.6 ตอนที่ 6 ปรับปรุงรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ให้เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์

จากการทดลองใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน พบว่า รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ที่ประกอบด้วย 4 แผน ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาผู้วิจัยจึงได้นำข้อค้นพบในบางเรื่องมาปรับปรุงรูปแบบการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามลักษณะอันพึงประสงค์ ดังแสดงรายละเอียดตามภาพที่ 4.5

GRAD VRU

ภาพที่ 4.5 การเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการวิจัยดังต่อไปนี้ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ 3) เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

5.1 วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

5.1.1 ระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ขั้นที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10-11 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา ประกอบกับแนวคิดที่ได้จากการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วย รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม หัวหน้าศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง ผู้อำนวยการสถานศึกษา และตัวแทนนักศึกษา รวมทั้งสิ้น 10 คน แล้วเก็บประมวลสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ตรวจสอบข้อคำถาม ลักษณะการใช้คำถาม ภาษาและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามที่กำหนดให้ และพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่มุ่งวัดหรือค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำแบบสอบถามความคิดเห็นดังกล่าวไปดำเนินการทดลอง (Try out) กับนักศึกษาที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุ เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และลักษณะการแจกแจงของตัวแปร โดยใช้สถิติ Multiple Regression ในการทำนายตัวแปร โดยใช้โปรแกรม SPSS

5.1.2 ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา รวมทั้งวิเคราะห์ผลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 แล้วทำการสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ดังกล่าว

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการยกร่างรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน รวม 30 ชั่วโมง เอกสารประกอบการสอน แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบบันทึกพฤติกรรม

ขั้นที่ 3 นำรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ประธานสาขาวิชา สิ่งแวดล้อมศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 5 คน เพื่อประเมินความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในร่างรูปแบบการสอนดังกล่าว โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบการสอนกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่มุ่งวัดหรือค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) แล้วนำร่างรูปแบบการสอนมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปทดลองใช้

5.1.3 ระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ขั้นที่ 1 ทดลองใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ และได้มีการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว โดยนำมาทดลองใช้จริงกับนักศึกษา คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 40 คน

ขั้นที่ 2 ประเมินผลการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอน การวิเคราะห์จากแบบสังเกตพฤติกรรมที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้รูปแบบของการวัดซ้ำ (Repeated Measures Designs) ซึ่งกำหนดช่วงเวลาในการวัด 3 ครั้ง มีระยะเวลาเป็นช่วง 1 สัปดาห์ และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่

5.2 สรุปผลการวิจัย

5.2.1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ผลการศึกษาพบว่า

1. ด้านปัจจัยด้านการพึ่งพาตนเอง พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การดำเนินชีวิตของนักศึกษา ด้านการพึ่งพาตนเองมีความสัมพันธ์ในระดับสูงโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พหุคูณเป็น 0.786 และสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้ร้อยละ 67.224 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพยากรณ์ พบว่า มีปัจจัยเดียวเท่านั้นคือ การเลือกคบเพื่อน ที่ไม่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาด้านการพึ่งพาตนเอง ส่วนปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู สถานภาพทางครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมภายใน มหาวิทยาลัย สิ่งแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย และความคิดมีวิจารณ์ญาณ สามารถพยากรณ์การ ดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ด้านปัจจัยการบำเพ็ญประโยชน์ พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การดำเนินชีวิตของนักศึกษา ด้านการบำเพ็ญประโยชน์มีความสัมพันธ์ในระดับสูงโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 0.640 และสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้ ร้อยละ 29.004 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพยากรณ์ พบว่า มีสองปัจจัยเท่านั้นคือ ค่าคงที่ และสิ่งแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย ที่ไม่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของ นักศึกษาด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ส่วนปัจจัยด้านการเลือกคบเพื่อน การอบรมเลี้ยงดู สถานภาพ ทางครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย และความคิดมีวิจารณ์ญาณ สามารถพยากรณ์การดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ด้านปัจจัยด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มี อิทธิพลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา ด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันมี ความสัมพันธ์ในระดับสูงโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 0.746 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้ร้อยละ 52.223 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพยากรณ์ พบว่า มีสี่ปัจจัยคือ ค่าคงที่ การเลือกคบเพื่อน การอบรมเลี้ยงดู และสถานภาพทางครอบครัว ที่ไม่สามารถพยากรณ์พฤติกรรม การดำเนินชีวิตของนักศึกษาด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนปัจจัยด้านการบำเพ็ญ ประโยชน์ สถานภาพทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย สิ่งแวดล้อมภายนอก มหาวิทยาลัย และความคิดมีวิจารณ์ญาณสามารถพยากรณ์การดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการศึกษาโดยรวม พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยรวมมี ความสัมพันธ์ในระดับสูง โดยมีความสัมพันธ์พหุคูณเป็น 0.811 และสามารถร่วมกัน พยากรณ์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้ร้อยละ 65.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพยากรณ์ พบว่า มีปัจจัยเดียวเท่านั้น คือ การเลือกคบเพื่อน ที่ไม่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา ส่วนปัจจัยด้านการ อบรมเลี้ยงดู สถานภาพทางครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย

สิ่งแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย และความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณ สามารถพยากรณ์การดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5.2.2 การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ผลการศึกษาพบว่า

รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ตามหลักทฤษฎี แนวคิด จากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง จากผลการศึกษาระยะที่ 1 และจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จึงได้รูปแบบการสอนที่เรียกว่า NOKS Model โดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามธรรมชาติหรือเรียนรู้จากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน และเป็นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง โดยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ จนผู้เรียนเกิดทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่พึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม รายละเอียดดังนี้

N: (Natural) หมายถึง การเรียนรู้ตามธรรมชาติซึ่งเป็นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงตามความสนใจทั้งภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย ที่สามารถนำมาบูรณาการใช้ในการเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม

O: (Opportunity) หมายถึง การสร้างโอกาสในการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง เพื่อให้เกิดการแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนทุกขั้นตอน ตลอดจนให้ผู้เรียนได้เสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม โดยสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันทั้งภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย

K: (Knowledge) หมายถึง การให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

และเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม จนเกิดความตระหนักในการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

S: (Skill) หมายถึง การเพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมให้กับผู้เรียน ในด้านความสามารถในการวางแผน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบ และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จนเกิดเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม

โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามองค์ประกอบของรูปแบบการสอน ซึ่งประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน แผนที่ 1 ความเป็นมา ความสำคัญ และความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง แผนที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แผนที่ 3 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแผนที่ 4 การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการชีวิตประจำวัน 2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบสังเกตพฤติกรรม 4) แบบบันทึกพฤติกรรม และ 5) แบบสัมภาษณ์

5.2.3 ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ผลการศึกษาพบว่า

ผลการทดสอบก่อน (Pre-test) การใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ พบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการใช้รูปแบบการสอน โดยมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 14 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ของคะแนนเต็ม รองลงมามีคะแนนเท่ากับ 13 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 65.00 ของคะแนนเต็ม ส่วนนักศึกษามีคะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 45.00 ของคะแนนเต็ม เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า ก่อนการใช้รูปแบบการสอนรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.97 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 1.56

ผลการทดสอบหลัง (Post-test) การใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ พบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้รูปแบบการสอน โดยมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 19 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 95.00 ของคะแนนเต็ม รองลงมามีคะแนนเท่ากับ 18 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ของคะแนนเต็ม ส่วนนักศึกษามีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 11 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 55.00 ของคะแนนเต็ม เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า หลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อ

เสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.55 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 1.77

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ พบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการใช้รูปแบบการสอนและหลังการใช้รูปแบบการสอน โดยมีผลต่างของคะแนนสูงสุดเท่ากับ 8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ของคะแนนเต็ม รองลงมา มีผลต่างของคะแนนเท่ากับ 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ของคะแนนเต็ม ส่วนนักศึกษามีผลต่างของคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ของคะแนนเต็ม เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า หลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวัดพฤติกรรม การเรียนรู้ ด้านการพึ่งตนเอง พบว่า ความมีวินัย นักศึกษามีพฤติกรรมสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 55.00 72.50 และ 87.50 ตามลำดับ รองลงมา ความตรงต่อเวลา นักศึกษามีพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 45.00 65.00 และ 77.50 ตามลำดับ และการมีจิตใจที่มั่นคง นักศึกษามีพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 47.50 60.00 และ 75.00 ตามลำดับ ส่วนความประหยัด กลุ่มนักศึกษามีพฤติกรรมต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.50 32.50 และ 50.00 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาโดยรวม ความมีวินัย ความตรงต่อเวลา และความประหยัด นักศึกษามีพฤติกรรมเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 32.50 เท่ากัน ส่วนการมีจิตใจที่มั่นคง นักศึกษามีพฤติกรรมเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.50

ผลการวัดพฤติกรรม การเรียนรู้ ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ พบว่า ความรับผิดชอบ นักศึกษามีพฤติกรรมสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 57.50 82.50 และ 92.50 ตามลำดับ รองลงมา ความมีจิตอาสา นักศึกษามีพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 45.00 60.00 และ 70.00 ตามลำดับ ส่วนความสามัคคี นักศึกษามีพฤติกรรมต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.00 42.50 และ 65.00 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาโดยรวม ความสามัคคี นักศึกษามีพฤติกรรมเพิ่มขึ้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนความมีจิตอาสา นักศึกษามีพฤติกรรมเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.00

ผลการวัดพฤติกรรม การเรียนรู้ ด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า มีคุณธรรม นักศึกษามีพฤติกรรมสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 70.00 72.50 และ 90.00 ตามลำดับ รองลงมา ความใฝ่รู้ นักศึกษามีพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 42.50 55.00 และ 60.00 ตามลำดับ ส่วนทักษะการวางแผน นักศึกษามีพฤติกรรมต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.00 40.00 และ 52.50 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาโดยรวม ทักษะการวางแผน นักศึกษามีพฤติกรรมเพิ่มขึ้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.50 ส่วนความใฝ่รู้ กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.50

5.3 อภิปรายผลการวิจัย

5.3.1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

จากผลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยรวมมีความสัมพันธ์ในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หุคูณเป็น 0.811 และสามารถรวมกันพยากรณ์พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้ร้อยละ 65.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพยากรณ์ พบว่า มีปัจจัยเดียวเท่านั้น คือ การเลือกคบเพื่อนที่ไม่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา ส่วนปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู สถานภาพทางครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย สิ่งแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ญาณ สามารถพยากรณ์การดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สาเหตุที่การเลือกคบเพื่อนไม่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตนักศึกษาได้นั้น เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ยังมีความผูกพันกับครอบครัว หรือผู้ปกครองคอยให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิต ประกอบกับความใกล้ชิดไว้นื้อเชื่อใจในความเป็นเพื่อนยังไม่ลึกซึ้งเท่ากับเพื่อนที่รู้จักกันมาก่อน การชักจูงหรือการรับฟังคำแนะนำจากเพื่อนยังมีน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ ดังนั้นการเลือกคบเพื่อนจึงไม่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา ทำให้การเลือกคบเพื่อนไม่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตนักศึกษา ส่วนปัจจัยอื่นๆ เป็นสิ่งที่ได้รับการสั่งสมมาอย่างต่อเนื่องและเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน จากประสบการณ์ที่ได้รับมาเป็นตัวเสริมให้นักศึกษาแสดงพฤติกรรมออกมาอย่างที่เคยเป็นมาแล้ว จึงสรุปได้ว่าปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู สถานภาพทางครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย สิ่งแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ญาณ มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีฎกร ป้อมแก้ว (2551) ผลการวิจัย พบว่า สถาบันครอบครัวมีอิทธิพลอย่างสูงต่อการเสริมสร้างพัฒนาการต่างๆ ของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก รวมทั้งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนสภาพทางเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน และงานวิจัยของ ลักขณา ศิริปัญญา (2551) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านกตัญญูกตเวที ด้านความเมตตากรุณา ด้านความประหยัด และด้านปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.3.2 การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

จากการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จึงได้รูปแบบการสอนที่เรียกว่า NOKS Model มาเป็นลำดับขั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยหลักการของ NOKS Model มีรายละเอียดของขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้น N: Natural การวางแผนการจัดการเรียนรู้จากธรรมชาติและสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ 2 ขั้น O: Opportunity การสร้างโอกาสในการเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง เพื่อให้ตอบสนองต่อการรับรู้พฤติกรรมที่พึงประสงค์

ขั้นที่ 3 ขั้น K: Knowledge การพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ โดยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เห็นคุณค่าและจัดระบบของพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ขั้นที่ 4 ขั้น S: Skill การเพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมให้กับผู้เรียนในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามองค์ประกอบของรูปแบบการสอน ซึ่งประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน แผนที่ 1 ความเป็นมา ความสำคัญ และความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง แผนที่ 2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แผนที่ 3 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแผนที่ 4 การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน 2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบสังเกตพฤติกรรมนักศึกษา 4) แบบบันทึกพฤติกรรมนักศึกษา และ 5) แบบสัมภาษณ์นักศึกษา

จากการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ สามารถอภิปรายผลของการใช้รูปแบบการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 1

การจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ในขั้นการวางแผนการเรียนรู้อบรมตามธรรมชาติและสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ศึกษารับรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ผู้สอนได้ชี้แจงและกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน และให้แบ่งกลุ่มการทำงานตามความสมัครใจ ซึ่งนักศึกษาได้ให้ความสนใจและตั้งใจร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบเป็นอย่างดี ในขั้นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองเพื่อให้ตอบสนองต่อการรับรู้พฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการนำเข้าสู่การเรียนรู้ การพัฒนาการเรียนรู้ นักศึกษาได้ฝึกการวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณในการปฏิบัติกิจกรรม ได้แสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยตลอดจนได้ฝึกปฏิบัติศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต รวมถึงได้ฝึกปฏิบัติบันทึกข้อมูลการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในขั้นการพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ จากการเห็นคุณค่าของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน นักศึกษาฝึกปฏิบัติการทำโครงการและร่วมกันประเมินความรู้ความเข้าใจในการเรียนการสอน ซึ่งนักศึกษาได้แสดงความสามัคคีและความรับผิดชอบในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย และในขั้นการเพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัตินำแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันทั้งที่บ้านและที่มหาวิทยาลัยตามโครงการต่างๆ ตลอดจนนักศึกษาได้ร่วมกันวิเคราะห์

ปัญหา อุปสรรคของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แล้วร่วมกันระดมสมองหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2. แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 2

การจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แผนที่ 2 นักศึกษามีความเข้าใจและตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งในแผนการจัดการเรียนรู้แผนที่ 2 นี้ นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันในเรื่องการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย ความตรงต่อเวลา และการมีจิตใจที่มั่นคง เรื่องบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี เรื่องการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน ความมีคุณธรรม ตลอดจนได้ฝึกการบันทึกตามแบบบันทึกพฤติกรรมกรณนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันตามสภาพจริง และรายงานผลการฝึกปฏิบัติดังกล่าว ซึ่งการฝึกปฏิบัติดังกล่าว นักศึกษาได้แสดงความตั้งใจ และตระหนักในความสำคัญของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3. แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 3

การจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แผนที่ 3 นักศึกษาแสดงภาวะตื่นตัวในการเข้าร่วมกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ จากการสังเกตพฤติกรรมนักศึกษา ร่วมกับการรายงานผลการฝึกปฏิบัติการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน นักศึกษาแสดงความคิดเห็นว่าตนเองรู้สึกตระหนักและให้ความสำคัญกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น และจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนในด้านการพึ่งตนเอง นักศึกษาให้ความสำคัญและต้องการพัฒนาตนในเรื่อง ความประหยัด ความมีวินัย และการตรงต่อเวลา ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาให้ความสำคัญกับเรื่องความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นักศึกษาให้ความสำคัญกับเรื่อง ทักษะการวางแผนมาก เพราะเป็นสิ่งที่สามารถปฏิบัติได้ทันทีและใกล้ตัวนักศึกษา

4. แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 4

การจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แผนที่ 4 ในการแบ่งกลุ่มอภิปรายและจัดประชุมกลุ่มนักศึกษา ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในชั้นเรียน เป็นการฝึกให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น คิดวิเคราะห์และกล้าแสดงออก ซึ่งจากการหาข้อสรุปร่วมกันในชั้นเรียนทำให้ได้ประเด็นเพิ่มเติมที่มีประโยชน์กับการนำไปใช้ในการเสริมสร้างพฤติกรรมกรณดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การฝึกปฏิบัติตนตามรูปแบบการสอนทำให้นักศึกษาตระหนัก เห็นความสำคัญ และมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนเกิดเป็นนิสัยในชีวิตประจำวันและการฝึกบันทึกประจำวันตามรูปแบบการสอนช่วยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้

นอกจากนี้การฝึกปฏิบัติตามรูปแบบการสอน เป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของนักศึกษา ซึ่งผลการปฏิบัติงานในเรื่องต่างๆ เป็นไปด้วยดีและมีพัฒนาการทางด้านพฤติกรรมที่ดีขึ้น เช่น การฝึกเขียนรายงานอย่างเป็นระบบ ฝึกความรับผิดชอบ ฝึกการวางแผน ฝึกความมีวินัย และการตรงต่อเวลา ตลอดจนกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนทำให้นักศึกษารู้สึกใกล้ชิดกับผู้สอนมากขึ้น

5.2.3 ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

จากผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ทำให้ทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการใช้รูปแบบการสอนและหลังการใช้รูปแบบการสอน ซึ่งมีผลต่างของคะแนนสูงสุดเท่ากับ 8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ของคะแนนเต็ม รองลงมาได้ผลต่างของคะแนนเท่ากับ 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ของคะแนนเต็ม ส่วนนักศึกษามีผลต่างของคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ของคะแนนเต็ม เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่าหลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากการใช้รูปแบบการสอนที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมและการดำเนินชีวิตประจำวันของนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีความสนใจในการเรียนรู้และเกิดการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ในการทำกิจกรรมตามความสนใจที่อยู่ในขอบข่ายของรายวิชา ทำให้นักศึกษาเห็นความสำคัญและเกิดความตระหนักในกระบวนการเรียนการสอน ประกอบกับความตั้งใจในการเรียนรู้และต้องการที่จะนำไปใช้ประโยชน์จริงในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้หลังการใช้รูปแบบการสอนนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประณัฐ กิจรุ่งเรือง (2553) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูที่ใช้รูปแบบการสอนพีซีเอสเอสซีมีความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการสอนทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการใช้รูปแบบการสอนในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา

จากผลการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านการพึ่งพาตนเอง ซึ่งประกอบด้วยเรื่อง ความมีวินัย ความตรงต่อเวลา ความประหยัด และการมีจิตใจที่มั่นคง เมื่อพิจารณาโดยรวมทำให้ทราบว่า ความมีวินัย ความตรงต่อเวลา และความประหยัด นักศึกษามีพฤติกรรมเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 32.50 เท่ากัน ส่วนการมีจิตใจที่มั่นคง นักศึกษามีพฤติกรรมเพิ่มขึ้น น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.50 เนื่องมาจากการมีจิตใจที่มั่นคงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของตัวบุคคล ดังนั้นหากต้องการเสริมสร้างพฤติกรรมการมีจิตใจที่มั่นคงต้องใช้ระยะเวลาและความต่อเนื่องของการเรียนรู้ ต้องอาศัยพื้นฐานทางด้านจิตใจของแต่ละบุคคล ซึ่งจะแตกต่างกันในเรื่องของระยะเวลาในการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จที่แตกต่างกัน ทำให้พฤติกรรมของนักศึกษาเกิดขึ้นน้อยที่สุด ส่วนเรื่องอื่นๆ นักศึกษามีความตระหนักและมีความต้องการที่จะเสริมสร้างพฤติกรรม เพราะเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวเห็นผลทันทีที่ปฏิบัติ ซึ่งจะเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้ที่นำไปปฏิบัติโดยตรง ดังนั้นการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการพึ่งพาตนเอง เกี่ยวกับเรื่องความมีวินัย ความตรงต่อเวลา และความประหยัด ของนักศึกษาเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 32.50 เท่ากัน ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ ปราณี นวลล่อ (2551) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการประหยัดทรัพยากร คิดเป็นร้อยละ 93.02 แต่การพัฒนาคุณลักษณะด้านความประหยัดของนักเรียนก็ต้องดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่องและต้องได้รับความร่วมมือจากคณะครูทุกคน และ งานวิจัยของ ไพโรจน์ เนียมนาค (2554) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยความมีวินัยในตนเองหลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเอง สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการวัดพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งประกอบด้วยเรื่อง ความรับผิดชอบ ความมีจิตอาสา และความสามัคคี เมื่อพิจารณาโดยรวมทำให้ทราบว่า ความสามัคคี นักศึกษามีพฤติกรรมเพิ่มขึ้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนความมีจิตอาสา นักศึกษามีพฤติกรรมเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.00 เนื่องมาจากการมีจิตอาสาเป็นเรื่องที่เสริมสร้างพฤติกรรมให้เกิดขึ้นได้ยากภายในระยะเวลาที่จำกัด ทำให้พฤติกรรมของนักศึกษาเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด ถึงแม้ว่านักศึกษาจะให้ความสำคัญก็ตาม พื้นฐานของบุคคลจะเป็นตัวชี้้นำมากกว่าการเสริมสร้างพฤติกรรมตามกระบวนการเรียนการสอน ส่วนความสามัคคี เป็นสิ่งที่นักศึกษาคิดว่าจะต้องเสริมสร้างพฤติกรรมให้เกิดขึ้นกับทุกคน เพราะปัจจัยความสำเร็จในเรื่องต่างๆ ต้องอาศัยความสามัคคีเป็นหลัก ในการปฏิบัติ ด้วยเหตุที่นักศึกษามีความตระหนักและตั้งใจในการเสริมสร้างพฤติกรรมในเรื่องดังกล่าว จึงสรุปได้ว่าการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ทำให้พฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ เกี่ยวกับเรื่องความสามัคคี ของนักศึกษาเพิ่มขึ้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุปรีชา นาชัยฤทธิ์ (2554) ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ด้านความสามัคคีของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านความสามัคคีดีขึ้น แต่โรงเรียน คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีการเอาใจใส่และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและควรมีกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาของนักเรียนในแต่ละโรงเรียน จึงจะสามารถดำเนินการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

จากผลการวัดพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ ด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งประกอบด้วยเรื่อง มีคุณธรรม ความใฝ่รู้ และทักษะการวางแผน เมื่อพิจารณาโดยรวมทำให้ทราบว่า ทักษะการวางแผน นักศึกษามีพฤติกรรมเพิ่มขึ้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.50 ส่วนความใฝ่รู้ นักศึกษามีพฤติกรรมเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.50 เนื่องจากความใฝ่รู้เป็นสิ่งที่เสริมสร้างพฤติกรรมสำหรับบุคคล ทำให้การเรียนรู้จึงเกิดกับบุคคลที่เห็นความสำคัญและมีความตั้งใจจริงในการปฏิบัติ แต่นักศึกษาส่วนใหญ่รู้ดีว่าความใฝ่รู้เป็นตัวช่วยให้ตนเองพัฒนาความรู้เรื่องต่างๆ เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน แต่การแสดงออกของนักศึกษายังมุ่งไปกับสิ่งที่ประจักษ์เป็นหลักสำคัญ ทำให้พฤติกรรมของนักศึกษาเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด ส่วนเรื่องทักษะการวางแผน นักศึกษาต่างก็รับรู้ว่าเป็นสิ่งที่ทำให้ตนเองประสบความสำเร็จ ทั้งทางด้าน การเรียน การดำเนินชีวิตประจำวัน และการทำหน้าที่ต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย นักศึกษาจึงมีความตั้งใจในการเรียนรู้เพื่อให้มีทักษะในการวางแผนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน จึงสรุปได้ว่าการใช้รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ทำให้พฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

เกี่ยวกับเรื่องทักษะการวางแผน ของนักศึกษาเพิ่มขึ้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.50 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา เรื่องขนาด (2550) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับการฝึกวางแผนเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว มีการวางแผนเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.5 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.5.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.5.1.1 นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ควรมีความชัดเจนในด้านการส่งเสริมการพัฒนา และการจัดการเรียนการสอน และกำหนดในหลักสูตรการศึกษาให้มุ่งเน้นการเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

5.5.1.2 นโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และมหาวิทยาลัยอื่นๆ ควรกำหนดให้มีการสอดแทรกเนื้อหาเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในทุกรายวิชา และควรกำหนดให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทุกคนได้เรียนรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิชาพื้นฐานสำหรับนักศึกษาตลอดจนมหาวิทยาลัยควรร่วมมือกับชุมชนให้นักศึกษาได้เข้าไปเรียนรู้เรื่องการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันร่วมกับศูนย์การเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละจังหวัด

5.5.1.3 นโยบายของคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยควรจัดทำโครงการพัฒนานักศึกษา ให้ได้รับการเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาทุกชั้นปี และทำเป็นโครงการต่อเนื่องทุกปี เพื่อให้นักศึกษาได้เห็นรูปแบบการสอนได้ฝึกคิดฝึกปฏิบัติการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน และติดตามผลให้นักศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนถึงปีสุดท้าย ตลอดจนส่งเสริมกิจกรรมการเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักศึกษา และให้ทุนคณาจารย์ในคณะที่ทำโครงการหรืองานวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา

5.5.2 ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ

รูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ช่วยทำให้นักศึกษาเกิดคุณลักษณะที่ดีที่สำคัญหลายประการ และเกิดการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏจึงควรให้ความสำคัญ และนำรูปแบบดังกล่าวไปใช้จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อพัฒนานักศึกษา

5.5.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.5.3.1 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยทดลองกับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 จึงควรทำการศึกษาและติดตามผลนักศึกษาในชั้นปีที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในมหาวิทยาลัย และพัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นผู้ดำเนินการใช้รูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยให้มหาวิทยาลัย

เป็นศูนย์กลางให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

5.5.3.2 ควรมีการนำรูปแบบนี้ไปใช้กับนักศึกษาคณะต่างๆ และมหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่อยู่ในบริบทใกล้เคียงกัน ก่อนจะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านอื่นๆ ที่สามารถพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

GRAD VRU

บรรณานุกรม

- กชกร ชำนาญกิตติชัย และคนอื่นๆ. (2554). **การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้
ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- กนก จันทร์ขจร. (2543). **คู่มือวัฒนธรรมวิถีชีวิตไทย**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิ กนก จันทร์ขจร สวัสดิการ
และการกุศล.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2535). **หลักสูตรประถมศึกษา 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.
2533)**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **ศักยภาพเด็กไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2544ก). **คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง
ศีลธรรมระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2544ข). **ศัพท์บัญญัติการศึกษา ฉบับกรมวิชาการ**. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กลุ่มวิชาการศึกษาทั่วไป. (2547). **เอกสารประกอบการสอนรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง รหัส
99033201**. ภูเก็ต: หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- กันยา สุวรรณแสง. (2538). **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น (1997).
- กัลยา นาคเพ็ชร์, จุไร อภัยจิรรัตน์ และสมพิศ ไยสุน. (2547). **จิตวิทยาพัฒนาการสำหรับ
พยาบาล**. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2542). การสอนแบบบูรณาการ. **ประชากรศึกษา**. 2(9), 18-23.
- กิ่งแก้ว อารักษ์ และคนอื่นๆ. (2548). **การจัดการความรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย**. กรุงเทพฯ:
เมธีทีปส์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). **คนแถวหน้า: ลักษณะชีวิต กุญแจสู่ความสำเร็จ**. กรุงเทพฯ:
ซัคเซสมิเดีย.
- โกวิท มัชฌิมา. (2550). **ปัจจัยสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชนิษฐา เรืองขนาบ. (2550). **ผลการฝึกเพื่อพัฒนาการวางแผนเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ ของนักเรียน
วัยรุ่นที่มีจิตลักษณะแตกต่างกัน ด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2543). **แนวปฏิบัติกิจกรรมเสริมสร้างวินัย
นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา**. สุพรรณบุรี: ศูนย์วิชาการสุพรรณบุรี.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2540). **ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด**.
กรุงเทพฯ: ไอเดียสแควร์.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2550). **ปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ๒๑ เซ็นจูรี.

- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2554). **สรุปสาระสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, สำนักงาน. (2557). **เศรษฐกิจพอเพียงปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานกระทรวงศึกษาธิการ. (2540). **คู่มือครูเพื่อพัฒนาความสนใจใฝ่รู้และสร้างสรรค์ระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. (2549). **เศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- จินตนา ทิพทัส. (2543). **บทบาทสมาชิกครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยวัณโรค จังหวัดพิษณุโลก**. การค้นคว้าแบบอิสระสาขารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2542). **การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.
- เฉลิมศรี ชุมเกษียณ. (2550). **การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับภาวะการณ์เป็นหนี้สินของข้าราชการทหารสังกัดกองทัพเรือ ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โชติ บุญนิธิวิช. (2541). **การเปรียบเทียบผลการใช้สัญญาเงื่อนไขกับการใช้หลักฟรีแมคเพื่อพัฒนาการมีวินัยในการใช้ ห้องสมุดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ไชยรัตน์ ปราณ. (2531). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการทำงานกลุ่มและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนสังคมศึกษาโดยการสอนแบบซินเดเคทกับการสอนคู่มือครู**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ฐิติพร พรไพรินทร์. (2548). **พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ของวัยรุ่น เขตบางเขน**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ฐิติมน ทองพิมพ์. (2551). **สภาพการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณรงค์ สายพิมพ์ทอง. (2530). **การศึกษาพฤติกรรมกระทำผิดวินัยของนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ณรงค์ เสนฤทธิ์. (2540). การวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรม
สามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์: กรณีศึกษาโรงเรียนลำปางวิทยาคม. วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์. (2550). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไฉนทัย อุดมบุญญาภาพ และคนอื่นๆ. (2547). จิตวิทยาการทำงาน. กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน, อรพินท์ ชูชม และงามตา วณิชานนท์. (2528). ปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศ
ที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2539). หลักการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธวัชชัย วรปัสสุ. (2552). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ธัญกร ป้อมแก้ว. (2551). การประมวลองค์ความรู้เรื่องพัฒนาการและการอบรมเลี้ยงดูวัยรุ่น.
การศึกษาค้นคว้าอิสระคหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการพัฒนาครอบครัวและ
สังคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นงนภัส เอี่ยมละออ. (2544). การใช้กิจกรรม “รักบ้านม่วงพอร์ต” เพื่อพัฒนาวินัยของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนม่วงพอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นงนุช โรจนเลิศ. (2533). การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของนักเรียนวัยรุ่น.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นวลศิริ เปาโลहित. (2520). จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- นันทรัตน์ ปรีวีดิธรรม. (2553). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของเด็กและเยาวชน
ที่รับทุนการศึกษาสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิตากร สนามเขต. (2550). การมีภูมิคุ้มกันภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบ
เพื่อนอย่างเหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปัญญา จันมาค้อ. (2548). การพัฒนารูปแบบการสอนสอดแทรกความรู้ด้านจริยธรรมในวิชาการ
บวกรทำงาน (พอ 011) ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- บัณฑิต พัดเย็น. (2527). การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใน
จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญชิต มณีโชติ. (2543). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมกับ
พฤติกรรมการใฝ่รู้ของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประณัฐ กิจรุ่งเรือง. (2553). การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้กรณีศึกษาทางศาสตร์การเรียนการ
สอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาวิชาชีพครู.
วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประภาพันท์ ปันชู. (2551). พฤติกรรมคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา อำเภอลำปาง
จังหวัดจันทบุรี. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประยงค์ ดำริห์. (2549). การพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบในโรงเรียน
บ้านโนนรังหนองบัวดง อำเภอกู่แก้วอุดรธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประวิตร พิสุทธิโสภณ. (2557). “จิตอาสา” คืออะไร. สืบค้นจาก
<http://mangkaproon.multiply.com/journal/item/2/2>.
- ประเวศ วะสี. (2542). เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคมแนวทางฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม.
กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- ปราณี นวลลออ. (2551). การพัฒนาคุณลักษณะด้านความประหยัดของนักเรียนโรงเรียนวัดบ้าน
อู่มจวนโนนจิว อำเภอลำปาง จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พงษ์เทพ ปลื้มใจ. (2555). ปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พงษ์พันธ์ พงษ์ไสภา. (2542). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: พัฒนาการศึกษา.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2542). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.
- พนัส หันนาคินทร์ และคนอื่นๆ. (2542). การเสริมสร้างลักษณะนิสัย. กรุงเทพฯ: แมคการพิมพ์.
- พัฒนาภรณ์ ฉัตรวิโรจน์. (2545). บทบาทครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
สังคมวิทยาการพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2537). “เทคนิคการปกครองนักเรียน”. สารพัฒนาหลักสูตร. 2(2), 26–27.
- พินิจ ส่งเสริม. (2548). การดำเนินการเสริมสร้างค่านิยมที่พึงประสงค์ด้านความประหยัดของ
นักเรียนบ้านหนองจำนัง อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
สาขาวิชาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- พุดตาล ศรีเมฆ. (2541). **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบูรณ์**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพบุลย์ ยุทธเสรี. (2550). **การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัย ด้านความตรงต่อเวลา โรงเรียนนาโพธิ์พิทยาคม อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพโรจน์ เนียมนาค. (2554). **การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเอง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ**. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ไพศาล วิสาโล. (2548). **เมื่อดอกไม้บานสะพรั่งทั้งแผ่นดิน**. กรุงเทพฯ: เครือข่ายพุทธิกา.
- ภาณุวัฒน์ ศิวะสกุลราช. (2558). **หน่วยที่ 1 แนวคิดพื้นฐานพฤติกรรมมนุษย์**. สืบค้นจาก <http://www.geh2001.ssru.ac.th/file.php/1/u1.pdf>.
- มงคล ศัยยกุล และชญาณิชฎ์ รุ่งรังสี. (2550). **รูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรม “การดำรงชีวิตที่พอเพียงตามแนวพระราชดำริ” ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์**. นครสวรรค์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- มิชิตา จำปาเทศ รอดสุทธิ. (2557). **จิตอาสาคืออะไร**. สืบค้นจาก <http://www.vachiraphuket.go.th/www/volunteer/?name=knowledge&file=readknowledge&id=4>.
- ยิ่งลักษณ์ สุขแก้ว. (2548). **พฤติกรรมกรเลือกซื้อเสื้อผ้าแบรนด์เนมของวัยรุ่น (13-19 ปี) ในเขตกรุงเทพมหานคร**. ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ยุพิน โภณฑา และคนอื่นๆ. (2544). **การพัฒนาคุณลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนวังน้ำเขียว**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ระพีพรรณ ถานะตาล. (2549). **พัฒนาโครงการเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลจัว จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- รุจา ภูไพบูลย์. (2541). **การพยาบาลครอบครัว: แนวคิด ทฤษฎี และการนำไปใช้**. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รุจิรี ภูสาระ และคนอื่นๆ. (2543). **แบบเรียนแนวหน้า ชุดพัฒนากระบวนการหลักสูตรใหม่ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย 6**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- เรียม ศรีทอง. (2542). **พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เอ็ดเวิร์ดเคชั่น.
- ละมัย โคตรโสภาก. (2547). **การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษโดยการประยุกต์ใช้วิธีการร่วมมือกันเรียนรู้แบบผสมผสานกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

- ลักขณา ศิริปัญญา. (2551). การเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนแม่จัน วิทยาลัยเกษตรกรรมจังหวัดเชียงราย ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและมีสถานภาพทางครอบครัวที่ต่างกัน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2544). จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ลำดวน นำศิริกุล. (2541). วัยรุ่น. นิตยสารแม่และเด็ก. 21(315), 14-19.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2550). ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาจารย์การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- วรภรณ์ ศิริภากรชัย. (2554). ความรับผิดชอบและการอบรมเลี้ยงดูที่พยากรณ์จิตอาสาของพนักงาน: กรณีศึกษาพนักงานของบริษัท ไทยโทเรเท็กซ์ไทล์ มิลลส์ จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วัชรวิภา เล่าเรียนดี. (2554). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 7. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัฒนา ก้อนเชื้อรัตน์. (2547). ทบทวนแนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. นครราชสีมา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1.
- วิโรจน์ ฉิมดี. (2551). ศึกษาการพัฒนาอาชีพเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของสตรีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบ้านสหกรณ์ กิ่งอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์และการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วีระ ปันทรัพย์. (2551). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม อำเภอเมืองสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วุฒินันท์ จันทร์ทอง. (2552). การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยนักศึกษาด้านการตรงต่อเวลา วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2545). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย (เล่ม 1) แนวคิดเชิงทฤษฎี-วัยเด็กตอนกลาง. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2549). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย (เล่ม 1) แนวคิดเชิงทฤษฎี-วัยเด็กตอนกลาง. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และอุษา ชูชาติ. (2544). ผิกสมองให้คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- สงัด หงส์พันธ์. (2549). การพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ด้านการตรงต่อเวลา โรงเรียนเทศบาลวัดบูรพาภิราม อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สวัสต์ สมวัชรจิต. (2541). บทบาทของสถาบันครอบครัวในการแก้ไขพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนกรมสามัญศึกษา อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี. สารนิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สายสุนีย์ เต็มสินสุข. (2548). การพัฒนารูปแบบการสอนด้วยการถ่ายโยงเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุชา จันทร์เอม. (2533). จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุปรีชา นาชัยฤทธิ์. (2554). การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน โรงเรียนเลิงนกทา อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพัตรา สุภาพ. (2529). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมณฑา ศรีสวัสดิ์. (2553). การพัฒนารูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาในประเทศไทยโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้จากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุมาลี จันทร์ชลอ. (2542). การวัดและประเมินผล. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีจำกัด.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2544). “เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ” ในใต้เบื้องพระยุคลบาท. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: มติชน.
- สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2546). การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ธนาเพรสแอนด์กราฟฟิค จำกัด.
- สุรียัน อ้นทองทิม. (2550). พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์: กรณีศึกษากลุ่มวัยรุ่นชาย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสาขาแนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุวรรณชาติ โพธิ์จันทร์. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบต่อตัวเอง โรงเรียนบ้านดงเมืองจอก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). กลยุทธ์การสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2554). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิด. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

- อนรรักษ์ นวพรไพศาล. (2543). **รูปแบบการมีส่วนร่วมของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.**
 วิทยานิพนธ์การศึกษาดุซงฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อรนุช จูรีสังข์. (2542). **อิทธิพลของปัจจัยทางครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู ที่มีผลต่อการ
 ตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัปดุลลาตีฟ ชาวสะอาด. (2556). **การปฏิบัติงานตามกระบวนการวางแผนของผู้บริหาร
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประมศึกษาณราธิวาส.**
 วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- Bloom, B. S. (1976). **Human Characteristic and School Learning.** New York: McGraw-
 Hill Book Company.
- Flippo, E.B. (1966). **Principle of Personal Management.** 3rd ed. New York: Book
 Company, Inc.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education.** 3rd ed. New York: Mc Graw Hill.
- Joyce, B. & Weil, M. (1992). **Model of teaching.** 4th ed. Massachusettes: Allyn &
 Bacon.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement. 30(3), 607-610.
- Saylor, J., et al. (1981). **Curriculum Planning for Better Teaching and Learning.**
 Japan: Holt-Saunders International Edition.

ภาคผนวก

GRAD VRU

ภาคผนวก ก

รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

GRAD VRU

รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

หลักการและเหตุผล

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก
ระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้
ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความ
พอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกัน
ในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้
จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้
ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนใน
ชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความ
ซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา
และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง
ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

โดยในสถานการณ์ช่วงวัยที่จะเกิดวิกฤตการณ์ หรือปัญหายุ่งยากในการปรับตัวกับการ
เปลี่ยนแปลงได้มากที่สุด คือ วัยรุ่น ซึ่งควรเป็นวัยที่ควรเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดเป็นลักษณะนิสัยในตัว โดยจากการประมวลสังเคราะห์
ผลงานวิจัยของ ธีฎกร ป้อมแก้ว (2551) เรื่องพัฒนาการและการอบรมเลี้ยงดูวัยรุ่น พบว่า พัฒนาการ
ด้านต่างๆ ของวัยรุ่น มีผลมาจากปัจจัยหลายประการ แต่ปัจจัยที่สำคัญ คือ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู
ปัจจัยสี่ และสภาพเศรษฐกิจ ตลอดจนปัญหาความยากจนของครอบครัวนับเป็นปัญหาหลักที่ส่งผล
กระทบรุนแรงที่สุดต่อพัฒนาการวัยรุ่น นอกจากนี้กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้าง
ค่านิยม ลักษณะนิสัย ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรม ของเด็กวัยรุ่นเป็นอย่างมาก เพราะเหตุว่าธรรมชาติ
ของวัยรุ่นจะมีความผูกพัน และต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนมากกว่ากลุ่มอื่นๆ กลุ่มเพื่อนจึงมี
การรวมตัวกันโดยธรรมชาติโดยทั่วไป ซึ่งหากการรวมตัวดังกล่าวเป็นไปในทิศทางที่สร้างสรรค์ ย่อม
ส่งเสริมให้วัยรุ่นเหล่านั้นมีพฤติกรรม ค่านิยม และคุณธรรม จริยธรรม เป็นที่พึงประสงค์ของสังคม
ต่อไป แต่จากสภาพที่ผ่านมามีวัยรุ่นจำนวนไม่น้อยที่มีการรวมกลุ่มไปในทิศทางที่ไม่เหมาะสม เช่น
ชักจูงกันเสพยาเสพติด เล่นการพนัน เที่ยวแหล่งเร่ร่อน รวมทั้งมีการก่ออาชญากรรมและ
ขายบริการทางเพศด้วย

นอกจากนี้ ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา สื่อมวลชน และปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ซึ่งถือเป็น
องค์ประกอบที่สำคัญ และมีอิทธิพลอย่างมากต่อพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์
สังคม และพัฒนาการทางเพศของเด็กวัยรุ่น เพราะวัยรุ่นจะค่อยๆ ซึมซับและรับเอาสิ่งเหล่านั้นไว้ทีละเล็กละ
น้อย สุดท้ายอาจยึดถือเป็นค่านิยม และลักษณะนิสัยของตนเองในที่สุด ดังนั้นหากปัจจัยแวดล้อม
โดยรอบตัวเด็กวัยรุ่นมีสภาพที่เหมาะสม ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาวัยรุ่นให้พ่อแม่และแบ่งปัน
มีจิตสำนึกรักสิ่งสิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ ความเป็นไทยการ

เสริมสร้างพฤติกรรมเด็กรุ่นผู้ประกอบการสำคัญ จึงเป็นการชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมให้แก่วัยรุ่น ดังเช่น การใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นเทียนเล่มหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมอบให้แก่ประชาชนเพื่อเป็นเครื่องชี้ทางสว่างในการดำเนินชีวิต ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอันเชี่ยวกรากในโลกยุคโลกาภิวัตน์ (พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์, 2550) โดยเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตพอเพียงเห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อ (ปรียานุช พิบูลสรารุธิ, 2550) ตลอดจนการสอดแทรกสาระเนื้อหาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตร และสาระการเรียนรู้ในห้องเรียนการประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนอกห้องเรียน ทั้งนี้วิธีหรือแนวทางจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้บุคคลมีความรู้ ความคิด มีปัญญา มีวิธีคิด บูรณาการองค์ความรู้ ค้นพบทางเลือกประยุกต์ ปฏิบัติสู่การดำเนินชีวิตส่งเสริมให้บุคคลมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ มีเจตคติ ดำรงชีวิตบนพื้นฐานความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน อดออม ขยันหมั่นเพียร มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ (สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์, 2550)

ด้วยความสำคัญของปัญหาดังกล่าว รูปแบบการสอนนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ เสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตใน 3 ด้านด้วยกัน คือ 1) การพึ่งตนเอง เกี่ยวกับเรื่อง ความประหยัด ความมีวินัย ความตรงต่อเวลา และการมีจิตใจที่มั่นคง 2) การบำเพ็ญประโยชน์ เกี่ยวกับเรื่อง ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และ 3) การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เกี่ยวกับเรื่อง ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และมีคุณธรรม

โดยรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ มีรูปแบบที่สำคัญในการเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ชื่อว่า NOKS Model โดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามธรรมชาติหรือเรียนรู้จากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน และเป็นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง โดยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ จนผู้เรียนเกิดทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่พึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม รายละเอียดดังนี้

N: (Natural) หมายถึง การเรียนรู้ตามธรรมชาติซึ่งเป็นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงตามความสนใจทั้งภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย ที่สามารถนำมาบูรณาการใช้ในการเสริมสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา

ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม

O: (Opportunity) หมายถึง การสร้างโอกาสในการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง เพื่อให้เกิดการแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนทุกขั้นตอน ตลอดจนให้ผู้เรียนได้เสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม โดยสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันทั้งภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย

K: (Knowledge) หมายถึง การให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม จนเกิดความตระหนักในการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

S: (Skill) หมายถึง การเพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมให้กับผู้เรียนในด้านความสามารถในการวางแผน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแสวงหาความรู้ที่เป็นระบบ และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จนเกิดเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม

จุดมุ่งหมายของรายวิชา

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงรวมทั้งความรู้ความเข้าใจถึงความหมาย ความสำคัญ หลักการ รวมไปถึงหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษาตัวอย่างรูปแบบการดำเนินชีวิตหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจต่อแนวทางและวิธีการปฏิบัติให้เกิดระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเองในชุมชน รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์ หน่วยงาน ชุมชน บุคคลตัวอย่าง นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนได้
4. เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงคุณค่าต่อการนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ได้

วัตถุประสงค์ในการพัฒนารายวิชา

เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้งปลูกจิตสำนึก เพื่อให้เกิดความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการดำเนินชีวิตประจำวัน ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ให้มีสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมาย ความสำคัญและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต การพัฒนาชุมชน การพัฒนาสังคม และการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน กรณีศึกษาการประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและเข้าถึงการดำรงชีวิตในวิถีของชาวปราชญ์ ผู้มีจิตที่เปี่ยมด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งเรื่องความหมาย ความสำคัญ หลักการ และการนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ปฏิบัติตน
2. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญและบทบาทของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน
3. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2550). **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ๒๑ เซ็นจูรี.
- ฉัญกร บ่อมแก้ว. (2551). **การประมวลองค์ความรู้เรื่องพัฒนาการและการอบรมเลี้ยงดูวัยรุ่น**. การศึกษาค้นคว้าอิสระคหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปรียานุช พิบูลสรารุธิ. (2550). **การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา**. ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์. (2550). **เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงอะไร**. สถาบันไทยพัฒนา มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. กรุงเทพฯ: วนิดาการพิมพ์.
- สุวัฒน์ วิวัฒน์านนท์. (2550). **การศึกษาพอเพียงตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: ซี.ซี.นอลติจ์ลิงคส์.

คู่มือแนะนำการใช้

รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

คำแนะนำการใช้รูปแบบการสอน เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อให้รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทั้งหมด เพื่อให้ผู้นำรูปแบบการสอนไปใช้เกิดความเข้าใจในแต่ละหัวข้อและสามารถนำไปใช้ได้โดยมีประสิทธิภาพ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนำรูปแบบการสอนไปใช้มีดังนี้

1. คำแนะนำการใช้รูปแบบการสอน
2. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน

ข้อควรปฏิบัติก่อนจัดการเรียนการสอน

1. ศึกษาแบบการสอน เพื่อให้ทราบหลักการ วัตถุประสงค์ และลำดับขั้นของรูปแบบการสอน ช่วยให้เข้าใจองค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบการสอน และทำการสอนได้ตามลำดับขั้นตอน
2. ศึกษาคำแนะนำการใช้รูปแบบการสอนอย่างละเอียด
3. ศึกษาหลักการของรูปแบบการสอนที่เรียกว่า NOKS Model อย่างละเอียด และดำเนินการสอนตามรูปแบบการศึกษาดังกล่าว
4. ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นเอกสารสำหรับผู้สอนที่ใช้รูปแบบการสอนได้ทราบถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการศึกษาดังกล่าว เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้แสดงขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ผู้สอนเพียงแต่ทำความเข้าใจและปฏิบัติตามรูปแบบการสอนที่กำหนดไว้เท่านั้น

แผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผนมีองค์ประกอบที่เหมือนกัน โดยใช้หลักการของ NOKS Model มาเป็นลำดับขั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้น N: Natural การวางแผนการจัดการเรียนรู้จากธรรมชาติและสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ 2 ขั้น O: Opportunity การสร้างโอกาสในการเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง เพื่อให้ตอบสนองต่อการรับรู้พฤติกรรมที่พึงประสงค์

ขั้นที่ 3 ขั้น K: Knowledge การพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ โดยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เห็นคุณค่าและจัดระบบของพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ขั้นที่ 4 ขั้น S: Skill การเพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมให้กับผู้เรียนในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการพึ่งพาตนเอง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

การเตรียมตัวก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน

การเตรียมตัวก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน ให้ดำเนินการตามขั้นตอนในแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละด้าน ดังนั้นก่อนการสอนควรปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษาแผนให้ละเอียดและมีความเข้าใจก่อนที่จะดำเนินการสอน
2. จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ตามที่แผนการจัดการเรียนรู้ระบุไว้ให้ครบถ้วนเพียงพอต่อผู้เรียน

แนวปฏิบัติในการดำเนินการสอน

การนำรูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้สอนให้มีประสิทธิภาพนั้นควรปฏิบัติดังนี้

1. บทบาทผู้สอน ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน ที่ต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนของรูปแบบการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามธรรมชาติหรือสภาพการณ์ในชีวิตประจำวัน โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน ตลอดจนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จนเกิดเป็นทักษะความสามารถและคิดอย่างมีวิจารณญาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. บทบาทผู้เรียน ผู้เรียนต้องร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมตามรูปแบบการสอน โดยปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนที่ผู้สอนชี้แนะตามขั้นตอนการสอน ผู้เรียนต้องร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปการปฏิบัติงาน และบันทึกพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3. สภาพการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กับธรรมชาติและสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน โดยให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และฝึกการบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรม และแบบบันทึกพฤติกรรมตามสภาพความเป็นจริง

ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอน มีส่วนร่วมในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย และร่วมบันทึกพฤติกรรมการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันตามสภาพความเป็นจริง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง ความเป็นมา ความสำคัญ และความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

จำนวนเวลา 8 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย เป็นปรัชญาในการดำรงชีวิต เป็นการปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความพอเพียงสามารถอุปถัมภ์ตนเองได้ มีความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ต่อการมีผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ด้านความรู้
 - 1.1 สามารถอธิบายพัฒนาการด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน
 - 1.2 อธิบายความหมาย และความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.3 ยกตัวอย่างเกี่ยวกับกระแสพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.4 อธิบายแนวคิด หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง อันนำไปสู่การพึ่งตนเอง
2. ด้านทักษะกระบวนการ
 - 2.1 ทักษะการอธิบาย
 - 2.2 ทักษะการตอบคำถาม
 - 2.3 ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์
 - 2.4 ทักษะการค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้
 - 2.5 ทักษะการบันทึก
3. ด้านคุณลักษณะ
 - 3.1 ความมีวินัย
 - 3.2 ความตรงต่อเวลา
 - 3.3 ความรับผิดชอบ
 - 3.4 ความใฝ่รู้
 - 3.5 ทักษะการวางแผน
 - 3.6 มีคุณธรรม

จุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนตามรูปแบบ

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการวางแผนการจัดการเรียนรู้ตามธรรมชาติและสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ดังนี้
 - 1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน
 - 1.2 การกำหนดการแบ่งกลุ่มการทำงานต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายตามความสมัครใจ

- 1.3 การแบ่งกลุ่มจัดทำโครงการ ค้นคว้าหัวข้อที่เกี่ยวข้อง ประกอบเนื้อหาการเรียนการสอน
2. เพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้ร่วมกันให้ตอบสนองต่อการรับรู้พฤติกรรมที่พึงประสงค์
 - 2.1 การแบ่งกลุ่มจัดทำโครงการ ค้นคว้าหัวข้อที่เกี่ยวข้องตามความสนใจ
 - 2.2 การให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด วิเคราะห์ และฝึกปฏิบัติทั้งงานกลุ่ม และรายบุคคล
3. เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบจากการเห็นคุณค่าของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 - 3.1 การให้ผู้เรียนได้ฝึกการวิเคราะห์ ตอบคำถามและร่วมกันรายงานผลการทำโครงการและประเมินความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนการสอน
4. เพื่อให้ผู้เรียนได้เพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรม จนเกิดความตระหนักและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 - 4.1 การให้ผู้เรียนได้ร่วมกันอภิปรายและสรุปประเด็นสำคัญของเนื้อหาการเรียนการสอนกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 - 4.2 การให้ผู้เรียนนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันทั้งที่บ้านและที่มหาวิทยาลัย

เนื้อหาสาระ

จากอดีตสังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพหลักทางเศรษฐกิจไทยแต่ดั้งเดิม เรียกว่า สังคมการผลิตเพื่อการยังชีพ โดยการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ให้กับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศที่มาจากภาคเกษตรกรรม แต่ลักษณะของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีการแข่งขันกันทางธุรกิจเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นทั้งโอกาสและภัยคุกคามของการพัฒนาประเทศ ทำให้ต้องพัฒนาคนให้สามารถปรับตัวได้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน จึงต้องให้คนมีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ และมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ขั้นการวางแผนการเรียนรู้ตามธรรมชาติและสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน
 - 1.1 กำหนดการวางแผน และวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนร่วมกันให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 - 1.2 ให้วางแผนการแบ่งกลุ่ม แบ่งงาน การทำงานต่างๆ ในการเรียนการสอนตามความสมัครใจ
2. ขั้นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้
 - 2.1 การนำเข้าสู่การเรียนรู้
 1. ผู้สอนพูดคุยกับผู้เรียนเกี่ยวกับความเป็นมา ความสำคัญ และความหมายของ “เศรษฐกิจพอเพียง”
 2. ให้ผู้เรียนฟังเพลงคำพ่อสอน/ เพลงพระราชกฤษฎีกาผู้ทรงธรรม/ เพลงตามรอยพระราชกรณียกิจ และสรุป วิเคราะห์เนื้อหาจากบทเพลง
 - 2.2 การพัฒนาการเรียนรู้

1. ผู้สอนแบ่งกลุ่มผู้เรียน ออกเป็น 6 กลุ่ม โดยแบ่งตามความสมัครใจ
 2. มอบหมายให้ผู้เรียนระดมความคิดเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากห้องสมุด อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ในหัวข้อที่เกี่ยวข้อง ดังนี้
 - 1) พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมจากอดีตถึงปัจจุบัน
 - 2) กระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับ “เศรษฐกิจพอเพียง”
 - 3) หลักการแนวคิดของ “เศรษฐกิจพอเพียง” อันนำไปสู่การพึ่งตนเอง
 3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อที่ไปศึกษาค้นคว้ามายังห้องสมุด อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
 4. ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทำโครงการการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
 5. ให้ผู้เรียนบันทึกการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้
3. ขั้นการพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ
 - 3.1 ให้ผู้เรียนนำเสนองานที่ได้ศึกษาค้นคว้ามานำเสนอหน้าชั้นเรียน
 - 3.2 ให้ผู้เรียนวิเคราะห์และประเมินการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันในภาพรวมของชั้นเรียน
 4. ขั้นเพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติ
 - 4.1 ให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ ปัญหา/อุปสรรคของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในปัจจุบัน และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แล้วร่วมกันระดมสมองหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

สื่อการเรียนการสอน

- เพลงคำพ่อสอน/ เพลงพระราชผู้ทรงธรรม/ เพลงตามรอยพระราช
- Power Point
- เอกสารประกอบการสอน
- ใบงาน
- แบบบันทึก

การวัดและประเมินผล

1. ด้านความรู้
 - 1.1 ซักถามผู้เรียน
 - 1.2 สังเกตผู้เรียน
 - 1.3 การบันทึกการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน
2. ด้านทักษะกระบวนการ

- 2.1 สังเกตการณ์ฟัง
 - 2.2 สังเกตการณ์ตอบคำถาม
 - 2.3 ผลงานจากการทำโครงการ
 - 2.4 วิธีการบันทึกการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน
3. ด้านคุณลักษณะ
 - 3.1 ความประหยัด
 - 3.2 ความมีวินัย
 - 3.3 ความตรงต่อเวลา
 - 3.4 การมีจิตใจที่มั่นคง
 - 3.5 ความมีจิตอาสา
 - 3.6 ความรับผิดชอบ
 - 3.7 ความสามัคคี
 - 3.8 ความใฝ่รู้
 - 3.9 ทักษะการวางแผน
 - 3.10 มีคุณธรรม

ใบงานที่ 1

เรื่อง ความเป็นมา ความสำคัญและความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

1. ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มละประมาณ 6-7 คน แล้วให้ทำรายงาน โดยให้ศึกษาค้นคว้าหัวข้อที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1.1 พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมไทย จากอดีต-ปัจจุบัน
 - 1.2 กระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.3 หลักการ แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง อันนำไปสู่การพึ่งตนเอง
2. ให้สรุปและนำเสนอหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 10-15 นาที

ใบงานที่ 2

เรื่อง ความเป็นมา ความสำคัญ และความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

1. ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มละประมาณ 6-7 คน แล้วให้ทำโครงการ การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนี้
 - 1.1 โครงการบำรุงรักษาไม้ดอกไม้ประดับเพื่อร่วมพัฒนามหาวิทยาลัย
 - 1.2 โครงการประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุเหลือใช้
 - 1.3 โครงการทำความสะอาดพัฒนามหาวิทยาลัย และสาธารณประโยชน์
 - 1.4 โครงการสมุดบันทึกความมีจิตอาสาและการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย
 - 1.5 โครงการศึกษาค้นคว้าข่าว และวิเคราะห์ข่าวเศรษฐกิจพอเพียง
2. ให้ผู้เรียนบันทึกรายงานผลโครงการ และการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน
3. ให้ผู้เรียนสรุปและนำเสนองานในภาพรวมหน้าชั้นเรียน และวิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรคของโครงการดังกล่าว

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. “กิน แจก แลก ขาย” ในสมัยสุโขทัยขายกันที่ไหน
 - ก. ตลาดสด
 - ข. ตลาดโต้รุ่ง
 - ✓ ค. ตลาดปสาน
 - ง. ตลาดปล่อยของ
2. ข้อใดกล่าวถึง “ความฟุ่มเฟือย” ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้องที่สุด
 - ก. ไม่ฟุ่มเฟือยเลย
 - ข. ฟุ่มเฟือยได้โดยตนเองและครอบครัวไม่เดือดร้อน
 - ✓ ค. ฟุ่มเฟือยได้ถ้ามีความจำเป็น
 - ง. ต้องตระหนักเพราะจะทำให้ตนเองและครอบครัวร่ำรวยก้าวหน้า
3. ข้อใดกล่าวถึง “ทฤษฎีใหม่” ถูกต้องที่สุด
 - ก. การบริหารดินแบบใหม่
 - ข. การบริหารน้ำแนวใหม่
 - ค. การบริหารทรัพย์แนวใหม่
 - ✓ ง. การบริหารดินและน้ำแนวใหม่
4. ทฤษฎีใหม่ ถ้าต้องการปลูกผักสวนครัว จะใช้พื้นที่ส่วนใด
 - ก. ส่วนที่ 1
 - ข. ส่วนที่ 2
 - ค. ส่วนที่ 3
 - ✓ ง. ส่วนที่ 4
5. ท่านจะออมอย่างไร
 - ก. รายได้ – รายจ่าย = ออม
 - ✓ ข. รายได้ – ออม = รายจ่าย
 - ค. รายได้ + ออม = รายจ่าย
 - ง. ไม่มีสูตรอยากออมก็ออม อยากจ่ายก็จ่าย
6. สุภาษิตไทยที่ว่า “คบคนพาล พาลไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล” เป็นหลัก อ อา สะ ที่ใช้แก้ปัญหาเศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคลได้ดี ตรงกับประโยชน์ 4 อย่าง คือข้อใด
 - ก. อุฏฐานสัมปทา
 - ข. อารักขสัมปทา
 - ✓ ค. กัลป์ยาณมิตตตา
 - ง. สมชีวีตา

7. การปรับประยุกต์หลักเศรษฐศาสตร์เชิงพุทธให้สอดคล้องกับทรัพยากร และเทคโนโลยีที่เหมาะสม ในชุมชน จะเห็นได้จากรูปธรรมข้อใด
- ก. ธนาคารข้าว
 - ข. ธนาคารปู
 - ค. ธนาคารขยะ
 - ✓ ง. ธนาคารสัจจะ
8. นักศึกษาหญิงสถาบันหนึ่ง แต่งกายผิดระเบียบ นุ่งกระโปรงสั้นมาก ผ่าสูง มาเรียน **ทั้งที่รู้ตนเองไม่เหมาะสม** นักศึกษาท่านนี้ ขาดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในข้อใด
- ก. ความพอประมาณ
 - ข. ความมีเหตุผล
 - ค. ภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
 - ✓ ง. คุณธรรม
9. คอร์รัปชัน เป็นปัญหาร้ายแรงในสังคมไทย ผู้ที่กระทำขาดแนวทางแห่งเศรษฐกิจพอเพียงด้านใด
- ก. มิติด้านเศรษฐกิจ
 - ✓ ข. มิติด้านวัฒนธรรม
 - ค. มิติด้านจิตใจ
 - ง. มิติด้านสังคม
10. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 เน้นเรื่องใดเป็นสำคัญ
- ✓ ก. โครงสร้างพื้นฐาน
 - ข. ความทันสมัยด้านเทคโนโลยี
 - ค. การค้ากับต่างประเทศ
 - ง. เศรษฐกิจ
11. รัชการที่ 6 ทรงจัดตั้งสถาบันการเงิน เพื่อฝึกฝนให้คนไทยรู้จักการออมทรัพย์และป้องกันมิให้ ชาวนาเอาเงินไปเล่นการพนัน เรียกว่าอะไร
- ก. กรมออมทรัพย์
 - ✓ ข. ธนาคารออมสิน
 - ค. บริษัทพานิชย์นาวิ สยาม
 - ง. สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้
12. สมัยสุโขทัย ได้มีบริหารจัดการน้ำเพื่อประชาชนได้มีกินมีใช้น้ำอย่างเหมาะสม และยั่งยืน เห็นได้จากข้อใด
- ก. ทำนบพระคลัง
 - ✓ ข. สรีดภูงค์
 - ค. ภาษีปากเรือ
 - ง. ฝ่ายแม่่ว

13. ธนาคารแห่งแรกของไทยที่จัดตั้งด้วยเงินทุนของไทย เพื่อสนับสนุนการค้าและเศรษฐกิจของคนไทย ชื่ออะไร
- ก. ธนาคารออมสิน
 - ข. ธนาคารการเกษตรและสหกรณ์
 - ค. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา
 - ✓ ง. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด
14. ข้อใดกล่าวถึง “ข้าว” จากผลของสนธิสัญญาเบาริง ได้ถูกต้องที่สุด
- ก. การเกณฑ์แรงงานตามระบบไพร่เพิ่มขึ้นเพราะต้องปลูกข้าวจำนวนมากให้หลวง
 - ✓ ข. ผลจากการขยายตัวจากการปลูกข้าว ทำให้ชาวนาต้องขยายที่นาออกไปมากขึ้น
 - ค. ยกเลิกการจ่ายเงิน “ค่าราชการ” แทนการเกณฑ์แรงงานไพร่มาทำนาข้าว
 - ง. รัฐบาลไทยไม่มีสิทธิห้ามการส่งข้าวออกนอกประเทศไทย
15. ผลผลิตเศรษฐกิจเชิงพุทธ ตรงข้อใด
- ก. ไส้กรอกกรมควัน
 - ข. สีทาบ้าน
 - ค. เนื้อย่างเกาหลี
 - ✓ ง. ผลิตภัณฑ์ดอยคำ
16. ข้อใดกล่าวถึง “ภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว” ได้ถูกต้องที่สุด
- ✓ ก. คุณหนี กู้เงินสหกรณ์ มาลงทุนขายเสื้อผ้ามือสองที่ตลาดนัด
 - ข. คุณน้อง กู้เงินธนาคาร เพื่อซื้อรถยนต์ไว้ขับไปเยี่ยมญาติที่ต่างจังหวัด
 - ค. คุณหน้อย ยืมเงินเพื่อนซื้อเสื้อลดราคาตัวโปรด
 - ง. คุณนอน กู้เงินซื้อแอร์คอร์นิชัน เพื่อติดตั้งไว้ในบ้านที่ปลูกสร้างไว้ขายฟุ้ง
17. ข้อใดกล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียง ได้ถูกต้องที่สุด
- ก. ให้ความสำคัญกับมูลค่ามากกว่าคุณค่า
 - ข. มีความผูกพันกับเรื่องคุณค่าทางจิตวิญญาณ
 - ✓ ค. เป็นแนวทางการปฏิบัติตนของประชาชนคนชั้นกลาง
 - ง. เป็นกระบวนการเฉพาะทางเศรษฐกิจ
18. กล่าวถึง “ข้าว” ได้ถูกต้องที่สุด
- ✓ ก. สมัยสุโขทัย “ข้าว” ไม่ใช่ผลผลิตเพื่อการส่งออก
 - ข. ผลผลิต “ข้าว” ในปลายสมัย ร.6 มีปริมาณสูง
 - ค. ปัจจุบันไทยส่งออก “ข้าว” เป็นอันดับหนึ่งของโลก
 - ง. ปลายสมัยอยุธยา “ข้าว” ไม่ใช่สินค้าส่งออก
19. สิ่งใดเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของอาณาจักรสุโขทัย
- ก. ข้าว และน้ำตาล
 - ✓ ข. เครื่องสังคโลก และข้าว
 - ค. ของป่า และเครื่องสังคโลก
 - ง. น้ำตาล และเครื่องสังคโลก

20. ข้อใดกล่าวถึงอาณาจักรสุโขทัย ไม่ถูกต้อง
- ก. สุโขทัยไม่มีเมืองท่าเป็นของตนเอง
 - ข. สุโขทัยมีตลาดปสานเป็นแหล่งค้าขายสินค้า
 - ✓ ค. สุโขทัยไม่มีการเก็บภาษีจังกอบ
 - ง. สุโขทัยไม่ส่งเสริมราษฎรให้ทำเกษตรกรรม
21. สิ่งใดที่เป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่สำคัญในสมัยอยุธยา
- ก. อุตสาหกรรมการเกษตร
 - ข. การเกษตร
 - ค. การค้ากับต่างประเทศ
 - ✓ ง. ข้อ ข และข้อ ค ถูก
22. “เจ้าภาษีนายอากร” หมายถึงบุคคลใด
- ก. ขุนนางที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรจากราษฎร
 - ข. ผู้ได้รับสิทธิเพื่อประมวลการจัดเก็บภาษีแทนรัฐ
 - ค. ผู้ได้รับสิทธิประเมินภาษีสินค้าประเภทต่างๆ แทนรัฐ
 - ✓ ง. ผู้ได้รับสิทธิจัดเก็บภาษีสินค้าหรือสิ่งของตามที่ประมวลได้
23. สภาพเศรษฐกิจไทยหลังสนธิสัญญาเบาริงในข้อใดไม่ถูกต้อง
- ✓ ก. การทำนาข้าวลดลง
 - ข. ลดการเกณฑ์แรงงานไพร่หลวงลง
 - ค. จ้างแรงงานชาวจีนทำงานมากขึ้น
 - ง. มีลักษณะเป็นเศรษฐกิจแบบตลาด
24. ปัจจัยใดที่ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปเศรษฐกิจในสมัยรัชการที่ 5
- ก. การปรับตัวเข้าสู่ความทันสมัยแบบตะวันตก
 - ข. ปัญหาการคลังที่ล่าสมัย
 - ค. นโยบายการจัดเก็บรายได้ที่ไม่เพียงพอ
 - ✓ ง. ข้อ ก และข้อ ข ถูก
25. แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับแรกมุ่งเน้นทางด้านใด
- ก. การพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่กับการพัฒนาสังคม
 - ✓ ข. การขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว
 - ค. การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม
 - ง. การพัฒนาสังคมในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น
26. “ความพอเพียง” ตามพระราชดำริ มีลักษณะอย่างไร
- ก. การต้องพึ่งตนเองในทุกๆ ด้าน
 - ✓ ข. การกระทำสิ่งต่างๆ ให้เหมาะสมกับฐานะ
 - ค. การผลิตสิ่งของใช้เอง ไม่ต้องซื้อหาจากภายนอก
 - ง. การอยู่ดีกินดี ในแบบเดียวกันทุกคน

27. เศรษฐกิจพอเพียงแบบใด ที่นำส่วนเหลือกินเหลือใช้ ออกจำหน่ายในชุมชน
- ✓ ก. แบบพื้นฐาน
 - ข. แบบก้าวหน้า
 - ค. แบบทวีคูณ
 - ง. แบบบูรณาการ
28. สิ่งใดที่เป็นเงื่อนไขก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- ก. ความรู้ และความซื่อสัตย์
 - ข. เหตุผล และความรู้
 - ค. เหตุผล และคุณธรรม
 - ✓ ง. คุณธรรม และความรู้
29. ข้อใดไม่ใช่ “ความพอประมาณ” ในวิธีการผลิต
- ก. เข้าหรือซื้อที่ดินราคาถูก เพื่อทำการผลิต
 - ข. ใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ภายในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่
 - ค. เมื่อพึ่งพาการผลิตได้ระดับหนึ่งแล้ว จึงเริ่มขยายกิจการ
 - ✓ ง. มุ่งผลิตเฉพาะสินค้าที่เป็นที่ต้องการของตลาด
30. เหตุใดจึงเรียก กระบวนการพัฒนาตามแนวพระราชดำริว่า “ทฤษฎีใหม่”
- ก. เพราะเป็นทฤษฎีที่ใช้วิธีการและเทคโนโลยีสมัยใหม่
 - ข. เพราะนำทฤษฎีและวิธีการต่างๆ มาประยุกต์รวมกันใหม่
 - ค. เพราะนำทฤษฎี และวิธีการที่เคยใช้ได้ผลมาปรับปรุงใหม่
 - ✓ ง. เพราะมีแนวคิดทางทฤษฎี และวิธีการที่ไม่เคยมีมาก่อน
31. ส่วนแบ่งพื้นที่ที่น้อยที่สุด ตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ มีจำนวนเท่าใด และใช้ทำอะไร
- ก. พื้นที่ร้อยละ 20 ใช้ขุดบ่อน้ำ ปลูกพืชน้ำ
 - ✓ ข. พื้นที่ร้อยละ 10 ใช้ทำบ้านพักโรงเรียน
 - ค. พื้นที่ร้อยละ 10 ใช้ขุดบ่อน้ำ และปลูกผักสวนครัว
 - ง. พื้นที่ร้อยละ 20 ใช้ทำบ้านพัก และปลูกไม้ประดับ
32. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กับทฤษฎีใหม่ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร
- ก. การพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้องเป็นไปตามทฤษฎีใหม่
 - ข. ทฤษฎีใหม่เป็นทั้งหลักการ และกระบวนการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - ✓ ค. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดที่บอกหลักการของทฤษฎีใหม่
 - ง. ทฤษฎีใหม่กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องเดียวกัน
33. ข้อใดเป็นประโยชน์ที่เกิดจากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ในขั้นตอนที่ 1
- ก. เกิดการร่วมมือร่วมใจจากชุมชนภายนอก
 - ข. เกิดผลประโยชน์ร่วมกันของชุมชน
 - ค. มีสวัสดิการต่างๆ ทางสังคมเกิดขึ้น
 - ✓ ง. มีน้ำอุปโภค และบริโภคอย่างเพียงพอ

34. การผลิต และ/หรือ การบริโภค ในข้อใดที่เป็นตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- ก. ผลิตเฉพาะเพื่อบริโภค ปฏิเสธการผลิตเพื่อการค้า
 - ข. มุ่งการผลิตเพื่อการค้าเป็นเบื้องต้น
 - ✓ ค. เลือกรับบริโภคสินค้าและบริการต่างๆ ที่ผลิตได้เองก่อน
 - ง. แยกส่วนการผลิตและการบริโภคออกจากกันอย่างเด็ดขาด
35. องค์ประกอบในการผลิตตามวิถีพุทธประกอบด้วยอะไรบ้าง
- ก. คน เงินทุน แผนงาน การจัดการ
 - ✓ ข. คน ยุทธศาสตร์ การจัดการปัญหาและการแก้ไข
 - ค. คน แผนงาน การดำเนินงาน การเก็บออมรายได้
 - ง. คน เงินทุน การจัดการ และการแก้ไขปัญหา
36. หลักธรรมใด ที่ช่วยควบคุมการบริโภค และความต้องการภายในได้ดี
- ก. ศील
 - ข. สมานิ
 - ✓ ค. ปัญญา
 - ง. จาคะ
37. หลัก อู อา กะ สะ ใช้แก้ปัญหาเศรษฐกิจในระดับใดได้ดีที่สุด
- ✓ ก. ระดับบุคคล
 - ข. ระดับชุมชน
 - ค. ระดับเครือข่าย
 - ง. ระดับประเทศ
38. ตามหลักพระพุทธศาสนา บุคคลใดที่เป็นผู้มีฐานะเศรษฐกิจที่มั่นคง
- ก. บุคคลที่มีฐานะร่ำรวย
 - ข. บุคคลที่ขยัน ซื่อสัตย์สุจริตในการหาทรัพย์
 - ค. บุคคลที่รู้จักใช้จ่ายทรัพย์ และเก็บรักษาทรัพย์
 - ✓ ง. ข้อ ข และข้อ ค ถูก
39. หลักพุทธธรรมในข้อใดที่หมายถึง “ความพอดีในการบริโภค”
- ก. สันโดษ
 - ข. อหิงสา
 - ค. อารักขสัมปทา
 - ✓ ง. มัตตัญญูตา
40. หลักการของเกษตรทฤษฎีใหม่คือข้อใด
- ก. ความสืบสน
 - ✓ ข. ความเรียบง่าย
 - ค. ความลงตัว
 - ง. ความขัดแย้ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จำนวนเวลา 12 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน เพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ด้านความรู้

- 1.1 สามารถอธิบายแนวคิด และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.2 อธิบายแนวคิด และหลักทฤษฎีใหม่
- 1.3 อธิบายความเหมือน และความแตกต่าง ระหว่างหลักเศรษฐศาสตร์แนวพุทธ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ด้านทักษะกระบวนการ

- 2.1 ทักษะการฟัง
- 2.2 ทักษะการตอบคำถาม
- 2.3 ทักษะการวิเคราะห์ สังเคราะห์
- 2.4 ทักษะการบันทึก

3. ด้านคุณลักษณะ

- 3.1 ความประหยัด
- 3.2 ความมีวินัย
- 3.3 ความตรงต่อเวลา
- 3.4 การมีจิตใจที่มั่นคง
- 3.5 ความมีจิตอาสา
- 3.6 ความรับผิดชอบ
- 3.7 ความสามัคคี
- 3.8 ความใฝ่รู้
- 3.9 ทักษะการวางแผน
- 3.10 มีคุณธรรม

จุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนตามรูปแบบ

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการวางแผนการเรียนรู้ตามธรรมชาติและสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

1.1 การกำหนด การวางแผน การบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรมร่วมกับผู้สอน โดยบันทึกจำนวน 3 ครั้ง ครั้งละ 1 สัปดาห์

2. เพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างโอกาสในการเรียนรู้ร่วมกันให้ตอบสนองต่อการรับรู้พฤติกรรมที่พึงประสงค์

2.1 การฝึกวิเคราะห์ร่วมกันในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันในเรื่อง การพึ่งพาตนเอง บำเพ็ญประโยชน์ และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ เรื่อง ความประหยัด ความมีวินัย ความตรงต่อเวลา การมีจิตใจที่มั่นคง จิตอาสา ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และมีคุณธรรม

2.2 การให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษาโครงการเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

3. เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบจากการเห็นคุณค่าของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.1 การให้ผู้เรียนได้ฝึกการรายงานผลการฝึกปฏิบัติการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในเรื่อง การพึ่งพาตนเอง บำเพ็ญประโยชน์ และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3.2 การบันทึกพฤติกรรมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันตามสภาพจริง

4. เพื่อให้ผู้เรียนได้เพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมจนเกิดเป็นความตระหนักและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.1 การให้ผู้เรียนได้ร่วมกันอภิปรายและสรุปประเด็นสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เนื้อหาสาระ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และการปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหาร ประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางในความพอประมาณ ความมีเหตุผล และความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ภายใต้เงื่อนไขการมีความรู้และเงื่อนไขการมีคุณธรรม โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การผลิต การบริโภค การแลกเปลี่ยน และการจัดสรรผลประโยชน์ตอบแทน ด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ การให้ความสำคัญที่ความมั่นคงทางครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ด้วยการสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่างๆ ในสังคม เพื่อให้ผลประโยชน์ร่วมกันของคนในสังคม และด้านการเมืองการปกครอง ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองของประชาชน การให้ความสำคัญกับการพัฒนาชนบท และการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติงานภายใต้หลักคุณธรรมในการปกครองประชาชน

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชั้นการวางแผนการเรียนรู้ตามธรรมชาติและสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน
 - 1.1 กำหนดการวางแผน การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในเรื่อง การพึ่งพาตนเอง บำเพ็ญประโยชน์ และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ เรื่อง ความประหยัด ความมีวินัย ความตรงต่อเวลา การมีจิตใจที่มั่นคง จิตอาสา ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และมีคุณธรรม
 - 1.2 การให้ผู้เรียนร่วมบันทึกพฤติกรรมหรือนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันในเรื่องดังกล่าว ในแต่ละสัปดาห์ (สัปดาห์ละ 1 ครั้ง รวม 3 สัปดาห์) แล้วนำเสนอ
2. ชั้นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้
 - 2.1 การนำเข้าสู่การเรียนรู้
 - 1) ผู้สอนพูดคุยกับผู้เรียนเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2) ให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและซักถามทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.2 การพัฒนาการเรียนรู้
 - 1) ผู้สอนนำเสนอใบงานและแบบบันทึกพฤติกรรม เพื่อให้ผู้เรียนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในด้านการพึ่งพาตนเอง การบำเพ็ญประโยชน์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
 - 2) ผู้สอนให้ผู้เรียนร่วมบันทึกพฤติกรรมหรือนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในด้านการพึ่งพาตนเอง การบำเพ็ญประโยชน์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่เรื่อง ความประหยัด ความมีวินัย ความตรงต่อเวลา การมีจิตใจที่มั่นคง ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และความมีคุณธรรม (บันทึกพฤติกรรมครั้งที่ 1)
3. ชั้นการพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ
 - 3.1 ให้ผู้เรียนรายงานผลการฝึกปฏิบัติการนำแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันดังกล่าวทุกคน
 - 3.2 ให้ผู้เรียนสรุปและอภิปรายการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันในภาพรวมของชั้นเรียน
4. ชั้นการเพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติ
 - 4.1 ให้ผู้เรียนร่วมกันระดมสมองเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสรุปเป็นภาพรวม
 - 4.2 บันทึกพฤติกรรมนักศึกษาครั้งที่ 1

สื่อการเรียนการสอน

1. Power Point เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เอกสารประกอบการสอน
3. แบบบันทึกพฤติกรรม

4. ใบงาน
5. วัสดุ อุปกรณ์ ประกอบการฝึกปฏิบัติตามแผน

การวัดและประเมินผล

1. ด้านความรู้
 - 1.1 ซักถามผู้เรียน
 - 1.2 สังเกตผู้เรียน
 - 1.3 การบันทึกรายงานผลการฝึกปฏิบัติ
2. ด้านทักษะกระบวนการ
 - 2.1 สังเกตการฟัง
 - 2.2 สังเกตการตอบคำถาม
 - 2.3 วิธีการบันทึกรายงานผลการฝึกปฏิบัติตามแบบบันทึกพฤติกรรม
3. ด้านคุณลักษณะ
 - 3.1 ความประหยัด
 - 3.2 ความมีวินัย
 - 3.3 ความตรงต่อเวลา
 - 3.4 การมีจิตใจที่มั่นคง
 - 3.5 ความมีจิตอาสา
 - 3.6 ความรับผิดชอบ
 - 3.7 ความสามัคคี
 - 3.8 ความใฝ่รู้
 - 3.9 ทักษะการวางแผน
 - 3.10 มีคุณธรรม

GRAD VRU

แบบบันทึก 2

บันทึกตัวอย่างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ..... นามสกุล.....
 สาขาวิชา..... ห้อง..... คณะ.....
 ชั้นปี..... วิชาที่เรียน.....

พึงพาตนเอง

1. ความประหยัด

.....

2. ความมีวินัย

.....

3. ความตรงต่อเวลา

.....

4. การมีจิตใจที่มั่นคง

.....

.....

GRAD VRU

แบบบันทึก 3

บันทึกตัวอย่างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ..... นามสกุล.....
 สาขาวิชา..... ห้อง..... คณะ.....
 ชั้นปี..... วิชาที่เรียน.....

บำเพ็ญประโยชน์

1. จิตอาสา

.....

2. ความรับผิดชอบ

.....

3. ความสามัคคี

.....

GRAD VRU

แบบบันทึก 4

บันทึกตัวอย่างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ..... นามสกุล.....
 สาขาวิชา..... ห้อง..... คณะ.....
 ชั้นปี..... วิชาที่เรียน.....

ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1. ความใฝ่รู้

.....

2. ทักษะวางแผน

.....

3. ความมีคุณธรรม

.....

GRAD VRU

4. การนำ ความรู้มา ประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	สัปดาห์ที่ 1			สัปดาห์ที่ 2			สัปดาห์ ที่ 3			สัปดาห์ที่ 4			สัปดาห์ที่ 5			สัปดาห์ ที่ 6			สัปดาห์ ที่ 7			สัปดาห์ ที่ 8					
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1			
	4.1 นำวัสดุ – อุปกรณ์เหลือใช้ มาประยุกต์เป็น ของใช้ใน ชีวิตประจำวัน																										
4.2 ใช้วัสดุ – อุปกรณ์ที่มีอยู่ให้ เกิดประโยชน์อย่าง เต็มที่																											
4.3 การทำงาน/ เรียนอย่างเต็มกำลัง ความสามารถ																											

GRAD VRU

3.3 มีคุณธรรม

1. มีความซื่อสัตย์ สุจริตในการเรียน	สัปดาห์ที่ 1			สัปดาห์ที่ 2			สัปดาห์ที่ 3			สัปดาห์ที่ 4			สัปดาห์ที่ 5			สัปดาห์ที่ 6			สัปดาห์ที่ 7			สัปดาห์ที่ 8		
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1
	1.1 การซื่อสัตย์ใน การทำการบ้าน																							
1.2 การซื่อสัตย์ใน การสอบ																								
1.3 อ้างอิง การศึกษาค้นคว้า จากแหล่ง สารสนเทศ																								
2. กตัญญูต่อ ผู้มีพระคุณ																								
2.1 การเป็นลูกที่ ดี																								
2.2 การเป็นศิษย์ ที่ดี																								
2.3 การเป็น พลเมืองที่ดี																								

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จำนวนเวลา 6 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพึ่งตนเองเป็นหลักการทำอะไรอย่างเป็นขั้นตอน รอบคอบ พิจารณาถึงความพอดี พอเหมาะ พอควร ความสมเหตุสมผล และการพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ การสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นบนพื้นฐานของความสมดุลในแต่ละสัดส่วน แต่ละระดับ ครอบคลุมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมถึงจิตใจและวัฒนธรรม ทั้งในระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับประเทศ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ด้านความรู้
 - 1.1 สามารถอธิบายการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับประเทศ
 - 1.2 สามารถยกตัวอย่างการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับประเทศ
2. ด้านทักษะกระบวนการ
 - 2.1 ทักษะการฟัง
 - 2.2 ทักษะการตอบคำถาม
 - 2.3 ทักษะการค้นคว้า
3. ด้านคุณลักษณะ
 - 3.1 ความรับผิดชอบ
 - 3.2 ความมีวินัย
 - 3.3 ความตรงต่อเวลา
 - 3.4 ความใฝ่รู้
 - 3.5 ทักษะการวางแผน

จุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนตามรูปแบบ

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการวางแผนการเรียนรู้ตามธรรมชาติและสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน
 - 1.1 ให้ผู้เรียนค้นคว้าและยกตัวอย่างการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับประเทศตามความสนใจ จากห้องสมุด อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
 2. เพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างโอกาสในการเรียนรู้ร่วมกันให้ตอบสนองต่อการรับรู้พฤติกรรมที่พึงประสงค์
 - 2.1 การศึกษาค้นคว้าและยกตัวอย่างร่วมกัน ในเรื่องดังนี้
 - 2.1.1 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคล

- 2.1.2 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับชุมชน
- 2.1.3 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับประเทศ
- 2.2 การให้ผู้เรียนนำเสนอผลการปฏิบัติงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- 3. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบจากการเห็นคุณค่าของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 - 3.1 การให้ผู้เรียนสรุปประเด็นสำคัญในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันในภาพรวมของชั้นเรียน
- 4. เพื่อให้ผู้เรียนได้เพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมจนเกิดเป็นความตระหนักและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 - 4.1 การให้ผู้เรียนร่วมกันประเมินความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนการสอน

เนื้อหาสาระ

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน คือ การประยุกต์หลักวิชาที่ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ประกอบกับหลักคุณธรรมที่เป็นการเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีจิตสำนึกในเรื่องคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และหลักการดำเนินชีวิต ที่ให้ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ มาเป็นหลักหรือแนวทางในการดำเนินชีวิต ให้นำไปสู่การพึ่งตนเองเป็นหลัก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ คือ การลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ใช้ชีวิตอย่างพอควร คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ ด้านจิตใจ คือ การมีจิตใจที่เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ มีจิตสำนึกที่ดี และนึกถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ด้านสังคม คือ การช่วยเหลือเกื้อกูล รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้รู้จักใช้ และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด และด้านเทคโนโลยี คือ การรู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ขั้นการวางแผนการเรียนรู้ตามธรรมชาติและสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน
 - 1.1 การแบ่งกลุ่มเพื่อศึกษาค้นคว้า และยกตัวอย่าง เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับประเทศ ให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันตามความสนใจ
 - 1.2 การให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด และสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
2. ขั้นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้
 - 2.1 การนำเข้าสู่การเรียนรู้
 1. ผู้สอนพูดคุยกับผู้เรียนเรื่องการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน ระดับต่างๆ คือ ระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับประเทศ

2. ให้ผู้เรียนได้ซักถามเรื่องการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับต่างๆ คือ ระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับประเทศ ตามความสนใจของผู้เรียน

2.2 การพัฒนาการเรียนรู้

1. ให้ผู้เรียนชมสไลด์ ชุดตัวอย่างการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม ออกเป็น 6 กลุ่ม โดยแบ่งตามความสมัครใจ

3. ให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายจากการศึกษาค้นคว้าและยกตัวอย่างการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับประเทศ

4. ให้ผู้เรียนร่วมบันทึกพฤติกรรมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในด้านการพึ่งพาตนเอง การบำเพ็ญประโยชน์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่เรื่อง ความประหยัด ความมีวินัย ความตรงต่อเวลา การมีจิตใจที่มั่นคง ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และความมีคุณธรรม (บันทึกพฤติกรรมครั้งที่ 2)

3. ขั้นการพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ

3.1 ให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานจากการทำโครงการ การนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันตามใบงานที่ 2

3.2 ให้ผู้เรียนรายงานผลการฝึกปฏิบัติการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. ขั้นการเพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติ

4.1 ให้ผู้เรียนวิเคราะห์และประเมินตนเองในการปฏิบัติตนและการทำโครงการการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่างๆ

4.2 บันทึกพฤติกรรมผู้เรียนครั้งที่ 2

สื่อการเรียนการสอน

1. สไลด์ ชุด “การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน”
2. ใบงาน
3. หนังสือ/ อินเทอร์เน็ต
4. แบบบันทึกสิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. แบบบันทึกพฤติกรรม
6. เอกสารประกอบการสอน

การวัดและประเมินผล

1. ด้านความรู้
 - 1.1 ซักถามผู้เรียน
 - 1.2 สังเกตผู้เรียน
 - 1.3 การรายงาน และยกตัวอย่างของผู้เรียน

- 1.4 การอภิปรายของผู้เรียน
2. ด้านทักษะกระบวนการ
 - 2.1 สังเกตการณ์ค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด และ Internet
 - 2.2 สังเกตการฟัง
 - 2.3 สังเกตการณ์อภิปราย
 - 2.4 การนำเสนองานหน้าชั้นเรียน
 - 2.5 สังเกตการบันทึก
3. ด้านคุณลักษณะ
 - 3.1 ความประหยัด
 - 3.2 ความมีวินัย
 - 3.3 การตรงต่อเวลา
 - 3.4 การมีจิตใจที่มั่นคง
 - 3.5 ความมีจิตอาสา
 - 3.6 ความรับผิดชอบ
 - 3.7 ความสามัคคี
 - 3.8 ความใฝ่รู้
 - 3.9 ทักษะการวางแผน
 - 3.10 มีคุณธรรม

ใบงานที่ 3

เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

1. ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มละประมาณ 6-7 คน แล้วให้ค้นคว้า และยกตัวอย่างการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน ดังนี้
 - 1.1 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคล
 - 1.2 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับชุมชน
 - 1.3 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับประเทศ
2. ให้สรุป และประเมินการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันในภาพรวมของชั้นเรียน
3. ให้นำเสนอหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 10-15 นาที

แบบบันทึก 5

สิ่งที่ผู้เรียนต้องการปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา..... คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนกาเครื่องหมาย **x** ในช่องที่ตรงกับสิ่งที่ผู้เรียนต้องการปฏิบัติ

1. พึ่งพาตนเอง

- ความประหยัด
 ความตรงต่อเวลา
 ความมีวินัย
 การมีจิตใจที่มั่นคง
 อื่นๆ (โปรดระบุ)

2. บำเพ็ญประโยชน์

- ความมีจิตอาสา
 ความรับผิดชอบ
 ความสามัคคี
 อื่นๆ (โปรดระบุ)

3. ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

- ความใฝ่รู้
 มีคุณธรรม
 ทักษะการวางแผน
 อื่นๆ (โปรดระบุ)

แบบบันทึก 6
สิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา..... คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ความประหยัด

1. ความประหยัด (ประหยัดอย่างไร)

.....

2. ถ้ามีอุปสรรค หรือปัญหาในการลงมือปฏิบัติ เรื่องความประหยัด ผู้เรียนแก้ไขอุปสรรคหรือปัญหานั้นอย่างไร

.....

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการลงมือปฏิบัติเรื่องความประหยัด

.....

แบบบันทึก 7

สิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา.....คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ความมีวินัย

1. ความมีวินัย (มีวินัยอย่างไร)

.....

2. ถ้ามีอุปสรรค หรือปัญหาในการลงมือปฏิบัติ เรื่องความมีวินัย ผู้เรียนแก้ไขอุปสรรคหรือปัญหานั้นอย่างไร

.....

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการลงมือปฏิบัติเรื่องความมีวินัย

.....

GRAD VRU

แบบบันทึก 8

สิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา.....คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ความตรงต่อเวลา

1. ความตรงต่อเวลา (ตรงต่อเวลาอย่างไร)

.....

2. ถ้ามีอุปสรรค หรือปัญหาในการลงมือปฏิบัติ เรื่องความตรงต่อเวลา ผู้เรียนแก้ไขอุปสรรคหรือปัญหานั้นอย่างไร

.....

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการลงมือปฏิบัติเรื่องความตรงต่อเวลา

.....

แบบบันทึก 9

สิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา.....คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

การมีจิตใจที่มั่นคง

1. การมีจิตใจที่มั่นคง (มีจิตใจที่มั่นคงอย่างไร)

.....

2. ถ้ามีอุปสรรค หรือปัญหาในการลงมือปฏิบัติ เรื่องการมีจิตใจที่มั่นคง ผู้เรียนแก้ไขอุปสรรคหรือปัญหานั้นอย่างไร

.....

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการลงมือปฏิบัติเรื่องการมีจิตใจที่มั่นคง

.....

แบบบันทึก 10

สิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้นปี..... สาขา.....

วิชา.....คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ความมีจิตอาสา

1. ความมีจิตอาสา (มีจิตอาสาอย่างไร)

.....

.....

.....

2. ถ้ามีอุปสรรค หรือปัญหาในการลงมือปฏิบัติ เรื่องความมีจิตอาสา ผู้เรียนแก้ไขอุปสรรคหรือปัญหานั้นอย่างไร

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการลงมือปฏิบัติเรื่องความมีจิตอาสา

.....

.....

.....

GRAD VRU

แบบบันทึก 11

สิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา.....คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ความรับผิดชอบ

1. ความรับผิดชอบ (รับผิดชอบอย่างไร)

.....

2. ถ้ามีอุปสรรค หรือปัญหาในการลงมือปฏิบัติ เรื่องความรับผิดชอบ ผู้เรียนแก้ไขอุปสรรคหรือปัญหานั้นอย่างไร

.....

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการลงมือปฏิบัติเรื่องความรับผิดชอบ

.....

แบบบันทึก 12

สิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา.....คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ความสามัคคี

1. ความสามัคคี (สามัคคีอย่างไร)

.....

2. ถ้ามีอุปสรรค หรือปัญหาในการลงมือปฏิบัติ เรื่องความสามัคคี ผู้เรียนแก้ไขอุปสรรคหรือปัญหานั้นอย่างไร

.....

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการลงมือปฏิบัติเรื่องความสามัคคี

.....

แบบบันทึก 13

สิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา.....คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ความใฝ่รู้

1. ความใฝ่รู้ (ใฝ่รู้อย่างไร)

.....

2. ถ้ามีอุปสรรค หรือปัญหาในการลงมือปฏิบัติ เรื่องความใฝ่รู้ ผู้เรียนแก้ไขอุปสรรคหรือปัญหานั้นอย่างไร

.....

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการลงมือปฏิบัติเรื่องความใฝ่รู้

.....

GRAD VRU

แบบบันทึก 14

สิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา.....คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ทักษะการวางแผน

1. ทักษะการวางแผน (มีทักษะการวางแผนอย่างไร)

.....

2. ถ้ามีอุปสรรค หรือปัญหาในการลงมือปฏิบัติ เรื่องทักษะการวางแผน ผู้เรียนแก้ไขอุปสรรคหรือปัญหานั้นอย่างไร

.....

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการลงมือปฏิบัติเรื่องทักษะการวางแผน

.....

GRAD VRU

แบบบันทึก 15

สิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา..... คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

มีคุณธรรม

1. มีคุณธรรม (มีคุณธรรมอย่างไร)

.....

2. ถ้ามีอุปสรรค หรือปัญหาในการลงมือปฏิบัติ เรื่องมีคุณธรรม ผู้เรียนแก้ไขอุปสรรคหรือปัญหานั้นอย่างไร

.....

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการลงมือปฏิบัติเรื่องมีคุณธรรม

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน

จำนวนเวลา 4 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย ด้านการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความ ประหยัด ความมีวินัย ความตรงต่อเวลา และการมีจิตใจที่มั่นคง ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ การมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี และด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และมีคุณธรรม

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ด้านความรู้
 - 1.1 สามารถอธิบายการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน
 - 1.2 สามารถยกตัวอย่างการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน
 - 1.3 สามารถวิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรคการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน
2. ด้านทักษะกระบวนการ
 - 2.1 ทักษะการนำเสนองาน
 - 2.2 ทักษะการค้นคว้า
 - 2.3 ทักษะการสรุป
3. ด้านคุณลักษณะ
 - 3.1 ความประหยัด
 - 3.2 ความมีวินัย
 - 3.3 ความตรงต่อเวลา
 - 3.4 การมีจิตในที่มั่นคง
 - 3.5 ความมีจิตอาสา
 - 3.6 ความรับผิดชอบ
 - 3.7 ความสามัคคี
 - 3.8 ความใฝ่รู้
 - 3.9 ทักษะการวางแผน
 - 3.10 มีคุณธรรม

จุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนตามรูปแบบ

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการวางแผนแผนการเรียนรู้ตามธรรมชาติและสถานการณ์ใน ชีวิตประจำวัน

1.1 การให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มการค้นคว้าและยกตัวอย่างตามความสนใจเกี่ยวกับเรื่องการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน

1.2 การให้ผู้เรียนสรุปผลการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องการพึ่งพาตนเอง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย ความตรงต่อเวลา และการมีจิตใจที่มั่นคง เรื่องการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ การมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี เรื่องการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และมีคุณธรรม

2. เพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างโอกาสในการเรียนรู้ร่วมกันให้ตอบสนองต่อการรับรู้พฤติกรรมที่พึงประสงค์

2.1 การให้ผู้เรียนได้นำเสนองานที่ได้ศึกษาค้นคว้าและรายงานสิ่งที่ได้ปฏิบัติมา

2.2 การบันทึกพฤติกรรมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในเรื่องการพึ่งพาตนเอง บำเพ็ญประโยชน์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบจากการเห็นคุณค่าของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.1 การให้ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรคของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน แล้วระดมสมองหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

4. เพื่อให้ผู้เรียนได้เพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมจนเกิดเป็นความตระหนักและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.1 การให้ผู้เรียนประชุมกลุ่ม เรื่อง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในเรื่องการพึ่งพาตนเอง บำเพ็ญประโยชน์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

4.2 การสัมภาษณ์ผู้เรียน เรื่อง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในเรื่องการพึ่งพาตนเอง บำเพ็ญประโยชน์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

เนื้อหาสาระ

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย การพึ่งพาตนเอง การบำเพ็ญประโยชน์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

การพึ่งพาตนเอง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการใช้หลักพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความประหยัด ความมีวินัย ความตรงต่อเวลา และการมีจิตใจที่มั่นคง

การบำเพ็ญประโยชน์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกด้วยความเสียสละ และพร้อมที่จะแนะนำและช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งเกิดขึ้นจากจิตใจโดยไม่มีข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ใดๆ สั่งให้ทำเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ได้แก่ การมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ และความสามัคคี

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หมายถึง การนำหลักการสั้นๆ ง่ายๆ แห่งความพอเพียงซึ่งเพียงพอที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและปรับใช้ในการเรียน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และการมีคุณธรรม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ชั้นการวางแผนการเรียนรู้ตามธรรมชาติและสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน
 - 1.1 การแบ่งกลุ่มเพื่อศึกษาค้นคว้า และยกตัวอย่าง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันตามความสนใจ
 - 1.2 การให้ผู้เรียนสรุปผลการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในเรื่องการพึ่งพาตนเอง บำเพ็ญประโยชน์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
2. ชั้นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้
 - 2.1 การนำเข้าสู่การเรียนรู้
 1. ผู้สอนพูดคุยกับผู้เรียนเรื่องการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 2. ให้ผู้เรียนซักถามเรื่องการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตามความสนใจของผู้เรียนและแนะนำให้ผู้เรียนสืบค้นจากอินเทอร์เน็ตและจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.2 การพัฒนาการเรียนรู้
 1. ให้ผู้เรียนนำเสนองานจากการค้นคว้าและยกตัวอย่างการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในด้านการพึ่งพาตนเอง การบำเพ็ญประโยชน์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
 2. ให้ผู้เรียนร่วมบันทึกพฤติกรรมหรือนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในด้านการพึ่งพาตนเอง การบำเพ็ญประโยชน์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ เรื่อง ความประหยัด ความมีวินัย ความตรงต่อเวลา การมีจิตใจที่มั่นคง ความมีจิตอาสา ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความใฝ่รู้ ทักษะการวางแผน และความมีคุณธรรม (บันทึกพฤติกรรมครั้งที่ 3)
3. ชั้นการพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ
 - 3.1 ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรคของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน แล้วระดมสมองหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว
4. ชั้นการเพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติ
 - 4.1 แนะนำให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติตามโครงการต่างๆ ของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้ดำเนินการร่วมกันมา และการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 - 4.2 ให้ผู้เรียนประชุมกลุ่ม เรื่อง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในเรื่องการพึ่งพาตนเอง บำเพ็ญประโยชน์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
 - 4.3 สัมภาษณ์ผู้เรียน เรื่อง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในเรื่องการพึ่งพาตนเอง บำเพ็ญประโยชน์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
 - 4.4 บันทึกพฤติกรรมผู้เรียนครั้งที่ 3

สื่อการเรียนการสอน

1. Power Point
2. แบบบันทึกพฤติกรรม
3. เอกสารประกอบการสอน
4. แหล่งเรียนรู้อื่นๆ

การวัดและประเมินผล

1. ด้านความรู้
 - 1.1 การตรวจงานการค้นคว้า และยกตัวอย่าง
 - 1.2 การวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และสรุปของ
นักศึกษา
2. ด้านทักษะกระบวนการ
 - 2.1 การนำเสนองานหน้าชั้นเรียน
 - 2.2 การตอบคำถาม
 - 2.3 การระดมสมอง
 - 2.4 การสนทนากลุ่ม
3. ด้านคุณลักษณะ
 - 3.1 ความประหยัด
 - 3.2 ความมีวินัย
 - 3.3 ความตรงต่อเวลา
 - 3.4 การมีจิตใจที่มั่นคง
 - 3.5 ความมีจิตอาสา
 - 3.6 ความรับผิดชอบ
 - 3.7 ความสามัคคี
 - 3.8 ความใฝ่รู้
 - 3.9 ทักษะการวางแผน
 - 3.10 มีคุณธรรม

แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน 1

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา..... คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนตอบคำถามตามความเป็นจริง

1. ความประหยัด อย่างไร

.....

2. ยกตัวอย่างความประหยัด

.....

3. การวางแผนในอนาคตเรื่องความประหยัดของผู้เรียน

.....

GRAD VRU

แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน 2

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา.....คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนตอบคำถามตามความเป็นจริง

1. ความมีวินัย อย่างไร

.....

2. ยกตัวอย่างความมีวินัย

.....

3. การวางแผนในอนาคตเรื่องความมีวินัยของผู้เรียน

.....

GRAD VRU

แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน 3

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา.....คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนตอบคำถามตามความเป็นจริง

1. ความตรงต่อเวลา อย่างไร

.....

2. ยกตัวอย่างความตรงต่อเวลา

.....

3. การวางแผนในอนาคตเรื่องความตรงต่อเวลาของผู้เรียน

.....

GRAD VRU

แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน 4

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา.....คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนตอบคำถามตามความเป็นจริง

1. การมีจิตใจที่มั่นคง อย่างไร

.....

2. ยกตัวอย่างการมีจิตใจที่มั่นคง

.....

3. การวางแผนในอนาคตเรื่องการมีจิตใจที่มั่นคง ของผู้เรียน

.....

GRAD VRU

แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน 5

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา.....คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนตอบคำถามตามความเป็นจริง

1. ความมีจิตอาสา อย่างไร

.....

2. ยกตัวอย่างความมีจิตอาสา

.....

3. การวางแผนในอนาคตเรื่องความมีจิตอาสาของผู้เรียน

.....

GRAD VRU

แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน 6

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา.....คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนตอบคำถามตามความเป็นจริง

1. ความรับผิดชอบ อย่างไร

.....

2. ยกตัวอย่างความรับผิดชอบ

.....

3. การวางแผนในอนาคตเรื่องความรับผิดชอบของผู้เรียน

.....

GRAD VRU

แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน 7

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา.....คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนตอบคำถามตามความเป็นจริง

1. ความสามัคคี อย่างไร

.....

2. ยกตัวอย่างความสามัคคี

.....

3. การวางแผนในอนาคตเรื่องความสามัคคีของผู้เรียน

.....

GRAD VRU

แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน 8

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา.....คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนตอบคำถามตามความเป็นจริง

1. ความใฝ่รู้ อย่างไร

.....

2. ยกตัวอย่างความใฝ่รู้

.....

3. การวางแผนในอนาคตเรื่องความใฝ่รู้ของผู้เรียน

.....

GRAD VRU

แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน 9

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา..... คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนตอบคำถามตามความเป็นจริง

1. ทักษะการวางแผน อย่างไร

.....

2. ยกตัวอย่างทักษะการวางแผน

.....

3. การวางแผนในอนาคตเรื่องทักษะการวางแผนของผู้เรียน

.....

GRAD VRU

แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน 10

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้นปี..... สาขา.....
 วิชา..... คณะ.....

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนตอบคำถามตามความเป็นจริง

1. มีคุณธรรมอย่างไร

.....

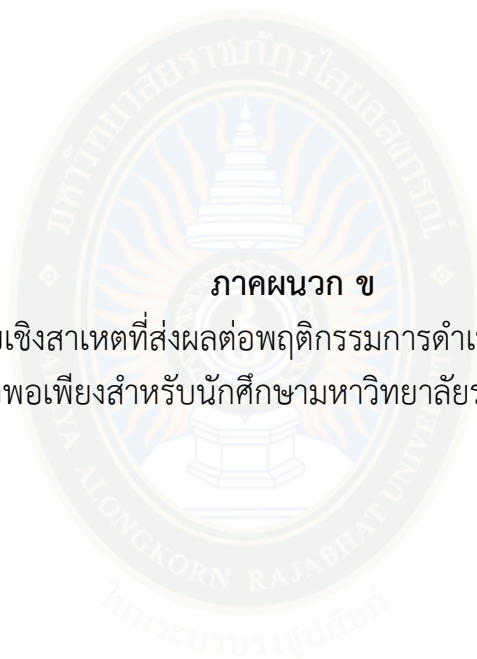
2. ยกตัวอย่างความมีคุณธรรม

.....

3. การวางแผนในอนาคตเรื่องความมีคุณธรรมของผู้เรียน

.....

GRAD VRU

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

GRAD VRU

แบบสอบถาม

เรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ขอความอนุเคราะห์ท่านให้ร่วมแสดงความคิดเห็นตามสภาพความเป็นจริง โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ตอนที่ 3 แบบทดสอบความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

แบบสอบถามฉบับนี้ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากนักศึกษาในการตอบคำถามและข้อมูลทั้งหมดจะเป็นความลับซึ่งข้อมูลพื้นฐานเหล่านี้ วิเคราะห์และสรุปเพื่อนำมาพัฒนาแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ แบบสอบถามไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด และวิธีตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 และ 2 ให้นักศึกษาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสภาพของพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตในแต่ละรายการในระดับมากน้อยเพียงใดตามสภาพความเป็นจริงและตอนที่ 3 ให้นักศึกษาเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ ส่วนตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

ขอขอบคุณอย่างยิ่งในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

(นางสาวสัณห์พัฒน์ อรุณธารีย์)

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมายลง ✓ ในช่อง ให้ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ.....ปี

3. สาขาวิชาที่นักศึกษากำลังศึกษาในคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา

สาขาวิชาภาษาไทย

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

สาขาวิชาคณิตศาสตร์

สาขาวิชาเคมี

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป

สาขาวิชาดนตรีศึกษา

สาขาวิชาสังคมศึกษา

สาขาวิชาศิลปศึกษา

สาขาพลศึกษา

สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว

การศึกษาปฐมวัย

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ภูมิลำเนาเดิม จังหวัด.....

5. จำนวนพี่น้องในครอบครัว

ลูกคนเดียว

มีพี่น้อง 1 คน

มีพี่น้อง 2 คน

มีพี่น้อง 3 คน

มีพี่น้อง 4 คน

มีพี่น้องมากกว่า 4 คน

6. อาชีพผู้ปกครอง

ค้าขาย

ทำธุรกิจส่วนตัว

พนักงานบริษัท

รับราชการ

พนักงานรัฐวิสาหกิจ

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. ปัจจุบันรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

- ต่ำกว่า 5,000 บาท
- 5,000-10,000 บาท
- 10,000-20,000 บาท
- 20,000-30,000 บาท
- 30,000-40,000 บาท
- 40,000-50,000 บาท
- มากกว่า 50,000 บาท
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. การออมเงิน (จำนวนเงินออมคงเหลือในสมุดบัญชีเงินฝาก)

- มีสมุดออม มีจำนวนเงินเหลือ (โปรดระบุจำนวน).....
- ไม่มีเงินเหลือเก็บ
- ไม่มีสมุดบัญชี

9. การใช้บริการเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา (ยศ.)

- กู้เงิน
- ไม่กู้เงิน

10. ได้รับทุนการศึกษาจากหน่วยงานต่างๆ

- รับทุน
- ไม่ได้รับทุน

GRAD VRU

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

คำชี้แจง

ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมการปฏิบัติของท่านมากที่สุด โดยมีระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
5	พฤติกรรมนั้นนักศึกษาปฏิบัติมากที่สุด
4	พฤติกรรมนั้นนักศึกษาปฏิบัติมาก
3	พฤติกรรมนั้นนักศึกษาปฏิบัติปานกลาง
2	พฤติกรรมนั้นนักศึกษาปฏิบัติน้อย
1	พฤติกรรมนั้นนักศึกษาปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ปฏิบัติเลย

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา	พฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
1. ปัจจัยส่วนบุคคล						
1.1 การเลือกคบเพื่อน						
1.	นักศึกษาสามารถปฏิเสธเพื่อนได้เมื่อเพื่อนชวนไปดื่มสุราหรือสูบบุหรี่					
2	นักศึกษาสามารถปฏิเสธเพื่อนได้เมื่อเพื่อนขอให้ทำในสิ่งที่ตนเองไม่สามารถทำได้					
3	นักศึกษาคือจะใช้คำพูดที่สุภาพและปฏิบัติตามเสมอเมื่อเพื่อนให้ปฏิบัติตามในสิ่งที่ไม่เหมาะสม					
4	นักศึกษาใช้ความพยายามมากเพื่อให้เพื่อนมาดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
5	นักศึกษาสามารถปฏิเสธเพื่อนอย่างตรงไปตรงมาได้เมื่อเพื่อนชวนไปในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม					
6	นักศึกษายอมรับว่าเพื่อนมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษา					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา	พฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
2. ปัจจัยด้านครอบครัว						
2.1 การอบรมเลี้ยงดู						
7	ผู้ปกครองสามารถเป็นที่ปรึกษาให้นักศึกษาได้ในทุกเรื่องเสมอ					
8	ผู้ปกครองยินยอมให้นักศึกษาไปเที่ยวกับเพื่อนตามสมควร					
9	ผู้ปกครองให้นักศึกษาปฏิบัติตามคำสั่งของท่านเป็นประจำ					
10	สภาพครอบครัวของนักศึกษาไม่มีกฎเกณฑ์ใดๆ ใครทำอะไรก็ได้					
11	ผู้ปกครองเป็นผู้แนะนำแนวทางโดยให้นักศึกษาเลือกตัดสินใจด้วยตนเอง					
12	ครอบครัวเอาใจใส่ต่อนักศึกษาน้อย					
13	ผู้ปกครองรับฟังเหตุผลน้อย เมื่อนักศึกษาทำความผิด					
14	ผู้ปกครองจะเลี้ยงดูตามใจให้สิ่งของตามที่นักศึกษาต้องการเสมอ					
15	ครอบครัวของนักศึกษามีการสร้างความสัมพันธ์และความอบอุ่นในครอบครัวร่วมกัน					
16	ครอบครัวของนักศึกษ將會เข้มงวดมากเมื่อนักศึกษาไม่ประสบความสำเร็จในเรื่องต่างๆ					
17	นักศึกษามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในครอบครัวร่วมกับผู้ปกครอง					
18	ผู้ปกครองมีสิทธิขาดในการตัดสินใจเรื่องต่างๆของนักศึกษา					
19	ผู้ปกครองมีเวลาพูดคุยกับนักศึกษาน้อย ให้นักศึกษาตัดสินใจเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง					
2.2 สถานภาพทางครอบครัว						
20	ผู้ปกครองตอบสนองต่อสิ่งที่นักศึกษาต้องการได้น้อย นักศึกษาจึงเกิดความรู้สึกน้อยใจ					
21	ครอบครัวเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการกำหนดพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา					
22	นักศึกษาให้ความสำคัญกับเรื่องการสร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัว และเรื่องการได้รับการยอมรับจากสังคม					
23	นักศึกษาสามารถดำเนินชีวิตตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ไม่ว่าครอบครัวจะประสบกับปัญหาใดก็ตาม					
24	นักศึกษาพยายามทุกวิธีการเพื่อให้มีสิ่งของใช้ต่างๆ เหมือนคนอื่นๆ					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา	พฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
2.3 สถานภาพทางเศรษฐกิจ						
25	นักศึกษายอมรับสถานภาพในครอบครัวว่าฐานะไม่ร่ำรวย แต่ใช้หลักการประมาณตน					
26	เมื่อนักศึกษามีโอกาสและเวลาว่างจะช่วยครอบครัวทำงานเสมอ					
27	การใช้ของราคาแพงๆ และทันสมัยนิยม ถือเป็นเรื่องน่าภูมิใจว่าเป็นผู้มีรสนิยมสูงและมีคนชื่นชม					
28	ในภาวะที่เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้นนักศึกษาสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้					
29	สภาพเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ส่งผลต่อการเรียนของนักศึกษา					
30	นักศึกษาสามารถบริหารจัดการเกี่ยวกับการเงินได้					
31	เมื่อครอบครัวของนักศึกษขาดรายได้ นักศึกษาสามารถทำงานพิเศษเพื่อหารายได้					
3. ด้านสิ่งแวดล้อม						
3.1 สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏ						
32	บรรยากาศภายในมหาวิทยาลัยทำให้นักศึกษารู้จักรัก ห่วงแทน ทรัพย์สินสมบัติของมหาวิทยาลัยและส่วนรวม					
33	สภาพอาคาร อุปกรณ์ บุคลากรและอาจารย์มีส่วนที่ช่วยให้นักศึกษาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ดีได้					
34	นักศึกษาได้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของมหาวิทยาลัยคนหนึ่งและรู้จักศึกษาสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย					
35	มหาวิทยาลัยมีการเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการแสวงหาความรู้ของนักศึกษาอยู่เสมอ					
36	มหาวิทยาลัยหรือคณะมีการจัดโครงการหรือกิจกรรมการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
37	มหาวิทยาลัยมีการจัดอาคารสถานศึกษาและปรับปรุงภูมิทัศน์บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
3.2 สิ่งแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย						
38	สภาพแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัยทำให้นักศึกษาขาดสมาธิในการเรียน					
39	นักศึกษารู้จักศึกษาสภาพแวดล้อมของชุมชน/สังคมที่ตนอาศัย					
40	สภาพแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัยมีอิสระอย่างมาก โดยไม่มีการควบคุม					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา	พฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
41	นักศึกษารู้จักอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
42	มีสถานที่เล่นเกมอยู่ใกล้ที่พักของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาเล่นเกมบ่อยมาก					
43	นักศึกษาใช้การตัดสินใจในการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเหมาะสมในการดำเนินชีวิตในสภาพแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย					
44	นักศึกษาเล่นเกมในเวลากลางคืนส่งผลต่อพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา					

พฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

ระดับคะแนน	ความหมาย
5	พฤติกรรมนั้นนักศึกษาปฏิบัติมากที่สุด
4	พฤติกรรมนั้นนักศึกษาปฏิบัติมาก
3	พฤติกรรมนั้นนักศึกษาปฏิบัติปานกลาง
2	พฤติกรรมนั้นนักศึกษาปฏิบัติน้อย
1	พฤติกรรมนั้นนักศึกษาปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติเลย

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา	พฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
1. พึ่งพาตนเอง						
1.1 ความประหยัด						
45	นักศึกษามีความรู้และทักษะพื้นฐานที่เหมาะสมในการใช้จ่ายและการออม					
46	นักศึกษามีเงินเก็บออมจากเงินที่ผู้ปกครองให้เป็นค่าใช้จ่าย					
47	นักศึกษาเปิดบัญชีกับธนาคารเพื่อเก็บเงินออมไว้มาก่อน					
48	นักศึกษาสามารถเก็บเงินซื้อสิ่งของตามที่ต้องการได้					
49	นักศึกษารู้จักการประมาณตนในการใช้จ่ายอย่างประหยัด อุดหนุนตามฐานะของตนเอง					
1.2 ความมีวินัย						
50	นักศึกษากำหนดการปฏิบัติตนให้มีความพอประมาณ รู้จักการประมาณตนอย่างเคร่งครัด					
51	นักศึกษาสำรวจห้องพักก่อนออกจากห้องเสมอ เช่น ปิดไฟ ปิดน้ำ					
52	นักศึกษาจัดระเบียบ ทำความสะอาดห้องพักและห้องเรียนอยู่เสมอ					
53	เมื่อจำเป็นต้องเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง นักศึกษาจะเต็มใจ					
54	นักศึกษากำหนดเวลาในการทำการบ้านหรืออ่านหนังสือ					
55	เมื่อนักศึกษาทำงานผิดพลาด นักศึกษาจะยอมรับผิด					
56	เพื่อนๆ ชอบบอกว่าตัวนักศึกษาชอบพูดในสิ่งที่ไม่เหมาะสม					
1.3 ความตรงต่อเวลา						
57	นักศึกษาไปก่อนเวลาที่นัดหมายเสมอ					
58	นักศึกษาส่งงานที่อาจารย์สั่งตรงเวลาเสมอ					
59	นักศึกษาเข้าห้องเรียนตรงเวลาเสมอ					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา	พฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
60	นักศึกษาดำเนินชีวิตตรงเวลาตามที่กำหนดเวลาได้อย่างสม่ำเสมอ					
61	นักศึกษามักจะไปตามเวลานัดหมายสายเสมอ					
62	นักศึกษาคิดว่าการไม่ตรงเวลาอาจจะเข้าข้างคงไม่ใช่ปัญหาสำคัญ					
1.4 การมีจิตใจที่มั่นคง						
63	นักศึกษาตั้งใจที่ใช้หลักการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาตนเอง					
64	นักศึกษามุ่งมั่นที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ดำเนินชีวิต					
65	นักศึกษาให้ความสำคัญกับการมีจิตสำนึกที่ดี และการมีเหตุผล					
66	นักศึกษาให้ความสำคัญกับการมีสุขภาพที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ					
67	นักศึกษาไม่ทอดทิ้งกับปัญหาหรืออุปสรรคในการเรียน					
68	นักศึกษาเชื่อว่าตนเองมีภูมิคุ้มกันที่ดีในการหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีและไม่เหมาะสม					
2. บำเพ็ญประโยชน์						
2.1 ความมีจิตอาสา						
69	นักศึกษายอมสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้					
70	เมื่อมีการบริจาคในมหาวิทยาลัยนักศึกษามีใจจะร่วมบริจาค					
71	นักศึกษาและเพื่อนๆ ร่วมบำเพ็ญประโยชน์กับมหาวิทยาลัยทุกครั้งที่มีโครงการ					
72	นักศึกษาและเพื่อนๆ อาสาช่วยงานในมหาวิทยาลัย					
73	นักศึกษาช่วยเหลือบุคคลอื่นเมื่อมีโอกาส โดยไม่รีรอให้ขอความช่วยเหลือ					
74	นักศึกษาและเพื่อนๆ ร่วมบำเพ็ญประโยชน์กับหน่วยงานอื่นๆ ทุกครั้งที่มีโครงการ					
2.2 ความรับผิดชอบ						
75	เมื่อมีการประชุมนักศึกษาจะเข้าประชุมอย่างตั้งใจ					
76	นักศึกษามีปัญหาทำนองอยู่เสมอเมื่อได้ทำงานกลุ่ม					
77	เวลาอาจารย์นัดส่งการบ้านนักศึกษาคงจะขอเลื่อนระยะเวลาอยู่เรื่อยๆ					
78	อาจารย์สั่งให้ทำงานอะไรนักศึกษาคงตั้งใจทำงานอย่างสม่ำเสมอ					
79	นักศึกษาชอบนั่งหลับในห้องเรียนเสมอ					
80	นักศึกษาทำงานที่มอบหมายให้สำเร็จทุกครั้งเสมอ					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา	พฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
81	นักศึกษาชอบทำงานเป็นกลุ่มมากกว่าทำงานเดี่ยว เพราะจะได้ทำงานไม่มาก					
2.3 ความสามัคคี						
82	นักศึกษามีความมุ่งมั่นในการทำงานร่วมกันในกลุ่ม					
83	นักศึกษามีทักษะในการให้ทุกคนในกลุ่มร่วมมือกันทำงานจนสำเร็จ					
84	นักศึกษาและเพื่อนร่วมกันทำงานไม่ว่ากลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ งานที่รับมอบหมายจะสำเร็จทันเวลาเสมอ					
85	นักศึกษาพบว่าความไม่สามัคคีในกลุ่มเกิดจากการไม่ยอมฟังความคิดเห็นของคนอื่นๆ					
86	นักศึกษาได้รับการเชิญชวนจากมหาวิทยาลัยเสมอในการทำงานร่วมกัน					
87	นักศึกษาได้แบบอย่างความสามัคคีจากอาจารย์และบุคลากรในมหาวิทยาลัย					
3. ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน						
3.1 ความใฝ่รู้						
88	นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการแสวงหาความรู้เพื่อนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน					
89	นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในระบบเศรษฐกิจของครอบครัว					
90	นักศึกษาค้นคว้าความรู้อย่างเต็มตามศักยภาพของตน					
91	นักศึกษาคิดว่าการได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
92	นักศึกษาแสวงหาความรู้ในการนำหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปให้บุคคลอื่นเข้าใจด้วย					
93	นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ					
3.2 ทักษะการวางแผน						
94	นักศึกษาร่วมวางแผนกับผู้อื่นในการนำหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้					
95	นักศึกษานำหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาร่วมใช้ในการวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัย					
96	เมื่อนักศึกษาดำเนินกิจกรรมใดๆ นักศึกษามักวางแผนก่อนเสมอ					
97	นักศึกษามีส่วนร่วมกับอาจารย์ผู้สอนในการวางแผนจัดการเรียนรู้					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา	พฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
98	นักศึกษามีการวางแผน และปฏิบัติตามแผนในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน					
99	นักศึกษามีการวางแผนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้					
100	นักศึกษามีการวางแผนการนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันกับกลุ่มเพื่อน					
3.3 มีคุณธรรม						
101	นักศึกษาจะปฏิเสธ เมื่อเพื่อนให้ทดลองดื่มสุราหรือบุหรี่ เนื่องจากเป็นการผิดหลักธรรม					
102	นักศึกษาใช้หลักธรรมตามศาสนาของตนเองเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต					
103	นักศึกษาจะปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตโดยยึดหลักความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความมีวินัย และการพึ่งพาตนเอง					
104	นักศึกษามีหลักแนวทางในการดำเนินชีวิตให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข					
105	นักศึกษาจะปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของความมีเหตุผล					
106	นักศึกษานำหลักธรรมในศาสนาที่ตนนับถือมาเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติให้เป็นคนดีและพลเมืองที่ดี					
107	นักศึกษายึดในหลักของคุณธรรมในการยึดเหนี่ยวจิตใจ และการดำเนินชีวิต					
108	นักศึกษาช่วยเหลือเพื่อนด้วยความเต็มใจจนกิจกรรมสำเร็จด้วยดี					

ตอนที่ 3 แบบทดสอบเกี่ยวกับความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณ

คำชี้แจง

ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย **X** ลงในช่องคำตอบ ข้อ ก, ข, ค หรือ ง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ในกระดาษคำตอบที่เตรียมไว้ให้

1. เมื่อได้รับข้อมูลหรือคำพูดจาก 2 แหล่งข้อมูลที่ไม่ตรงกัน นักศึกษาพิจารณาจากเหตุผลใดว่าแหล่งใดมีความน่าเชื่อถือ

- ก. พิจารณาจากการปรึกษาพ่อแม่ หรือเพื่อนสนิท
- ข. พิจารณาจากสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ค. พิจารณาจากการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่างๆ ที่อ้างอิงได้
- ง. ถูกทุกข้อ

2. เมื่อได้รับข้อมูลที่มีความซับซ้อน นักศึกษาจะตัดสินใจอย่างไรในการเลือกข้อมูลดังกล่าว

- ก. ใช้การคิดอย่างละเอียด เชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่มีมา
- ข. ใช้การค้นคว้าหาข้อมูล จากแหล่งต่างๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจ
- ค. ใช้การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ประกอบการตัดสินใจ
- ง. ถูกทุกข้อ

3. ผู้ที่ได้รับการฝึกการคิดแบบวิจารณ์ญาณ ทำให้มีคุณลักษณะ เช่นใด

- ก. เป็นคนรอบคอบ
- ข. เป็นคนละเอียดถี่ถ้วน
- ค. เป็นคนช่างสังเกต
- ง. ถูกทุกข้อ

4. จุดมุ่งหมายสำคัญของการฝึกการคิดแบบวิจารณ์ญาณ คือข้อใด

- ก. เพื่อนำมาใช้ในการเลือกคบเพื่อน
- ข. เพื่อนำมาใช้ประกอบในการเลือกศึกษาต่อ
- ค. เพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน
- ง. ถูกทุกข้อ

5. ข้อใด ไม่สอดคล้อง กับการฝึกคิดแบบวิจารณ์ญาณ

- ก. นำไปบูรณาการวิชาการ
- ข. นำไปบูรณาการชีวิต
- ค. นำไปขยายเป็นองค์ความรู้เพื่อศึกษาต่อ
- ง. เพื่อใช้ประโยชน์จากฝึกคิดแบบวิจารณ์ญาณให้มากที่สุด

6. ผู้ใดที่ได้รับประโยชน์จากระบบเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด
 - ก. เกษตรกร
 - ข. พ่อค้า
 - ค. ข้าราชการ
 - ง. คนในสังคมทุกระดับ

7. การผลิตสินค้าในรูปแบบใดสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - ก. การผลิตเพื่อการส่งออก
 - ข. การผลิตเพื่อการจำหน่าย
 - ค. การผลิตโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - ง. การผลิตโดยใช้วิทยาการที่ทันสมัย

8. แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงข้อใด
 - ก. การดำเนินชีวิตอย่างประหยัดที่สุด
 - ข. การดำเนินชีวิตในทางสายกลาง
 - ค. การดำเนินชีวิตที่สะดวกสบาย
 - ง. ถูกทุกข้อ

9. ความพอประมาณ ตรงกับข้อใด
 - ก. มีกินมีใช้ในครัวเรือน
 - ข. ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
 - ค. การผลิตและบริโภคในระดับพอประมาณ
 - ง. ถูกทุกข้อ

10. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ตรงกับข้อใด
 - ก. มีสุขภาพดี
 - ข. มีสติและซื่อสัตย์
 - ค. มีความมุ่งมั่น
 - ง. มีความจริงใจ

ภาคผนวก ค

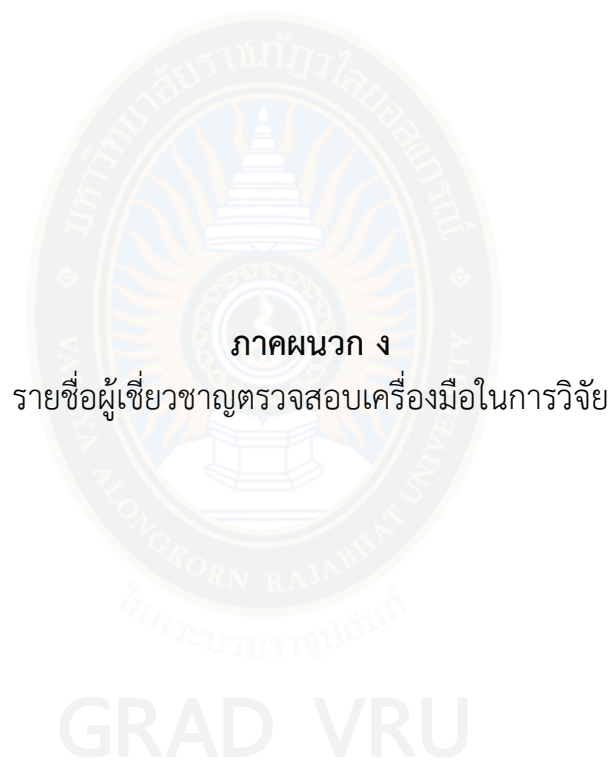
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

GRAD VRU

รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้
วันอังคาร ที่ 23 กันยายน 2557 เวลา 13.30 – 16.00 น.
ณ ห้องประชุมพรหมเทพ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

1. ดร.สมหมาย ปรีชาศิลป์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต
2. ผศ.สุทิพย์ จีนาวุธ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
3. ผศ.ดร.สุวิชา วิริยมานุวงศ์ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
4. อาจารย์พรทิพย์ งานสกุล กรรมการสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
5. นายชาติรี คำแหง รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
6. นายชะลอ การะเกต ประธานศูนย์เรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลป่าคลอก อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต
7. นายประมุข ต้นจำรูญ ข้าราชการบำนาญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดภูเก็ต (ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ)
8. พระครูวิสุทธิกิตติยาภรณ์ เจ้าคณะตำบลกะรน / เจ้าอาวาสวัดกิตติสังฆาราม จังหวัดภูเก็ต
9. นายสมบูรณ์ สายทอง นายกองกิจการนักศึกษา ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
10. นางสาวพจณี หมื่นละม้าย นายกสโมสรนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

GRAD VRU

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้

1. ดร.สมหมาย ปรีชาศิลป์
ตำแหน่ง อธิการบดี
ประวัติการศึกษา Ph.D (Educational Administration),
ITL inois State University, USA
2. ดร.กฤตกาฬ ชาร์ลีย์ ทปภูผา
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
ประวัติการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิชา วิริยมานวงษ์
ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะครุศาสตร์
ประวัติการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศริน มนญผล
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
ประวัติการศึกษา มหาวิทยาลัยนครศรีธรรมราช
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มลิวัลย์ สมศักดิ์
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ประวัติการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร

- 6 รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา วงศ์ธนะบุรณ์
ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
ประวัติการศึกษา Ph.D. (Hydrology and Fluid Dynamic)
Lancaster University, USA
- 7 ดร.ดวงใจ พานิชเจริญกิจ
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
ประวัติการศึกษา ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

GRAD VRU

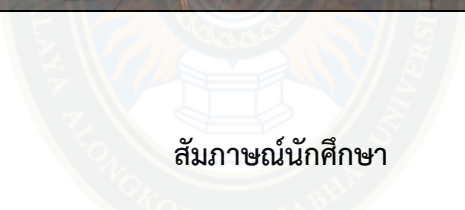

ภาคผนวก จ
รูปภาพการทดลองใช้รูปแบบการสอน

GRAD VRU

กิจกรรมในห้องเรียน

การบรรยายให้ความรู้เศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมโครงการ

กิจกรรมโครงการพืชผักสวนครัว

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	สันหพัฒน์ อรุณธารี
วัน เดือน ปีที่เกิด	20 กันยายน 2509
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	75/59 หมู่บ้านภูเก็ตการ์เด้นวิลล์ ถนนเทพกระษัตรี ตำบลรัษฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2531	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศรีมเวียง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2535	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศรีมเวียง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2538-2544	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏภูเก็ต
พ.ศ. 2545-ปัจจุบัน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ที่ทำงานปัจจุบัน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 21 ถนนเทพกระษัตรี ตำบลรัษฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000

GRAD VRU